

**İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEME ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKULDAN
BEKLENTİLERİNİN KARŞILANMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Fatma AKBIYIKOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Arzu TAŞDELEN KARÇKAY

Uşak

Haziran, 2011

**İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEME ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKULDAN
BEKLENTİLERİNİN KARŞILANMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Fatma AKBIYIKOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bölümü

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Arzu TAŞDELEN KARÇKAY

Uşak

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Haziran, 2011

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEME ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKULDAN BEKLENTİLERİNİN KARŞILANMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Fatma AKBIYIKOĞLU

İlköğretim Anabilim Dalı

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran, 2011

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Arzu TAŞDELEN KARÇKAY

Okul kavramını incelediğimizde okulun devletin kamusal amaçlarını gerçekleştiren, yerine konabilecek başka bir sistemin olmadığı önemli bir kurum olduğunu görürüz. Bu durum okulu tüm toplumlarda eğitim ve öğretim açısından vazgeçilmez yapmaktadır. Okulun politikası lokal yapıdan uzak olduğu için velilerin çocuklarının okul içi eğitimine katılımı bir yerde engellenmiştir. Bu engeli aşmanın en işlevsel yolu okulun aile ile daha fazla iletişime geçip ailenin okuldan neler beklediğini belirlenmesidir. Bu bağlamda okul, aile beklentilerini bilerek hareket edeceğinden velilerle daha fazla iletişime geçecek, çocuk için ortak yapabilecekleri mantıksal kararlar alabileceklerdir. Bu çalışmada, ilköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin okuldan ne çeşit beklentileri olduğu, ve bu beklentilerin ne kadarının karşılık bulduğunun incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda öğrenci velilerinin okulun fiziksel özelliklerinden, öğretmenden, okul idaresinden beklentileri ve bu beklentilerin ne derece karşılandığını içeren ölçek geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde kaynak taraması yapılarak uzman görüşleri sonucu taslak form oluşturulmuştur. Ölçeğin son halini vermede tekrar bir uzman görüşü alınması planlanmıştır. Pilot uygulama ile geçerlik-güvenilirlik çalışmaları yapılarak ölçek son şeklini almıştır. Elde edilen veriler, ilköğretim birinci kademe öğrenci velileri ile okul arasında nasıl bir iletişim olduğu, velinin okuldan neler bekleyip beklentilerin karşılanma düzeylerini ortaya koyacağından, bundan sonraki dönemlerde okul-veli iletişimini güçlendirmek için alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler : İlköğretim okulu, veli, okul beklentisi.

ABSTRACT

PRİMARY SCHOOL'S PUPIL PARENTS' FROM THE SCHOOL EXAMINATION OF HAILİNG LEVELS OF THESE EXPECTATIONS

Fatma AKBIYIKOĞLU

Primary School Teaching Programme

Social Sciences Institues Uşak University, June 2011

Advisor: Asst. Doç. Dr. Arzu TAŞDELEN KARÇKAY

When we underline the meaning of 'School' we can see that 'School' is an important establishment which gives a hand to government's public purposes and there is not any other system that can be replaced with. This situation makes the school indispensable for all the civilizations from the education wise. Because of school policies are away from the local constitution, we can say that parents are not allowed to join their children's schooling process. The best way to put up with this problem is to be well communicated with the parents and indicating the expectations of them. According to this; when they meet up with their expectations, more logical and common decisions can be made for the pupils. This study aims to examine the hailing levels of pupil parent's expectations from the schools. Relatively of this purpose; the scale improving studies have been prepared to see expectations of parents from physical structure of the schools, teachers, school directors and how much these expectations are met up. In these process; A draft form was prepared by taking decisions of the authorities. Negotiation with authorities again is being planned to finalize this scale. Validity-reliability studies will be made with pilot demonstration. On balance; because the acquired datas will specify the communication figure between pupil parents of primary schools and school; will ascertain the hailing levels of expectations of parents from the school and will contribute the communication between school-parents for the upcoming periods.

Keywords : Primary school, parent, school expectations.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Fatma AKBIYIKOĞLU' nun "İlköğretim I. Kademe Öğrenci Velilerinin Okuldan Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı tezi 21/06/2011 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

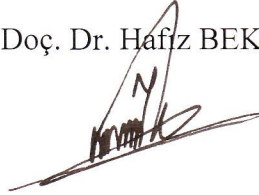
Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Arzu TAŞDELEN KARÇKAY

Üye : Yrd. Doç. Dr. Hakan GÜLVEREN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Hafız BEK

Doç. Dr. Musa ÇİFCİ

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Lisansüstü eğitimimin başladığı günden itibaren, varlığı ile bana ve tüm arkadaşlarıma destek ve ilgisini hiç eksik etmeden her zaman yanımda olan; tez aşamasına geçtiğim dönemde, yoğun olmasına rağmen danışmanım olmayı kabul ederek zorlandığım, çizeceğim yolun rotasını sabitleştiremediğim zamanlarda kılavuzluğu ile yol gösteren ve baştan sona desteğini hiç esirgemeyen danışmamın Yrd. Doç. Dr. Arzu TAŞDELEN KARÇKAY'a,

Dokuz yıllık bir sınıf öğretmeni olarak velilerin çocukların eğitim ve öğretiminde okul kadar önemli bir etken olduğunu hep düşünmüş olmam üzere çalışmak istediğim için seçtiğim tez konumu belirlediğim dönemde arkamda duran sevgili hocalarıma,

Veri toplama sürecinde sorduğum her soruda, sıkılmadan sorularımı yanıtlayan, gerçek duygu ve düşüncelerini benden esirgemeyen çok değerli öğrenci velilerimize,

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde değerli görüşlerini benden esirgemeyen alanında uzman, Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN, Prof. Dr. Mehmet Durdu KARSLI, Yrd. Doç. Dr. Sevgi ÖZGÜNGÖR, Yrd. Doç. Dr. Fatma ÇOBANOĞLU, Dr. Aslı UZ BAŞ, Yrd. Doç. Dr. Zeynep AYVAZ, Doç. Dr. Mustafa Aydın BAŞAR, Yrd. Doç. Nurcan ŞEN, Araş. Gör. Ebru KARATAŞ hocalarıma,

Çalışmamın her aşamasında, tıkanıp durduğum noktalarda çekinmeden arayabildiğim, bilgisini benden esirgemeyen sevgili arkadaşım ve meslektaşım Gözde YILMAZ'a,

Araştırmanın yürütüldüğü, ölçeğin pilot uygulanması ve son uygulama aşamasında kapılarını çaldığım, yardımlarını esirgemediğim ölçeğin dağıtılıp geri dönüşlerinin olduğu dönemleri benimle birlikte titizlikle takip eden okul idarecilerine,

Yine araştırmanın yürütüldüğü özel ve devlet ilköğretim okullarında görevli değerli öğretmen arkadaşlarıma, ölçek sorularını samimiyetle yanıtlayan değerli öğrenci velilerine,

Hayatımın her döneminde, gerçekleştirmek istediğim her projemi sorgusuz sualsiz destekleyen, bana hep güvenen, hep arkamda olan sevgili annem ve canım babama teşekkür ederim.

Fatma AKBIYIKOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	III
ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZGEÇMİŞ.....	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIII

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
PROBLEM.....	2
Alt Problemler.....	2
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
Sayıtlar.....	5
Sınırlılıklar.....	5
Tanımlar.....	5

BÖLÜM II

İLKÖĞRETİM OKULUNU OLUŞTURAN TEMEL ETKENLER VE OKULUN GEREKLİLİĞİ.....	6
2.1. Öğretmen ve İlköğretim Okul Yaşamı.....	9
2.2. Okul idaresi ve İlköğretim Okul Yaşamı.....	12
2.3. Fiziki Yapı ve İlköğretim Okul Yaşamı.....	14
2.4. İlköğretim Çocuğunun Gelişim Özellikleri ve İlköğretim Okulu Yaşamı.....	16

2.5. Aile –Okul İşbirliğinin Önemi ve Engellerin ve Ortadan Kaldırılması	18
2.6. Aile ve İlköğretim Okulu Yaşamı, Veli Beklentileri.....	22
2.6.1. Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar.....	23
2.6.2. Yurtdışında Yapılan Çalışmalar.....	26

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	28
3.1. Evren ve Örneklem.....	28
3.2. Ölçme Aracının Geliştirilmesi.....	33
3.2.1. Kişisel Bilgi Formunun Oluşturulması.....	33
3.2.2. Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeğinin Oluşturulması.....	33
3.2.1.1. Ölçeğin Yapı Geçerliliği Çalışmasının Yapılması.....	34
3.2.1.2. Ölçeğin Güvenirlik Çalışmasının Yapılması.....	39
3.2.3. Verilerin Analizi.....	45
3.2.3. Verilerin Toplanması.....	47

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR.....	49
4.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	49
4.2. Eğitim Durumları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	50
4.3. Eşlerin Eğitim Durumları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	52
4.4. Meslek Durumu Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	54
4.5. Eşlerin Meslek Durumu Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	57
4.6. Aylık Gelir Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin	

Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması	59
4.7. Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması	62
4.8. İlköğretime Devam Eden Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması	64
4.9. Öğrencinin Devam Ettiği Sınıf Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması	66
4.10. Öğrencinin Devam Ettiği Okul Türüne Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	69
4.11. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Cinsiyet, Eğitim, Eş Eğitim, Meslek, Eş Meslek, Aylık Gelir, Çocuk Sayısı, İlköğretime Devam Eden Çocuk Sayısı, Çocuk Sınıf, Okul Türü Değişkenlerine Göre Regresyon Sonuçları..	71

BÖLÜM V

SONUÇ	77
ÖNERİLER	77
KAYNAKÇA	84
EK-1 KİŞSEL BİLGİ FORMU	89
EK-2 BEKLENTİLERİN KARŞILANMA DÜZEYİ ÖLÇEĞİ	91
EK-3 ARAŞTIRMA İZİNİ	94

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Fatma AKBIYIKOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi : Uşak – 11 Mart 1980
Lisans Öğretimi : Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans Öğretimi : -
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetler : -

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Vakıfbank İlköğretim Okulu / Bitlis-Tatvan
Fatih İlköğretim Okulu/ Bitlis- Tatvan
Uluer İlköğretim Okulu/ Bitlis-Tatvan
Çamyuva İlköğretim Okulu/ Uşak

Projeler:

İletişim

e-posta adresi : akbiyikoglu80@hotmail. com

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Cinsiyet Dağılımı	30
Tablo 2. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitim Durumları Dağılımı	31
Tablo 3. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Eğitim Durumları Dağılımı	31
Tablo 4. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Meslek Durumları Dağılımı	32
Tablo 5. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Meslek Durumları Dağılımı	32
Tablo 6. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Aylık Gelir Durumları Dağılımı	33
Tablo 7. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuk Sayılarına Göre Dağılımı	34
Tablo 8. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitime Devam Eden Çocuk Sayılarına Göre Dağılımı	34
Tablo 9. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Devam Ettiği Sınıfa Göre Dağılımı	35
Tablo 10. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarını Devam Ettiği Okul Türüne Göre Dağılımı	35
Tablo 11. KMO ve Bartlett Testi Sonuçları	37
Tablo 12. Açıklanan Toplam Varyans	38
Tablo 13. Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) Maddelerinin Faktör Yükleri	40
Tablo 14. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeyleri Ölçeği Madde Puanları, Korelasyonları, Ortalamaları, Standart Sapmaları	42
Tablo 15. Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) Maddelerinin Faktör Yükleri, Madde Toplam Korelasyonu ve α Değerleri	45
Tablo 16. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Katsayılar	48

Tablo 17. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Cinsiyetlerine Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması, Standart Sapması ve t Değeri	51
Tablo 18. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitim Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması	53
Tablo 19. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitim Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	54
Tablo 20. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Eğitim Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması	55
Tablo 21. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Eğitim Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	56
Tablo 22. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Meslek Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması	57
Tablo 23. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Meslek Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	58
Tablo 24. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eş Meslek Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması	60
Tablo 25. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Meslek Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	61
Tablo 26. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Aylık Gelir Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması	62
Tablo 27. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	63
Tablo 28. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuk Sayıları Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması	65
Tablo 29. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuk Sayılarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	66
Tablo 30. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin İlköğretime Devam Eden Çocuk Sayısı Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması	67

Tablo 31. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin İlköğretime Devam Eden Çocuk Sayılarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	68
Tablo 32. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Öğrenim Gördüğü Sınıfa Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması.....	70
Tablo 33. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Devam Ettiği Sınıfa Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları	71
Tablo 34. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Öğrenim Gördüğü Okul Türüne Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması.....	72
Tablo 35. Öğretmenden Beklentilerin Karşılama Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları.....	74
Tablo 36. Okulun Fiziksel Yapı ve Araç-Gereç Donanımından Beklentilerin Karşılama Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları.....	75
Tablo 37. Okul idaresinin Öğrenci ve Veliye Karşı Tutumundan Beklentilerin Karşılama Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları.....	76
Tablo 38. Okul idaresinin Öğrenci ve Veliye Yönelik Düzenlediği Etkinliklerden Beklentilerin Karşılama Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları.....	77

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Scree Test Sonucuna Göre Elde Edilen Faktör Sayısı.....	38
--	----

KISALTMALAR LİSTESİ

BKDÖ : Beklentilerin Karşılama Düzeyi Ölçeği.

KBF : Kişisel Bilgi Formu.

ÖBKD : Öğretmen Beklentilerin Karşılama Düzeyleri.

FBKD : Fiziksel Koşul ve Donanımından Beklentilerin Karşılama Düzeyleri.

İEBKD : Okul İdaresinin Okul İçi Etkinlikler ve Çalışmalar Düzenlemesine Yönelik Beklentilerin Karşılama Düzeyleri.

İTBKD : Okul İdaresinin Öğrenci ve Veliye Karşı Sergilediği Tutuma Yönelik Beklentilerin Karşılama Düzeyleri

O1 : Öğretmenin bilgiye ulaşma yolunu çocuğa göstermesi.

O2 : Öğretmenin uygun öğrenme ortamı yaratması

O3 : Öğretmenin öğrenim başarısı kadar eğitime de önem vermesi.

O4 : Öğretmenin farklı yöntem ve araç-gereçleri kullanması.

O5 : Öğretmenin çocuklara karşı demokratik tutum sergilemesi.

O6 : Öğretmenin çocuğun sosyalleşmesini sağlaması.

O7 : Öğretmenin çocukların farklı yeteneklerini keşfedip bu yetenekleri desteklemesi.

O8 : Öğretmenin kişisel farklılıklara saygılı olması.

O9 : Öğretmenin sınıf temizliğine önem vermesi

O10 : Öğretmenin çocuğa karşı güler yüzlü olması.

O11 : Öğretmenin kitap okuma alışkanlığı kazandırması

O12 : Öğretmenin, çocuğun problemlere çözüm bulma becerisini geliştirmesi.

O13 : Öğretmenin, çocuğun kavramları doğru tanımasını sağlaması.

O14 : Öğretmenin çocukta karar verme yetisini geliştirmesi.

O15 : Öğretmenin çocukta kendine güven duygusunu geliştirmesi.

O16 : Öğretmenin çocuğa kendi hak ve özgürlüklerini öğretmesi.

O17 : Öğretmenin çocuğa başkalarının hak ve özgürlüklerine saygılı olmayı öğretmesi.

O18 : Öğretmenin çocuğa arkadaşları ile birlikte çalışabilme becerisini kazandırması.

O19 : Öğretmenin çocuğun ahlâk gelişimine olumlu katkı sağlaması.

O20 : Öğretmenin çocuğa görgü kurallarını öğretmesi.

O21 : Öğretmenin çocuğun neden-sonuç ilişkisini kurma becerisini geliştirmesi.

O22 : Öğretmenin çocuğa dürüstlük bilincini kazandırması.

- O23 : Öğretmenin çocuğa farklılıklara karşı hoşgörülü olma bilincini kazandırması.
- O24 : Öğretmenin çocuğa toplumun kültürel özelliklerini aktarıp öğretmesi.
- O25 : Öğretmenin çocuğun algılama ve yorumlama yeteneğini geliştirmesi.
- O26 : Öğretmenin çocuğa kurallara uyma nedenlerini kavratması.
- O27 : Öğretmenin çocuğun kemik ve kas gelişimini destekleyen etkinlikler düzenlemesi.
- O28 : Öğretmenin aile için iyi bir örnek olması.
- O29 : Öğretmenin veliye karşı güler yüzlü olması.
- F1 : Okul bahçesinin ağaçlandırılma düzeyi.
- F2 : Okuldaki mevcut revirin kullanılabilirliği.
- F3 : Okulda sınıf mevcutlarının az olması.
- F4 : Okulun temiz olması.
- F5 : Okuldaki mevcut spor salonunun kullanılabilirliği.
- F6 : Okuldaki mevcut güvenlik sisteminin (güvenlik kamerası) kullanılabilirliği.
- F7 : Okuldaki mevcut konferans salonunun kullanılabilirliği.
- F8 : Okuldaki mevcut Fen ve Teknoloji Laboratuvarının kullanılabilirliği.
- F9 : Okuldaki mevcut Bilişim Teknolojisi sınıfının kullanılabilirliği.
- İE1 : Okul idaresinin veliye ve öğrenciye yönelik eğitim çalışmaları ve seminerler düzenlemesi.
- İE2 : Okul idaresinin sergi, kermes, tiyatro gibi sosyal etkinlikler düzenlemesi.
- İE3 : Okul idaresinin gezi-gözlem etkinlikleri düzenlemesi.
- İE4 : Okul idaresinin binaları bakım ve onarımını düzenli olarak yapması.
- İE5 : Okul idaresinin rehberlik hizmetlerinin düzenli yürümesini sağlaması.
- İE6 : Okul idaresinin okulun harcamaları ile ilgili bilgi vermesi.
- İT1 : Okul idaresinin veliye karşı demokratik tutum sergilemesi.
- İT2 : Okul idaresinin öğrenciye karşı demokratik tutum sergilemesi.
- İT3 : Okul idaresinin veliye karşı güler yüzlü olması.
- İT4 : Okul idaresinin öğrenciye karşı güler yüzlü olması.
- İT5 : Okul idaresinin okul kuralları konusunda bilgi vermesi.

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Okul, tıpkı hükümet, ordu gibi, o toplumun ortak kamusal amaçlarını gerçekleştirmek için kurulmuş ve zaman içinde gelişimini devam ettirmiştir. Okulun gelişim sürecinin artık tamamlandığı noktaya ulaştığını, söyleyemeyiz; çünkü Dünya gelişmeler ile birlikte sürekli değişmekte, değişimle birlikte her gün insanların yaşayış ve beklentileri içinde yaşadıkları döneme göre farklılaşmaktadır. Okulların da bu değişime ayak uydurması ve zaman içinde kendini yenilemesi gerekmektedir.

Okul, bireyin toplumla uyum sağlayabilmeleri ve mutlu olabilmeleri yolunda gereksinme duydukları konuları öğrenmelerini sağladığı oranda başarılı sayılır (Yavuzer, 2000). Bu notada da okulların değişim içinde kendi payına düşeni gerçekleştirmesinde belirleyici olan, okulun olmazsa olmazları olan çocuklardır ve çocuklar da ailelerinden bağımsız düşünülemez.

Günümüz içinde okulun yerine konacak başka bir model yoktur. Bu dokunulmazlık okulları formal eğitim konusunda toplumlarda tekel haline getirmiştir. Bunun doğal bir sonucu olarak dünyanın hemen bütün toplumlarının halkları üzerinde okul çocuklarının eğitimleri konusunda alternatifsiz otoritedir. Bu nedenle de ülkeler okullarına gereken önemi vermeli, imkanlar konusunda cömert davranmalıdır.

Ülkelerin okul politikaları daha çok sistemsiz olduğu için, velilerin çocuklarının eğitimlerine aktif olarak katılmalarını bir noktada engellemektedir. Oysa, okulda yapılan şeylerin evde anne-babalar tarafından desteklenmediği sürece okul eğitiminde başarıya ulaşmak olası değildir. Okul ve aile iki farklı toplumsal kurumdur ve farklı beklentiler etrafında şekillenmişlerdir. Bu iki farklı kurumun çocukların eğitimleri konusunda çıkar birliğine getirilmesi gereklidir.

Anne-baba çocuğun değişen ve gelişen ihtiyaçlarının farkında olmak, ihtiyaçlarının karşılanması için ona yol göstermek, onu hayata hazırlamak, bazen çocuk için seçimler yapmak, bazen de onun kendi seçimlerini en doğru şekilde yapması için ona destek ve fırsat vermek ister. Anne-babaların çocuklarını yetiştirirken üzerinde hassaslıkla durdukları en önemli konu ise çocukları için en iyi okul seçebilmektir. Okul seçerken aile, okulun çocuk için planladıklarını ve yaklaşımlarını dikkate alır. Seçme şansı varsa da okulun genel politikalarına göre kararını verir. Ancak günümüzde aile çocuğun okulunu seçme olanağına sahip değildir; çünkü evine daha yakın olan okulu seçmeye zorunludur. Bu da aile ile okul

arasında zoraki ilişkilerin başlamasını sebebidir. Aile okul ile çok fazla iletişim içine girip beklentilerini belirtmez ise okul bu iletişimsizliğin sonucunda kendi uygulamalarını, eğitim öğretim politikalarını belirli bir mantıksal eleştiri süzgecinden geçiremeyeceğinden doğru yaklaşımlar içinde olduğunu düşünüp yoluna olduğu gibi devam edecektir. Ailenin herhangi bir şikayeti ya da farklı önerileri varsa da, bu okulun dışında konuşulan konular olarak kalacaktır.

PROBLEM

Bu çalışmada; ilköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin okuldan beklentilerinin gerçekleşme düzeyleri incelenmektedir.

Bu çerçevede, birinci kademe öğrenci velileri örneklem grubunu oluştururken, bunların cinsiyet, eğitim düzeyleri, eşlerinin eğitim düzeyleri, meslekleri, eşlerinin meslekleri, çocuk sayıları, çocuklarının devam ettikleri sınıf ve çocuklarının devam ettiği okulun türü ile okulda öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyleri arasındaki ilişki ele alınmaktadır.

Alt Problemler

Yukarıda belirtilen probleme dayanarak, aşağıdaki problemlere yanıt aranmaktadır.

- 1- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyi ile cinsiyet arasında bir ilişki örüntüsü var mıdır?
- 2- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyi ile meslekleri ne düzeyde ilişkilidir?
- 3- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyi ile eşlerinin meslekleri ne düzeyde ilişkilidir?
- 4- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyi ile eğitim durumları ve ne düzeyde ilişkilidir?
- 5- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyi ile eşlerinin eğitim durumları ne düzeyde ilişkilidir?
- 6- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyi ile ailenin toplam aylık geliri arasında bir ilişki var mıdır?
- 7- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma

düzeyi ile çocuklarının devam ettiği sınıf ne düzeyde ilişkilidir?

8- İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyi ile çocuklarının devam ettiği okul türü arasında ne düzeyde ilişki vardır?

Araştırmanın Amacı ve Önemi:

Bu araştırma ile ilköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin okuldan ne çeşit beklentileri olduğu ve bu beklentilerin ne kadarının karşılandığının incelenmesi amaçlanmaktadır. Buna bağlı olarak,

1. Öğrenci velilerinin okulun fiziksel özelliklerinden beklentilerinin karşılanma düzeylerinde hangi değişkenlerin etkili olduğu sorusuna;

2. Öğrenci velilerinin öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeylerinde hangi değişkenlerin etkili olduğu sorusuna;

3. Öğrenci velilerinin okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeylerinde hangi değişkenlerin etkili olduğu sorusuna;

4. Öğrenci velilerinin okul idaresin öğrenci ve veliye yönelik etkinliklerden beklentilerinin karşılanma düzeylerinde hangi değişkenlerin etkili olduğu sorusuna;.

Bu sorulara cevap alabilmek için birinci kademe öğrenci velilerinin beklentilerinin karşılanma düzeyini içeren ölçek geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde kaynak taraması yapılarak uzman görüşleri sonucu taslak form oluşturulmuştur. Ölçeğin son halini vermede tekrar bir uzman görüşü alınmıştır. Pilot uygulama ile geçerlik-güvenilirlik çalışmaları yapılarak ölçek son şeklini almıştır. Elde edilen veriler, ilköğretim birinci kademe öğrenci velileri ile okul arasında nasıl bir iletişim olduğu, velinin okuldan beklentilerin karşılanma düzeylerini ortaya koyacağından, bundan sonraki dönemlerde okul-veli iletişimini güçlendirmek için alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İlköğretim öğrencilerinin velileri ile okul arasındaki ilişkilerini güçlendirmek açısından ilköğretim 1. kademesi öğrenci velilerinin okuldan beklentilerinin devlet ve özel okullar tarafından ne derece gerçekleştiğini belirlemek, çalışmanın amacı doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin cinsiyetleri ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin meslekleri ile öğretmenden, okulun

fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin eşlerinin meslekleri ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

4- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin eğitim durumları ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

5- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin eşlerinin eğitim durumları ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

6- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin aylık gelir durumları ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

7- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin çocuk sayıları ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

8- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin çocuklarının devam ettiği sınıf ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

9- İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin çocuklarının devam ettiği okul türü ile öğretmenden, okulun fiziksel yapısı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumlarından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

10- Devlet okulları velilerin beklentilerini ne derece karşılamaktadır?

11-Özel okullar velilerin beklentilerini ne derece karşılamaktadır?

Sayıtlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmektedir:

- 1- Araştırmadaki örneklem grubunun evreni temsil edeceği kabul edilmektedir.
- 2- Veri toplama araçları olarak geliştirilen ölçek, ölçülmek istenen değişkenleri ölçebilecek nitelikte geçerli ve güvenilirlidir.
- 3- Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında görüşüne başvurulan uzmanlar alanında yeterlidir.
- 4- Örneklem grubunu oluşturan ilköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin kendilerine verilen ölçek ve bilgi formunu gerçek durumlarını yansıtacak şekilde, samimi olarak doldurup ilettikleri öngörülmektedir.
- 5- Araştırma sonuçlarının araştırmacıdan, katılımcılardan kaynaklanan kontrol dışı faktörlerin, düşük düzeyde de olsa etkilenmiş olabileceği kabul edilmektedir.

Sınırlılıklar

- 1- Bu araştırmanın veri kaynakları farklı sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel çevreden seçilmiş, Uşak İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı üç devlet okulu ile iki özel okulunda, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında, ilköğretim bölümü birinci kademedeki öğrencilerin velileri ile sınırlı tutulmuştur.
- 2- Araştırmanın verileri, bağımlı değişkenlerinden, araştırmacı tarafından oluşturulan “Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği”nin kapsadığı niteliklerle; bağımsız değişkenlerden “Bilgi Formu”nun kapsadığı niteliklerle sınırlıdır.
- 3- Araştırma, ilköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin beklentilerinin karşılanma düzeyi ile sınırlıdır.

Tanımlar

Beklenti: Önceki deneyimlerden yola çıkarak gelecekte ne olabileceği ile ilgili çıkarımlarda bulunmaktır (Brophy, 1998, Akt: Tatar, 2005).

Okul Beklentisi: Okuldan, gerçekteşirmesine ilişkin umulan şey.

Veli Beklentisi: Velilerin olmasını bekledikleri, umdukları durumlar bütünü.

İKİNCİ BÖLÜM

İLKÖĞRETİM OKULUNU OLUŞTURAN TEMEL ETKENLER VE OKULUN GEREKLİLİĞİ

Genelde bireylerde davranış değiştirme süreci olarak tanımlanan eğitimin insanlık tarihi ile birlikte ortaya çıktığı ve günümüzde de uygarlık düzeyi ne olursa olsun her toplumda sürdürüldüğü bilinmektedir. Toplumlar sosyal yaşamını sürdürebilmek amacıyla çeşitli kurumlar geliştirmişler, eğitimin kurumsallaşması sonucu da okullar ortaya çıkmıştır. Bu anlamda okul, bireyin eğitiminden sorumlu sosyal bir kurum olarak nitelendirilmektedir (Genç, 2005). Okul, sosyalleşme sürecinde ilk temel toplumsal kurumdur (Yavuzer; 2004). Eğitim sürecini temelini öğrenmeye dayanır. Öğrenme süreci çocuğun doğumuyla birlikte ailede başlar, planlı ve programlı bir kurum olan ilköğretim okul ile devam eder. Bireyin gelecekteki yaşamında kuşkusuz en belirleyici rolü oynayan kurum ilköğretim okuludur. Bu nedenle okulun geliştirilmesi önemli bir konudur.

Okulların öğrenen örgüt olması için öncelikle kültürel yapılarının çerçevesini oluşturan kendilerine özgü kültürel özelliklere sahip olması gerekmektedir (şimşek, Yıldırım; 2004). Çocukların uzun yıllarını okulda geçirdikleri göz önüne alındığında, okul yaşam kalitesinin taşıdığı önem açıkça görülebilmektedir (Sarı; 2006). Bilgi toplumunun kültürünü temel alan bir kültüre sahip olması gereken öğrenen okulların kültürel yapısını oluşturan kültürel özellikler vardır. Söz konusu kültürel özelliklerin varlığı okulun öğrenen örgüt olması büyük önem taşır (şimşek, Yıldırım; 2004).

Değişim, dönüşüm, yeniden yapılanma, karar süreci gibi kavramlar amaçlarını gerçekteştirmek ve etkililiğini sağlamak isteyen bütün örgütler için en fazla vurgu yapılan kavramlar arasındadır. Eğitim örgütleri de bu doğrultuda gerekli adımları atmak ve toplumsal istemlere yanıt verebilecek düzenlemeleri yapmak durumundadır. Okulun, bulunduğu çevre için eğitim merkezi olabilmesi, toplumsal yapıyı dönüştürme işlevini üstlenmesi ve insanların hayata ilişkin her türlü konuda bilgilenebilecekleri bir merkez olabilmesi için çevresi ile ve dolayısıyla ailelerle sağlıklı iletişim kurabilmesi ile mümkündür. Bu şekilde sağlanan sağlıklı iletişim, ailelere, gereksinim duydukları konularda pratik ve entelektüel bilgi edinme olanağı sağlarken, okullara da, gerek parasal gerekse yeniden yapılanma anlamında toplumsal destek sunabilecektir. Ailenin okuldaki karar sürecine katılması, hem kendi çocuklarının öğrenme sorumluluğunu üstlenmeleri, hem de kendi bölgelerindeki eğitim kurumlarının gelişimine ve dönüşümüne katkı sunması bakımından önemlidir (Aslanargun, 2007).

Vural'a göre (2004) bütün toplumlarda okulun gerçekleştirilmesi beklenen görevler:

a. Sosyal Kurum Olarak Görevi: Çocuğu sosyalleştirerek, kültürü asılamaktır. Okul bu görevini yaparken kültürü hem korur hem de değiştirir.

b. Toplumun Yenileşmesini ve Devamlılığını Sağlama Görevi: Okuldaki sosyalleşme kişilerde çalışma, is yapabilme yetenek ve becerileri ile sosyal bütünleşmeyi sağlayacak bir toplumsal bilinç kazandırmalıdır.

c. Toplumun Bütünleştirme ve Meşrulaştırma Görevi: Okullar bir yandan sosyal değişme ve hareketliliği sağlarken bir yandan da yeni yetişenleri mevcut sisteme katmalı, bütünleştirmeli ve kaynaştırmalıdır. Ailedeki disiplin anlayışını, aile üyelerinin eğitimini, birbirleriyle olan ilişkilerini, çocuğa karşı davranışlarını bilmek, öğretmen için en önemli ipuçları olacaktır.

Öğretmen aile işbirliği, öğretmenin aileyi yakından tanımasını sağladığı gibi ailenin de okul ve öğretmeni tanımasını sağlayacaktır. Böylece aile, çocuğun hangi şartlarda eğitim-öğretim gördüğünü yakından öğrenme fırsatı bulur. Aileler okullarda benimsenen eğitim anlayışını, sınıfta uygulanan öğretim metotlarını bilmeli ve beklentilerini belirtebilmelidirler. Günümüzde okul sadece çocukların eğitimini hedefleyen kurum kimliğinden çıkmalıdır. Hangi yasta olursa olsun çocuk, ailesi ile birlikte düşünölmeli ve öyle davranılmalıdır. Ayrıca ailelere birçok konuda ve çeşitli şekillerde rehberlik edilmelidir. Ailenin bazı yanlış tutum ve davranışları bu yollarla azaltılabilir ya da tümüyle ortadan kaldırılabılır.

d. Politik Görevi: Yetiştirdiği kuşanın toplumdaki devlet sistemine bağlılık göstermesini ve liderlik yetenekleri olan öğrencilerin seçilmesini ve eğitilmesini gerçekleştirmektir.

e. Ekonomik Görevi: Okulun ekonomik görevi, ekonominin beyin gücü ve insan gücü gereksinmesini karşılamaktır.

Asım Özdemir'e göre (2006) okul kültürünü belirleyen faktörler:

- Okulun yaşı
- Okulun tarihi gelişim süreci
- Okulun amacı ve hedefleri
- Okulun bulunduğu sosyo-ekonomik ve coğrafi çevre
- Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri
- Kırsal ve kentsel alanlar
- Okulun tesisleri
- Okulda kullanılan teknoloji

- Okul ve sınıf büyüklüğü
- Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin beklentileri
- Velilerin beklentileri
- Eğitim sisteminin merkeziyetçi olup olmaması
- Eğitim kurumlarının özel olup olmaması
- Eğitim sisteminin yapısı, olarak sıralanmıştır.

Çağdaş eğitimde okul, birtakım bilgi kalıplarıyla, beceri ve tutumların öğretilmesi sorumluluğunu üstlenen tek sosyal kurumdur. O, gelişmekte olan bireye, çalışma ve diğerleriyle birlikte yaşama alışkanlığını kazandırma konusunda sorumluluğu diğer kurumlarla paylaşır. Okul, öğrenciye, kendi gereksinme ve amaçlarıyla sosyal dünyasını bütünleştirerek doyum sağlayabile olanağını hazırlar (Yavuzer, 2000). Açık görüşlülük, açıklık, adil olmak, ahlaki tutarlılık, sosyal eşitlik ve yaratıcılık değerlerine ilişkin yönetici algılarının öğretmen algılarından; denemeye açıklık, düzenlilik, formallik, itaat, tedbirlilik değerine ilişkin öğretmen algılarının yönetici algılarından daha öncelikli olduğu saptanmıştır (Sağanak, 2005).

Bir sosyal kurum olarak okulun sosyalleştirme süreci içinde iki önemli işlevi vardır. Bunlardan birincisi, kendi başına birtakım öğrenme tiplerini gerçekleştirme sorumluluğu; ikincisiyse, diğer sosyal kurumların boşluğunu doldurma görevidir. Geçmişte okul, kültürün bir kuşaktan diğerine geçişini sağlayan toplumsal bir kurum işlevi görürken, günümüzde bu kültür içinde çocukları yetişkin rollerine hazırlama görevini üstlenmiştir. Okul, hem toplumun bir parçası, hem de kendi başına bir toplumdur (Yavuzer, 2000).

Australian Capital Territory Council (ACT) Kurulunun araştırma sonuçlarına dayalı olarak etkili okulların dokuz adet özelliği aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Güçlü ve profesyonel bir müdür,
- Güçlü ve profesyonel öğretmenler,
- Açık ve pozitif felsefe,
- Öğrenmeye yatkın bir çevre,
- Etkili öğrenci yardım sistemi,
- Güçlü bir örgütsel yapı,
- Dengeli bir müfredat,
- Öğrencinin ilerlemesini belirleyen anlamlı değerlendirme ve raporlama,
- Anne, baba ve toplumun yönetime katılımı (Akt: Karadağ vd, 2006).

Olumlu ve olumsuz duygular okul yaşam kalitesinin ana değişkenleri olarak da ele

alnabilir. Sözelimi, çocuğun okulda öğretmenleriyle iletişimi iyi değilse, kendini okulda değerli hissetmiyorsa ya da geleceğine yönelik okulun kendisine herhangi bir şans yaratabileceğini düşünmüyorsa, bu öğrencinin okul yaşam kalitesine algısı da daha çok olumsuz bir yapı gösterecektir. Tam tersine, eğer öğrenci, okuldaki diğer öğrenci ve öğretmenlerle tatmin edici ilişkiler yaşayabiliyorsa, kendisine değer verildiğini hissediyorsa, okulda başarılı olduğuna inanıyorsa okula yönelik algıları da büyük ihtimalle olumlu olacaktır (Sarı; 2006).

Bir sosyal kurum olarak okulun sosyalleştirme süreci içinde iki önemli işlevi vardır. Bunlardan birincisi, kendi başına birtakım öğrenme tiplerini gerçekleştirme sorumluluğu; ikincisiyse, diğer sosyal kurumların boşluğunu doldurma görevidir (Yavuzer, 2000).

Geçmişte okul, kültürün bir kuşaktan diğerine geçişini sağlayan toplumsal bir kurum işlevi görürken, günümüzde bu kültür içinde çocukları yetişkin rollerine hazırlama görevini üstlenmiştir (Yavuzer, 2000). Okullar değişen ihtiyaçlara cevap verebildiği ölçüde, etkili ve sürekli gelişen örgütler olabilir. Okulun toplumun beklentilerini karşılayabilmesi ve beklentiler doğrultusunda gelişimini sağlayabilmesi de büyük oranda okul-aile işbirliği ve etkileşimi ile ilgilidir (Balkar, 2009).

Eğitim Sosyologlarından Waller ilk kez okul kültürünü incelemiştir. Ona göre okul, şu özelliklere sahiptir; a. Okulun belirli bir nüfusu vardır. b. Açıkça ifade edilmiş bir siyasi yapısı vardır. c. Üyeleri arasında “biz” duygusu egemendir. Kesinlikle kendilerine özgü bir kültüre sahiptirler. (Akt: Tezcan, 1997). Okul, bireyin toplumla uyum sağlayabilmeleri ve mutlu olabilmeleri yolunda gereksinme duydukları konuları öğrenmelerini sağladığı oranda başarılı sayılır (Yavuzer, 2004).

2. 1. Öğretmen ve İlköğretim Okul Yaşamı

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 43. Maddesinde;”Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.” şeklinde ifade edilmektedir. İnsanlar, “öğretmen” kavramına pek çok anlam yüklüyorlar. Bazı anlamlar, daha çok, öğretmen rolü oynayan insanların duygusal olmayan, doğrusal betimlemelerini ve onların yerine getirmeleri beklenen görevlerin teknik betimlemelerini yansıtır. Yüklenen diğer anlamlar, kendilerini öğretmen olarak adlandıran insanların ve onların yaptıkları işlerin çok daha canlı, sıcak ve çok boyutlu bir anlayışla ele alınmasına dayanıyor. Anlamının zenginliğini ve önemini açığa çıkarmak

için, kişinin, “öğretmen” kavramını irdelemesi yeterlidir (Çelikten vd, 2005).

Yeni nesillerin niteliği de hiç kuşkusuz onu yetiştiren öğretmenlerin niteliği ile özdeş olacaktır. Kısacası öğretmen, insan mimarı, insanın kişiliğini biçimlendiren bir sanatkar olmaktadır (Çelikten vd, 2005). Önemli olan da, çocuğun başkalarından farklı olan yetenek ve özelliklerinin belirlenerek su yüzüne çıkarılması ve buna bağlı olarak, ondaki güven duygusunun pekiştirilmesidir (Yavuzer, 2004).

Öğretmenin görevleri incelendiğinde öğretim işini gerçekleştirmenin yanında rehberlik alanında öğretmenden beklenen görevleri de vardır. Bu görevler; öğrenciyi tanımak, öğrencinin var olan ama açığa çıkmamış yeteneklerini açığa çıkarmak, verimli çalışmasına yardımcı olmak, başarısızlık ve uyumsuzluk gibi sorunlarının çözümünde yardımcı olmak ve bu konuda gerekli okul psikolojik danışmayla işbirliği yapmak, öğrencinin meslek bilincinin oluşmasına yardımcı olmak, sosyalleşmesi sürecinde insan ilişkilerini geliştirmektir.

İnsanlarla ilişkiler yönünden öğretmenlik, diğer bazı mesleklerden farklı olarak geniş bir insan kesimiyle ilişki ve etkileşim içinde yerine getiren bir meslektir. Öğretmenlik, sadece okul ve sınıf ortamında öğrencilerle değil, okul dışında veliler ve toplumla da iç içe olan bir meslektir. Öğretmen özellikle hizmet verdiği bölge ve toplum yapısı, kültürü de dikkate alındığında öğretmenden beklentiler de değişebilmektedir (Çelikten vd, 2005). Çocuk okula başladığında, orada yeni bir ana-baba modeliyle karşılaşır. Giderek kendi ana babasından çok bu yeni örneği, öğretmenini kendine örnek edinmeye başlar (Altınköprü, 2002). Öğretmenin öğrenim yılı başında sergilediği tutum önemlidir. Bu tutum olumsuz davranışları pekiştirebildiği gibi daha iyi ve doyum sağlayıcı bir okul hayatı için yeni umutlar yaratabilir. Öğretmen, öğrencinin ilerleyebileceğine ve yeteneklerini kullanabileceğine inanırsa, çocuk kendine olan güveni kazanır (Yavuzer, 2004).

İlköğretim okullarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini yürütecek yeterli sayıda uzman personel bulunmayışı, öğrencilerin öğretmenlerinden rehberlik hizmetlerini de beklemelerine yol açmaktadır. Ülkemizde, özellikle psikolojik danışmanı bulunmayan ilköğretim okullarında rehberlik hizmetlerini asıl görevi öğretim olan öğretmenler de yapmaya çalışmaktadır (Kutlu ve Güven, 2002). Yeterlilik duygusu yüksek olan öğretmen, öğrenci girişimciliğini teşvik eden, onu destekleyen, bireysel ihtiyaçlara eğilen, sınıf kontrolüne (disiplinine) az zaman ayıran kişidir. Düşük yeterlik duygusu içindeki öğretmen çocukları öğrenmeye motive edemez, başarısızlığa sebep olur (Yavuzer, 2000).

Çelikten, Şanal, Yeni'ye göre (2005) öğretmende bulunması gereken kişisel özellikler;

- Öğrencilere karşı açık görüşlü ve objektif olma,
- Öğrencilerin beklenti ve gereksinimlerini dikkate alma,
- Eğitimle ilgili sorunları bilimsel yöntemlerle araştırabilme,
- Eğitimde bireysel farklılıkları dikkat alma,
- Yenilik ve gelişmelere açık, kendini sürekli yenileyebilme,
- Toplumsal değişimleri anlayıp yorumlayabilme,
- Eğitim teknolojisindeki gelişmeleri yakından izleme,
- Araştırmacı bir yapıya sahip olma,
- Yüksek başarı beklentisi, olarak sıralanmaktadır.

Mesleki özellikler ise;

- Alan bilgisi,
- Öğretmenlik meslek bilgisi,
- Öğretim Sürecini Planlama,
- Çeşitlilik Getirebilme,
- Öğretim Sürecini Etkili kullanma,
- Katılımcı Öğretim ortamı düzenleme,
- Öğrencilerdeki gelişimi izleme, şeklinde yer almaktadır.

İyi eğitimi iyi öğretmenler, nitelikli eğitimi de nitelikli öğretmenler yapar. Ayrıca öğretmenin eğitim-öğretim etkinlikleri ve rolleri de giderek artmaktadır. Öğretmenlik, özel uzmanlık mesleği olmanın yanı sıra bir sanattır (Çelikten vd, 2005). Okulda bilgi aktarma ve öğrenim sürecini yöneten, sınıf içi düzen ve disiplini sağlayan en etkili kişi öğretmendir. Grubun uyumunu sağlamak, her öğrenciyi bu uyum içinde etkin, yaratıcı, mutlu ve başarılı bir birey olmaya yönlendirmek, öğretmenin eğitimcilik yeteneğine, anlayışına, sevecenliğine bağlıdır. Öğretmen sınıfta adaletiyle olduğu kadar, sırdaşlığıyla da dikkat çeken bir modeldir. O, çocuğun kişiliğinin oluşumunu ve gelişimini biçimlendiren insandır. Öğretmen, sınıfını ele alırken ders konusunun yanı sıra, öğrencilerin ilgi, yetenek ve kişilik özellikleriyle ayrı ayrı tanıyabilmeli, öğrettiklerini elden geldiğince bireysel olarak düzenleyebilmelidir. Modern eğitim anlayışını öğretmeni, çocuğun toplum içinde özgürce gelişebilmesi için onun, duyan, düşünen ve uygulayan bir insan olması yolunda çeşitli deneyimleri kazanmasıyla yakından ilgilenir. Öğretmen, çocuğun öğrenme, araştırma ve incelemesine rehberlik eden bir birey olmalıdır (Yavuzer, 2000).

Teknoloji ve anlayışlardaki değişmelerin de etkisi ile toplumu oluşturan kurumlar,

veliler, öğretmenler, öğrenciler ve araştırmacıların öğretmen davranışlarıyla ilgili beklentileri dolayısıyla da etkili, iyi ya da ideal öğretmen tiplerinde de farklılıklar oluşabilmektedir (Çelikten vd, 2005). Okulla ailenin kültürel farklılığının öğrencide kavram karmaşasına neden olmaması için, öğretmenlerin ve ailelerin ve ile okul arasında birbiri ile aynı paralelde çaba göstermesi gerekmektedir.

2.2. Okul İdaresi ve İlköğretim Okul Yaşamı

Okullarda eylemleri başlatıp, sürdürmek ve devam ettirmek birinci derecede okul müdürünün sorumluluğundadır. Okul müdürleri; öğretmenleri güdülemede, örgütsel amaçlar etrafında birleştirmede, kendilerini okula damalarını sağlamada ve en önemlisi de eğitim-öğretim sürecini geliştirmede etkilerini kullanmak zorundadır. Aynı zamanda bunları sağlarken de, öğretmenler üzerinde değişik etkileme yollarına ilişkin davranışları göstermek durumundadırlar. Bu yüzden okul müdürleri; etkilemenin önemi, etkileme yolları ve bu yollara ilişkin davranışları bilmeli ve okullarda da uygulamalıdır. Bunun için de bu alanda yeterliliğe sahip olması gerekir (Aslan, Yıldırım; 2004). Düşünsel ve fiziksel becerilerden başka, beklentileri ve gereksinimleri de farklı olan bireylerin amaçlar doğrultusunda davranışta bulunmalarını, işbölümü ile kendilerine verilen sorumlulukları yerine getirmelerini amaç birliği yaptığı diğer örgüt çalışanlarıyla eşgüdümsel bir çaba içerisine girmelerini sağlamak yönetimin gerçekleştirmek durumunda olduğu önemli görevlerin ilk sırasında yer alır (Tanrıöğen ve Yücel, 2007).

Okul müdürleri, kültürü zamanla şekillendirir, var olan gelenekleri, amaçları, törenleri dikkatlice düşündükten sonra, okul başarısını sağlayan ortak ve işbirlikçi vizyonu yaratmak için iş görenler ve öğrencilerle birlikte çalışır (Çelikten, 2006). Okul müdürleri kültürü şekillendirirken, kültürün geçmişini ve o anki durumunu okuyarak kültürün içinde saklı olan derin anlamları bilmek, öğrenci için iyi olanı destekleyen esas değerleri ortaya çıkarmak, pozitif kültürel değerleri pekiştirerek, negatif ve işlevsel olmayan kültürel değerleri ise değiştirerek pozitif bir okul iklimi ortaya çıkarmak için çalışırlar (Çelikten, 2006). Okul müdürleri, okul kültürünü oluştururken önce kültürü, kültürün tarihini öğrenmeli, ikinci olarak kültürü oluşturan temel değerleri belirlemeli, sonra olumlu kültür unsurlarını kullanarak olumsuz kültür unsurlarını azaltmaya çalışmalıdır. Okul müdürleri personel arasında güven verici, farklı kişilikleri dikkate alıcı, iletişimde saygılı, yeni gelişmeler doğrultusunda uygulamalarını geliştirmeye gönüllü olmalıdır. Ayrıca, okul müdürleri vizyon sahibi olmalıdırlar (Özdemir, 2006).

Okullar değere dayalı örgütler olduğundan, grup dinamiği ve kişiler arası ilişkiler oldukça önemlidir. Okul yöneticileri, etkili bir güdüleme sistemi kurmak için, ilişki yönelimli değerlerin öncelikli olarak algılandığı bir iklim oluşturmalarıdır (Sağnak, 2005). Olumlu okul kültürünü kuvvetlendirmek için müdürler, toplantılarda, törenlerde, başarıyı kutlarlar, her fırsatta başarı ve iş birliği ile ilgili hikâyeler anlatırlar, işgören ve öğrenci gelişimine bağlılığı kuvvetlendirmek için profesyonel gelişme esnasında yaratılan herkesin paylaştığı açık bir dil kullanırlar. Liderler aynı zamanda günlük işlerinde, söylemlerinde, karşılıklı etkileşimlerinde okulun standartlarını ve değerlerini kuvvetlendirirler (Çelikten, 2003).

Okul içerisinde kültürün belirlenmesi ve şekillendirilmesi müdürün sorumluluğundadır. Müdür, okul kültürünün saptanmasında ya da oluşturulmasındaki rolünün ne olduğunu anlayabilmek için öncelikle işgörenlerin, öğrencilerin ve toplumun geçmişteki deneyimlerini anlaması gerekir. Okul kültürünü anlamaya çalışan bir müdür için mevcut kültürün incelenmesi ve tanınmasının akıllıca atılacak ilk adım olduğu söylenebilir. Daha sonra yapacağı en önemli işler de okulun hedeflerine önem vermek, okulun değerlerine sürekli olarak ve açık bir şekilde örnek olmak, okulda meydana gelen kritik olaylara tepki göstermek ve içinde yer almak, bir güdüleme ve takdir ifadesi olarak da işgörenleri ve öğrencileri ödüllendirmek olarak sıralanabilir (Çelikten;2006).

Yöneticinin okul kültürünün yönetimindeki ilk görevi, güçlü bir okul kültürünün oluşturulmasına önemli derecede katkıda bulunmaktır. Bunun sonucu olarak okulun formal ve informal boyutu birbiriyle bütünleşir (Özdemir, 2006). Günümüz öğrencileri çok değişik kaynaklardan bilgiye ulaşmaktadır. Öğrenciler artık geleneksel yöntemleri ve sınıf yönetimini çekici bulmamaktadırlar. Bu nedenle, okul yöneticisi okul kültürünü daha çekici hale getirmenin yollarını aramalıdır (Özdemir, 2006). Düşünsel ve fiziksel becerilerden başka, beklentileri ve gereksinimleri de farklı olan bireylerin amaçlar doğrultusunda davranışta bulunmalarını, işbölümü ile kendilerine verilen sorumlulukları yerine getirmelerini amaç birliği yaptığı diğer örgüt çalışanlarıyla eşgüdümsel bir çaba içerisine girmelerini sağlamak yönetimin gerçekleştirmek durumunda olduğu önemli görevlerin ilk sırasında yer alır (Tanrıoğen ve Yücel, 2007).

Okul müdürleri, kültürü zamanla şekillendirir, var olan gelenekleri, amaçları, törenleri dikkatlice düşündükten sonra, okul başarısını sağlayan ortak ve işbirlikçi vizyonu yaratmak için işgörenler ve öğrencilerle birlikte çalışır (Çelikten; 2006). Okul yöneticileri tüm çalışanların, öğrencilerin ve velilerin okul ile özdeşleştikleri, üyesi olmaktan gurur

duydukları bir okul kültürünü oluşturmak için yönetici-öğretmen, aile-çocuk ve okul-veli arasında sağlıklı ilişkiler oluşturma yönünde çaba göstermelidir. Farklı kültür, farklı yaşam biçimi ve farklı insanlara duyarlı okul-aile ilişkileri geliştirme amacıyla formal ve informal süreçleri işletmeye başlamalı, özellikle alt-sosyo ekonomik düzeydeki okul yöneticileri, ilgili kurum ve üniversitelerle işbirliği yaparak, çalışanlarına ve velilere yönelik eğitim seminerleri düzenlemelidir (Sadık, Doğanay; 2008).

Çocuğun eğitim ve öğretiminde istenilen başarılı sonuca ulaşabilmek için, her şeyden önce okul ile ailenin işbirliği yapması gerekmektedir(Genç, 2005). Okul yöneticileri tüm çalışmaların, öğrencilerin ve velilerin okul ile özdeşleştikleri, üyesi olmaktan gurur duydukları bir okul kültürünü oluşturmak için yönetici-öğretmen, aile-çocuk ve okul-veli arasında sağlıklı ilişkiler oluşturma yönünde çaba göstermelidir (Sadık ve Doğanay, 2008). Öğretmenlerin, okul idarecilerinin ve rehber psikolojik danışmanların veliler ile işbirliğini arttırmalarının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu etkileyebileceği düşünülmektedir (Kotaman, 2008).

2. 3. Fiziki Yapı ve İlköğretim Okul Yaşamı

Gereksinimleri karşılayacak eğitim programlarının etkinlikle uygulanabilmesi, yetişmiş insan gücünün yanı sıra programların niteliğine uygun okul binalarına ve ders araç gereçlerini de gerektirmektedir (Vural, Sadık; 2003). Küçük okullarda öğrenci ve öğretmenin birbirini tanıması, dikkat çekmesi kolay, öğrenci katılımı ve öğretmenin öğrencilere yardımı fazla, etkileşim güçlü olabilir. Kalabalık okullarda, okulun özel bir çevre olmak özelliğini korumak güçleşebilir. Sınıftaki öğrencilerin sayısı, duvar ve eşya renkleri, ışık, ısı, temizlik, gürültü düzeyleri, görünüm, sınıftaki fiziksel ortamın öğeleri olarak sayılabilir (Başar, 2007).

Erden (1998)' e göre klasik bir okul binasında bulunması gereken özellikler ise şunlardır.

- Okul binaları genel görünüşüyle çocuğa güven vermeli, temiz, bakımlı ve sağlam olmalıdır.

- Okul binalarının büyüklüğü öğrenci sayısı ile uyumlu olmalı, okulda öğrencilerin rahat edebilecekleri, spor yapabilecekleri ve oyun oynayabilecekleri bir bahçe bulunmalıdır.

- Bina içinde çocukların spor yapmalarına ve sosyal faaliyetlerde bulunmalarına olanak sağlayacak geniş ve kapalı alanlara yer verilmelidir.

- Binanın içinde dersliklerin yanı sıra en az bir fen bir de bilgisayar laboratuvarı ve kütüphane olmalıdır.

- Bina içinde öğrenci sayısına ve sağlık koşullarına uygun lavabo ve tuvalet olmalıdır.
- Dersliklerin güneş görmesi, aydınlık ve sağlık koşullarına uygun, öğretim araç ve gereçlerin kullanılmasına olanak sağlayıcı donanıma sahip olmalıdır.
- Sıralar, sandalyeler, lavabolar öğrencilerin fiziksel yapısına uygun olarak hazırlanmalıdır.
- Binada sınıflar ile yönetici odaları, öğretmen odaları, laboratuvar arasında ulaşım kolay olmalıdır. Bina personelinin iletişimini aksatmamalıdır.

Sınıfın çeşitli bölümleri, farklı amaçlar için kullanılabilir birer köşe oluşturmalıdır. Benzer öğrencilerin oluşturduğu düşünülen sınıflar, gerçekte kişisel farkları olan öğrencilerden oluşur. Bu farklılık, aynı sınıfta değişik eğitsel etkinliklere gereksinim olduğunu gösterir. Öğrencilerin kimi matematikte, kimi okumada, kimi müzikte diğerlerinden alt düzeyde veya bu derslerle daha ilgilidir. Gereksinimlere dönük bir eğitim, sınıfın bu gereksinimlere yanıt verecek bölümlerden oluşmasına yol açar. Lavabo, tuvalet, sıra gibi kullanım alan ve araçları öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmalıdır. Tuvalet başına düşen öğrenci sayısı ile, dersler arasındaki boş zaman tutarlı olmalıdır. Fiziksel yapı ve düzenlenişin çekiciliği, öğrenciyi zamanını okul içinde kullanmaya yöneltmeli, öğrenci sokağa yönelme gereksinimi duymamalı, bunun için okulun yönetim planı, ders dışı zamanları da kapsamalıdır. Ders araçları, basit bir tahta parçasından bilgisayara kadar her tür maddeyi içerir. Öğrenci yapımı basit araçlar, diğer amaçları gerçekleştirmesi yanında, öğrenciye özgüven de sağlar (Başar, 2007).

Sınıf, öğrenciler ve öğretmenlerin, eğitsel amaçlara ulaşabilmek için, kendilerinde var olan ve çeşitli iletişim araçlarıyla sağladıkları bilgi ve yaşantıları, uygun bir düzenlemeyle paylaştıkları ortamdır. Bu paylaşım, iletişimle olur. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin, ilgi ve gereksinimlerinin, yeterliklerinin, olanaklarının öğretmene; eğitsel amaçların, araçların, düzenlenişin öğretmen kılavuzluğunda birlikte belirlenmesi, iletişimle olur (Başar, 2007). Burden (1995), okul binası ve dersliklerin fiziksel görünümünün öncelikle öğrencilerin fizyolojik ihtiyaçlarına ve öğretim etkinliklerine uygun olması gerektiğini belirtmektedir. Edwards (1993) tarafından yapılan bir araştırma da, okul yapısının koşullarının gelişmesiyle öğrenci başarı düzeyinin arttığını göstermektedir (Akt: Sadık, Vural; 2003).

Sadık ve Vural'a (2003) göre; gelecekte yapılacak olan ilköğretim okul bina projelerinde; dersliklerde iki kapı, okul bahçesinde çeşme, kapalı spor salonu, kantin ve otopark alanları bulunmalıdır. MEB, ilgili inşaat firmalarından, okul binalarını projeye göre

tam bitmeden teslim almamalıdır. İlköğretim okul yöneticileri, okul binası içinde bulunan çoklu kullanıma uygun olarak yapılmış mekanları, MEB' nin ilgili düzenlemelerinde belirttiği gibi yöre halkının gereksinimlerine uygun çalışmalarda kullanmaya özen göstermelidir. Okul bahçesinin ağaçlandırılması çalışmaları ile ilgili olarak, okul yöneticilerinin TEMA Vakfı, diğer Demokratik Kitle Örgütleri ve Okul Aile Birliği ile eşgüdüm ve koordinasyona gitmesi önerilmiştir.

2. 4. İlköğretim Çocuğunun Gelişim Özellikleri ve İlköğretim Okulu Yaşamı

Kişiler yaşadıkları toplumun, daha da geniş anlamda bakarsak, dünyanın bir üyesi olarak içinde bulunduğu topluma, dünyaya uyum gösterip gereklilikleri yerine getirmeyi, dönemin beceri ve donanımını öğrenme aşamasında eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Kişi, içinde bulunduğu çağın değişim ve gelişimlerine yum sağlayıp kendince katkıda bulunabilecek bir biçimde yetişebilmek için iyi bir eğitim sisteminin içinde, iyi bir eğitim kadrosunun desteği ile yetişmelidir.

Genelde bireylerde davranış değiştirme süreci olarak tanımlanan eğitimin insanlık tarihi ile birlikte ortaya çıktığı ve günümüzde de uygarlık düzeyi ne olursa olsun her toplumda sürdürüldüğü bilinmektedir (Genç, 2005). Toplumların görevi olan kültürlerini sürdürmek ve geliştirmek, yetişmekte olan kuşağın eğitim ve öğrenimiyle olur. Eğitim çocuk doğar doğmaz ailede başlar, okul içinde ve dışında yapılan eğitim ve öğretimle birlikte yaşam boyu sürer (Yavuzer, 2000).

Çocuk gelimi esas olarak bedensel, ruhsal, zihinsel ve toplumsal olmak üzere dört alanda gerçekleşir (Baltaş, 1999). Çocuğun başarılı girişimleri, onu yeni başarılarla yönlendirmek ve öğrenme arzusunu pekiştirmek amacıyla desteklenmelidir (Yavuzer, 2004). Çocuğun gelişimini bir bütün olarak kavrayabilmek için psikolojik olduğu kadar fizyolojik gelişimi de bilmek gerekir. Çünkü, fiziksel gelişim çocuğun davranışlarını hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkiler (Yavuzer, 2000). 6-12 yaş döneminde fiziksel gelişim önceki yaşlara göre daha yavaştır. Bedendeki değişimler yavaş olduğu için de çocuk hareket (motor) becerilerini en iyi şekilde kullanmayı ve kontrol etmeyi öğrenir. Beden gelişimindeki bu yavaşlık, çocuğun hareket becerilerinin olgunlaşmasına olanak tanır (Korkmazlar, 1999).

Son çocukluk döneminde çocuk, bireyselleşmenin adımlarını atarak, birey olarak toplumda yer almaya başlar (Korkmazlar, 1999). Evde, okulda, sınıfta, demokratik bir ortamda yaşamamış öğrencilerin, yetişkin olduklarında demokratik davranışları çok güçtür. (Başar, 2007). İlkokul çocuğu fiziksel varlığının farkına varır. Bu farkına varış sadece beden

gelişimlerini fark etme değil, aynı zamanda çeşitli hareket becerilerindeki etkinliğinin arttığını da fark etmesidir. Bunu fark ettikçe benliği gelişir (Korkmazlar, 1999).

Benlik gelişimi anne-baba ve arkadaşlardan etkilenir. Her çocuğun farklı ve bağımsız bir insan olduğunu kabullenmek ve bu farklılığa saygı duymak, anne babanın yaratıcılık açısından çocuğa verebileceği en iyi eğitimidir. İlkokul dönemindeki çocuk, dili kendini ifade için kullanmaz, düşünce ve duygularını direkt oturup konuşmaz. Kendini ifade için oyun ve rüyayı kullanır (Korkmazlar, 1999).

Günümüz toplumunda, eğitimin temel amacı, bireylere kendilerini yöneltebilme yeteneğini geliştirme yoluyla yardımcı olmak, böylelikle de, gerek toplumun, gerekse bireyin ödüllendirilmelerini sağlamaktır (Yavuzer, 2004).

Eğitim ve öğretim yaşamının temel öğelerini “okul” ve “öğretmen” oluşturur (Yavuzer, 2004). İlkokul, çocuk için yepyeni bir sosyal çevredir. Okulun uyulması gereken kuralları, çocuğun tanımadığı diğer çocuklarla ve öğretmenlerle karşılaşması, başarmak zorunda olduğu öğrenim görevleri, onun bu yeni çevreye uyum sağlamasında güçlüklerle karşılaşmasına neden olur (Yavuzer, 2000). Okula başlama çocuğun gelişiminde önemli adımlardan biridir. Okula başlama, çocuk için yeni ve karmaşık bir sosyal çevreye girmek, birey olarak toplumda yer almak, dış dünyaya açılmaktır (Korkmazlar, 1999). Okul çağı, aynı zamanda öğrencilerin gruplaşma çağıdır (Yavuzer, 2000).

Çocuklar erken yaşlarda ebeveynleriyle özdeşleşir ve onlarda gözledikleri davranış şekillerini içselleştirir. Bu yolla çocuklar dış olaylara karşılık verme örüntülerinden meydana gelen bir repertuar oluşturur ve kendi yaşantılarında benzer olaylarla karşılaştıklarında öğrendikleri yanıtları içeren bir havuza başvururlar. Çocuk okula başladığında okul, çocuğun evde kazanmış olduğu deneyimlerden yararlanmalıdır. Okullar yalnızca temel becerilerin aktarılmasında ve çocukların akademik e entelektüel yeteneklerini geliştirmede rol oynamamalıdır. Okullar aynı zamanda çocukların kişisel gelişimine ve genel olarak davranışlarına katkıda bulunmalıdır (Özdemir, 2007). Son çocukluk döneminde çocuklar pek çok yeni ve zor durumu muhakeme ederler ama tam cevabı bulamazlar (Korkmazlar, 1999).

Okula başlama çocuğun gelişiminde önemli adımlardan biridir. Okula başlama, çocuk için yeni ve karmaşık bir sosyal çevreye girmek, birey olarak toplumda yer almak, dış dünyaya açılmaktır (Korkmazlar, 1999). Aileden sonra okul, çocuğun ilk temel toplumsallaşma kurumu niteliğini taşır. Çocuk okula başladığında çevresinde uyması gereken kurullarla, özümsemesi gereken bilgileri bulur (Yavuzer, 2001). Okul, bireyin eğitiminden sorumlu sosyal bir kurum olarak nitelendirilmektedir (Genç, 2005). İlkokul, çocuk için

yepyeni bir sosyal çevredir. Okulun uyulması gereken kuralları, çocuğun tanımadığı diğer çocuklarla ve öğretmenlerle karşılaşması, başarmak zorunda olduğu öğrenim görevleri, onun bu yeni çevreye uyum sağlamasında güçlüklerle karşılaşmasına neden olur (Aydoğmuş, 1999). Okula başlayan çocuk, aynı zamanda yeni bir sosyal çevrenin içine girer. Burada yeni arkadaşlar edinir. Onlarla bütünleşir. Bu küçük bir toplum örneğidir. Kendi içinde kuralları, özellik taşıyan yönleri vardır (Altinköprü, 2002).

2. 5. Aile-Okul İşbirliğinin Önemi ve Engellerin Ortadan Kaldırılması

Anne-babalar çocuklarının yaşama başladıkları andan itibaren çocukların değişimlerinin ışığında, her geçen gün çeşitlenen ihtiyaçlarının farkında olup onları hayata hazırlamak, rehber olmak, yeri geldiğinde de çocuk adına kararlar almak ya da çocuğun kişisel kararlarında destek olmak ister. Çocuğun büyüüp yetiştiği süreç içerisinde ailenin yaşadığı en önemli süreç okul seçme sürecidir. Okul seçiminde aile çocuk ile ilgili planlarını göz önünde tutmak ister. Ancak günümüzde çok ülkede, ilköğretim çağında, devlet okuluna devam edecek çocuk kendi adres bilgisine göre bir okula yerleşmektedir. Bu da ailenin okul ile zoraki ilişkinin başlamasına sebep olmaktadır. Oysaki bu ilişkinin zorakiden gönüllüye dönüşmesi zorunludur. Çünkü, okulda yapılanın evde desteklenmemesi ya da tam tersi evde yapılanın okulda yanlış olarak öğretilmesi çocukta kavram karmaşasına sebep olacaktır. Bu nedenle okul ile ailenin birbirinin aynı olmasa bile birbirine paralel bir tutum sergilemesi gerekmektedir. Aile katılımı, öğrencinin başarısını etkileyen en önemli etmenlerden biridir. Öğrencinin okul başarısı sadece okulda öğretmen ve öğrenci ile sınırlı kalmamaktadır. Ana-baba da çocukların okuldaki yaşamını tamamlayan nitelikte önemlidir.

Çocuğun eğitim ve öğretiminde istenilen başarılı sonuca ulaşabilmek için, her şeyden önce okul ile ailenin işbirliği yapması gerekmektedir (Genç, 2005). Öğretmenlerin, okul idarecilerinin ve rehber psikolojik danışmanların veliler ile işbirliğini arttırmalarının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu etkileyebileceği düşünülmektedir (Kotaman, 2008).

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen okul içi ve okul dışı birçok etkenden söz etmek mümkündür. Okul dışı etkenler söz konusu olduğunda aile, öğrencinin okul başarısı üzerindeki en önemli belirleyenler birisidir. Aileler çok yönlü olarak çocuklarının başarı durumlarına etki edebilir. Hem çocuklarıyla kuracakları iletişiminin niteliğiyle, hem de okul ile gerçekleştirecekleri işbirliğinin düzeyi ile aileler, çocuklarının akademik başarısına önemli katkı sağlayabilir (Aslanargun, 2007).

Öğretmen ve velilerin ortak yönlendirmeleri, öğrencilerin okul kurallarına bağlılığını artırarak okulda sağlıklı bir okul ikliminin oluşmasına yardımcı olacaktır (Balkar, 2009).

Okul-aile birliğinin oluşmasının ilk ve en önemli koşulu, her iki tarafın da kendi rolünü bilmesi ve bu rolün gereğini yerine getirmede karşılıklı işbirliği içerisinde çalışmaya hazır olmalıdır. Ancak böyle bir hazır bulunuşluk düzeyi ile aile ve okul bir takım bütünlüğü ve amaç birliği içerisinde, üzerine düşen rolleri eksiksiz olarak yerine getirebilirler (Gümüşeli, 2004).

Doğan (1995), tarafından yapılan araştırmaya göre, okul-aile iletişimde karşılanan engeller:

- Okul ve öğrenci ile ilgili bilgilerin velilere öğrencilerle iletilmesi,
- Okulla ilgili kararların alınmasına karşın katılamama,
- Öğretmenlerle rahat iletişim kuramama,
- Velilerin okula ve öğrenciye yeterli zaman ayıramaması,
- Sınıftaki öğrenci sayılarının fazla olması,
- Velilerin her fırsatta öğretmen ve yöneticilerle görüşmeye çalışması, olarak sıralanmıştır.

Okullar değişen ihtiyaçlara cevap verebildiği ölçüde, etkili ve sürekli gelişen örgütler olabilir. Okulun toplumun beklentilerini karşılayabilmesi ve beklentiler doğrultusunda gelişimini sağlayabilmesi de büyük oranda okul-aile işbirliği ve etkileşimi ile ilgilidir. Aileler toplumsal çevrenin gereksinimlerini okul ortamına taşıyan en etkili köprü vazifesini görmektedir. Bu nedenle okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin ailelerden gelen mesajları doğru analiz etmesi ve çıkarımlarda bulunması gerekmektedir (Balkar, 2009).

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen okul içi ve okul dışı birçok etkenden söz etmek mümkündür. Okul dışı etkenler söz konusu olduğunda aile, öğrencinin okul başarısı üzerindeki en önemli belirleyenler birisidir. Aileler çok yönlü olarak çocuklarının başarı durumlarına etki edebilir. Hem çocuklarıyla kuracakları iletişiminin niteliğiyle, hem de okul ile gerçekleştirecekleri işbirliğinin düzeyi ile aileler, çocuklarının akademik başarısına önemli katkı sağlayabilir. Okul-aile iletişimsizliğinin temelinde, okuldan ve ailelerden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri, toplumsal, ekonomik ve siyasal yapılar farklı olsa bile nitelikli bir eğitim-öğretim etkinliğinin, ancak etkili bir okul aile iletişimi ile gerçekleştirilebileceği noktasında ortak bir düşünceye sahip oldukları söylenebilir (Aslanargun, 2007). Veliler öğretmenlerle olan iletişimleri sayesinde çocuklarını daha iyi tanıyıp, gereksinimleri ile daha yakından ilgilenebilirler. Öğretmenler de, ailelerden

aldıkları bilgiler doğrultusunda öğrencilerinin gelişimlerine daha anlamlı katkılarda bulunabilirler (Balkar, 2009).

Balkar (2009)'da yaptığı çalışmaya göre okul-aile işbirliği sürecinin daha verimli olabilmesi için şu önerilerde bulunmuşlardır:

1. Öğretmenler, velileri düzenli aralıklarla telefonla arayarak ve ev ziyaretleri yaparak çocuklarının ve okulun gelişim süreci hakkında bilgi vermelidirler.

2. Okul yönetimi ve öğretmenler, velilerin işbirliği süreçlerine ilişkin görüşlerini, işbirliği sürecinin performans ölçütü olarak dikkate alıp değerlendirmelidir.

3. Öğretmen ve velilerin birbirlerini daha iyi tanımaları için, okul içinde ve dışında çeşitli sosyal etkinlikler düzenlemelidir.

4. Öğretmen ve velilerin işbirliği sürecinin kapsamı hakkında ortak fikir ve beklentiler oluşturması için, veliler ve öğretmenlerin birlikte katılacağı eğitim etkinlikleri düzenlenmelidir.

5. Okullarda düzenlenen her toplantının eğitim ve okul gelişimi ile ilgili özel bir gündem konusu olması.

Okuldan gelen bilgiler çeşitli nedenlerle doğrudan velilerin eğitsel arzuları ve beklentileri ile ilgili olabilir. Birincisi, okul ile eğitsel beklentiler ve özlemler hakkındaki bilgiler çocuklarla okul kapsamında ilgilidir. Bu nedenle, velilerin eğitsel hedeflerini ve beklentileri etkileyen (örneğin, haklı ya da çürüten) potansiyel bir kaynağın da, çocukların deneyimleri üzerine okuldan gelen bilgiler olduğunu varsaymak mantıklıdır. İkinci olarak, okuldan gelen bilgiler, velilerin çocuklarının neyi nasıl yaptığına ilişkin bilgi alabildikleri birkaç kaynaktan biridir. Okuldan bilgi verilmemesi durumunda, veliler olasılıkla aynı kalitede veya miktarda bilgiye erişimi olmayan diğer bilgi kaynaklarına güvenmek zorunda kalacaklardı (Helling, 1996).

Yöneticiler, öğretmenler ve öğrenciler, mensup oldukları okullarıyla gurur duyarlar. Benzer şekilde veliler de aynı gururu yaşarlar. Bu ortak duygular yönetici, öğretmen, öğrenci ve veliler arasında yakınlaşma ve kaynaşmayı sağlar (Özdemir, 2006). Öğretmenlerin, okul idarecilerinin ve rehber psikolojik danışmanların veliler ile işbirliğini arttırmalarının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle okullar ana-baba katılımını arttırmak için çalışmalar yapmalıdırlar (Kotaman, 2008).

Ev ve okul arasındaki iletişimi güçlendirmek için toplantılar dışında veliler için kültürel etkinlikler, eğitici kurslar, bilgilendirici panolar düzenlenip, çocukların durumları

ile ilgili bilgi veren kutlama kartları, broşürler, öğrenciler hakkında raporlar vb. hazırlanabilir (Sadık ve Doğanay; 2008). Çocuğun okul yaşamında eğitim-öğretimde başarılı olması için öncelikle okul ile ailenin işbirliği içinde olması gerekmektedir. Aksi takdirde çalışmalar tek taraflı kalacağından amaçlanan hedefe çocuk ulaşamayacaktır. Çocuk zamanının bir kısmını okulda, bir kısmını da okul dışında aile ile geçirmektedir. Bu nedenle aileler çocuklarının daha sağlıklı eğitim-öğretim alması için okul idaresi ve öğretmen ile sürekli iletişim halinde olmalıdır.

Okul-aile iletişimsizliğinin temelinde, okuldan ve ailelerden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri, toplumsal, ekonomik ve siyasal yapılar farklı olsa bile nitelikli bir eğitim-öğretim etkinliğinin, ancak etkili bir okul aile iletişimi ile gerçekleştirilebileceği noktasında ortak bir düşünceye sahip oldukları söylenebilir (Aslanargun, 2007). Eğitim öğretim sürecinde meydana gelen olumsuzlukların temelinde iletişimsizlik, bireyi tam anlamıyla tanıyamama, sorunun kaynağını öğrenme yerine yüzeysel çözümler üretme, öğrencinin geldiği ortamın, öğrencinin içinden geldiği kültürün iyi analiz edilememesi gibi nedenlerin olduğu görülmektedir (Turan vd, 2010).

Öğretmen ve veliler arasındaki fikir, davranış ve beklenti farklılıkları, veli ve öğretmenlerin işbirliği sürecine ilişkin birlikte ortak amaçlar belirlememesinden ve isteklerini açık bir şekilde paylaşmamasından da kaynaklanabilmektedir. İşbirliği sürecinin uygulanması konusunda her iki tarafında şikayetlerinin olması ve isteklerinin farklı olması, bu sürecin tek taraflı değil karşılıklı çabalarla gerçekleşebilecek bir durum olduğunu göstermektedir (Balkar, 2009).

Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri farklı olsa da eğitim söz konusu olduğunda sorunların ortak olduğu görülmektedir. Okul-aile iletişimsizliğinin temelinde, okuldan ve ailelerden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır. Ülkenin gelişmişlik düzeyleri, toplumsal, ekonomik ve siyasal yapılar farklı olsa bile nitelikli bir eğitim-öğretim etkinliğinin, ancak etkili bir okul-aile iletişimi ile gerçekleştirilebileceği noktasında ortak bir düşünceye sahip oldukları söylenebilir. Okula yönelik veli ilgisizliğinin sebeplerini çeşitli başlıklar altında toplamak mümkündür. Ailelerin eğitim durumu, gelir seviyeleri, çocuk sayısı, okula ve öğretmene yönelik olumsuz düşünceler gibi faktörler ilgisizlik sebebi olabileceği gibi köyde veya şehirde oturma da kendi başına velilerin okula yönelik ilgisizliklerinin sebepleri arasında gösterilmektedir. Genel olarak velilerin okula yönelik ilgisizliğinin sebepleri bilinmesine karşın, bunu velilerin ifade etmesi, çözüme yönelik öneriler geliştirme açısından önemlidir.

Ayrıca, velilerin ilgi yetersizliğini veya okula yönelik düşüncelerini belirlemeye yönelik çalışmalar, dikkatleri okul-aile ilişkilerine çekme açısından yararlıdır. Böylece, ailelerin ilgisi, mevcut durum üzerinde yoğunlaşmakta ve çözüm üretmek için ortak çalışmalar yapma zemini ortaya çıkmaktadır. Okul-aile işbirliğinin artması bütün öğrenci velileri bir değer olarak görülmeli ve okula yaptığı katkıya bakılmaksızın bütün velilere eşit davranılmalıdır (Aslanargun, 2007).

2. 6. Aile ve İlköğretim Okulu Yaşamı, Veli Beklentileri

Sosyolojide en küçük toplumsal kurum olarak tanımlanan aile, çocuğun hayata ve insanlara bakışını şekillendiren ilk ve en önemli birim olarak da tanımlanabilir. Aile, çocuğun biyolojik gelişim sürecinin önemli kısmını tamamladığı bir kurum olmanın yanı sıra, psiko-sosyal gelişim evrelerinin ilk ve kritik dönemi de aile içerisinde yaşanmaktadır (Aslanargun, 2007). Toplumların görevi olan kültürlerini sürdürmek ve geliştirmek, yetişmekte olan kuşağın eğitim ve öğrenimiyle olur. Eğitim çocuk doğar doğmaz ailede başlar, okul içinde ve dışında yapılan eğitim ve öğretimle birlikte yaşam boyu sürer (Yavuzer, 2004).

Dengeli, duygusal ve toplumsal etkileşimin güçlü olduğu aile ortamında, yeterli güven, sevgi ve sevecenlik içinde büyüyen çocuklar, gelişimleri için gerekli deneyimleri elde edebilirler. Anne babalar, çocuklarının bağımsızlık uğruna giriştikleri çabaları destekledikleri ve zor durumda onlara yardımcı oldukları takdirde, çocuklarda bağımsızlık duygusunun kolayca geliştiği görülür (Yavuzer, 2000). Anne babanın ve aile içindeki diğer bireylerin çocukla olan etkileşimi, çocuğun aile içindeki yerini belirler. Aile, çocuğun ilk sosyal deneyimlerini edindiği yerdir (Yavuzer, 2000). Esas olan çocuğun ailesinin desteğinin arkasında olduğunu bilmesi, anne-babasının sevgisinden şüphe etmemesi, kendisine fazla müdahale edilmeden kendi gücünü sınamasına, hatalarından öğrenmesine imkân verilmesi, kurallardan haberdar edilmesi, bu kuralları bilmeden veya kazayla zorladığı durumlarla, bilerek bozduğu durumlarda kendine verilen tepki arasında fark olmasıdır (Baltaş, 1999).

Epstein (1988), velilerin sürekli olarak değişen ihtiyaçlarını karşılayabilmek için okul ve aileler arasında iletişim kurulmasını önermiştir (Akt: Helling, 1996). Anne-baba çocuk ilişkilerini, içinde yaşanan toplumun etkisi belirler. Türk aile ve eğitim sistemine bakıldığında, genelde otoriter, kısıtlayıcı, aşırı koruyucu ve kontrol edici bir yapının öne çıktığını, çocukların saygılı, baş eğici, pasif, uysal kişilik yapısıyla biçimlendiği; kurallara uygun davranışlar ödüllendirilirken, aktif, sorgulayıcı, atılgan davranışların cezalandırıldığı

görülmektedir (Yavuzer, 2001).

2.6.1.Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar

Çelik'e göre (2005), ana babaların okul-aile ilişkilerinde en çok sorun yaşadıkları konular; öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmaması, okulla ilgili kararların alınmasında velilerin fikrinin alınmaması, velilerin okula yalnızca çocukları ile ilgili bir sorun olduğunda çağrılmasıdır. Ana babaların okul-aile ilişkilerinde en az sorun yaşadıkları konular ise; öğretmenlerin ödevleri kontrol etmemesi, öğretmenlerin yalnızca para ile ilgili konular olduğunda görüşmek istemesi ve öğretmenlerin velilerle ilişkilerinde, velilere karşı aşırı derecede kuralcı ve katı davranmasıdır.

Oğan'ın yaptığı çalışmaya göre (2000); okula gidiş sıklığı eğitim düzeyi yüksek olan velilerde artmaktadır. Veliler çocuklarının başarısı için öğretmenleriyle görüşmek gerektiğine inanmakta, bunun için iletişimin, tanışmanın önemini vurguladıkları görülmektedir. Velilerin öğretmenlerle görüşmedeki sıkıntı nedenleri öğretmenlerin olumsuz tavırları, çocuğun başarısızlığı, sonuç alamayacağını düşünme, para istemesi, kendi öğrenciliğinin anımsanması ve öğretmenlerin öğüt vermesi olarak sıralanmaktadır. Veliler; güvenli, öğrenci sayısı az ve fiziksel koşulları yeterli, rehberlik hizmetleri iyi, okul-veli işbirliği olan, Okul Aile İşbirliği işleyen bir okulu ideal okul olarak düşünmektedir. Velilerin öğrenim düzeyi arttıkça uygun bir eğitim sisteminin sağlanmasında kendilerinin bir güç olduklarını düşünmeleri de artmaktadır. Velilerin "*Çocuğun ya da gencin başarısızlığı, olumsuz davranışları nedeniyle veliler suçlanıyor ama eğitilmiyor*" yargısında oldukları görülmektedir. Velilerin büyük çoğunluğu, çocuğun eğitim başarısına katkıda bulunmasını sağlayabilecek bir eğitime gereksinim duymaktadır. Velilerin en çok gereksinin duydukları eğitim konuları çocuğun başarısız olduğu, derslerine, uyumsuzluğuna ve iletişimsizliğine yardım olarak sıralanmaktadır. Velilerin büyük çoğunluğu çocuklarının eğitim başarısına katkıda bulunmasını sağlayacak bir eğitim programı düzenlenmesi durumunda katılabilecekleri şeklinde görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan erkek velilerin çoğu bireysel eğitim, bülten çıkarılması ve bilimsel etkinlikler düzenlenmesini isterken tüm veliler düzenli görüşmeler yapılmasını istemektedirler. Velilerin çocuklarının okuluna sıklıkla ve huzur içinde gidemedikleri göz önünde bulundurularak, okul yönetici ve öğretmenlerinin tutum ve davranışlarını değiştirmek için hizmet içi eğitim çalışmaları yapılmalıdır. Veliler okul için bir kaynak yaratma mekanizması olarak görülmemelidir. Okulun gereksinimlerinden, fiziki koşulların düzeltilmesinden, öğrenci davranışları, başarı ve

başarısızlıklarına varıncaya kadar pek çok sorun Okul Aile Birliği'nde tartışılmalı, çözümler üretilerek sonuca bağlanmalıdır. Velilerin büyük çoğunluğu, uygun bir eğitim sisteminin sağlanmasında, kendilerini bir güç olarak görmemektedir. Oysa veliler bu konuda bir güçtür. Konuyla ilgili bilincin yaratılması eğitim etkinliklerinin bir parçasını oluşturmalıdır.

Taban'a göre (2010) okul veliye; okul-aile birliğine ilişkin olarak birliğin amaçları, görevleri, toplanan paraların miktarı ve kullanıldığı yerler konusunda, okul kütüphanesinin ve ders araç gereçlerinin yeterli olup olmadığı konusunda, okulda branş öğretmenlerinden eksik olup olmadığı konusunda, yıl içinde mazeret göstermeksizin öğrencisini okula göndermeyen veli için uygulanacak yaptırımlar konusunda, öğrencinin sağlık kurumlarında okul aracılığı ile tedavi olunacağıının yol ve yöntemleri konusunda, bilgilendirilmelidir.

Vural'a göre (2004), çocuk hakkındaki okul ve ailenin beklentilerini uzlaştırmak gerekmektedir. Bu nedenle okulda aile eğitimi çalışmalarına yer verilir. Okul ortamlarında özellikle okul yönetimi bu hizmetlere ihtiyaç duymalı, önemsemeli, ilgili çalışmaları planlamalı ve uygulamalıdır. Çevrenin destek ve beklentisine cevap vermeyen, ailelerle dayanışma yapmayan okul daha nitelikli insan yetiştirmede yetersiz olacaktır. Aile eğitiminin amacı okulda yapılan çalışmalar hakkında ailelere bilgi vermek, öğrencilerin uyum, gelişim ve problemleri, ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri konusunda aileleri bilgilendirmek, ailelerin okula bakış açısını olumlulaştırmak, okulun politikasını benimsettirmek, eğitimin değiştirici, geliştirici, yararlı özellikleri olduğu inancını oluşturmak, ailelerin eğitim etkinliklerinde her türlü desteklerini kazanmak ve katılımlarını sağlamak, aileye ve çevreye her konuda danışmanlık hizmeti vermek, aileyi, çocuğun devamlı gelişiminin sağlanması için bilgilendirmek, insan yetiştirme konusunda aydınlatmak, sorumluluk duymalarını sağlamak, okulu çevreye-çevreyi okula yararlı kılmak, çocuklar üzerinde kontrolü yoğunlaştırmaktır.

Aslan ve Yıldırım (2004)'te yaptığı araştırmada okul müdürlerinden velilerin beklentilerini: "Yapılan işlerin takipçisi olma, okulda eğitim-öğretim adına bir rekabet ortamının yaratılmasını sağlama, disiplini kaba kuvvetle değil; farklı yaklaşımlarla sağlama, öğrenci ve veli arasında ayırım yapmama, kendisine iletilen okula ait sorunlara duyarsız kalmama, öğrenci sorunlarını velilere bildirmede kaygı duymama, okul çevresindeki yabancı kişilere karşı duyarlı olma, okulda sosyal faaliyetlere önem verme, sınıf içi öğretmen davranışlarının takipçisi olma, personel ile aynı amaçla olduğunu veliye ve çevreye hissettirme" olarak; öğretmenlerin okul müdürlerinden beklentilerini; "Her zaman öğretmenlerin yanında olma, birlikte çalıştığı öğretmenlerin uzmanlıklarına güvenme, başarılı öğretmenin ödüllendirilmesi, değerlendirmede tarafsız olma, çalışanları ile sıcak ilişkiler

kurma, liderliğe uygun özellikler taşıma, güler yüzlü ve saygılı olma, yaratıcı ve özgün fikirlere açık olma, tüm derslere aynı önemi verme, ilkeli ve tutarlı olma, kendini yenileyip geliştirme, önyargıdan uzak ve uzlaştırıcı olma, ders araç ve gereçlerinin teminini yerine getirme, sorunun parçası değil; çözüm sağlayıcı olma, sert ve kışkırtıcı davranmaktan kaçınma, devamlı odasında oturan, bürokratik işlerle uğraşan kişi tablosu çizmeme, eleştiriye açık olma, etkili iletişim gücüne sahip olma, ana dilini doğru ve güzel kullanma becerisini kazanmış olma, eğitime inanmış ve adanmış biri olma. ”olarak belirlemişlerdir. Öğrencilerin okul müdürlerinden beklentilerini ise:”Öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını göz önüne alarak okulun fiziki ihtiyaçlarını karşılama, eğitimi engelleyen öğrencilere karşı caydırıcı önlemler alma, 1.kademe ve 2.kademe öğrencilerinin ihtiyaçlarının farklı olduğunu göz önüne alma, öğrenci isteklerini sadece dinleyici değil; aynı zamanda uygulayıcı olma, teknolojiyi yakından takip edip okula kazandırıcı olma, ileriki hayatımızda seçeceğimiz meslekler hakkında bilgi verme, sanatsal etkinliklere ağırlık verme” şeklinde belirlenmiştir.

Nural’ın (1987) “Velilerin Okul Yönetiminden Beklediği Davranışlar” başlıklı araştırmasında velilerin, yönetici ve öğretmenlerle çok nadir görüştüğü bulgusunu elde etmiştir. Çocuklarına ilgisiz olan velilerin yöneticiler tarafından uyarılması, okulda velilerin rahatça konuşabilecekleri bir ortam hazırlanması, yöneticilerin velilerin hatalarına karşı hoşgörülü olmaları velilerin, yöneticilerden bekledikleri davranışlardır. Veliler, yöneticilerin bu davranışları yeterli düzeyde gösteremediklerini ifade etmişlerdir.

Okulun, bulunduğu çevre için eğitim merkezi olabilmesi, toplumsal yapıyı dönüştürme işlevini üstlenmesi ve insanların hayata ilişkin her türlü konuda bilgilenebilecekleri bir merkez olabilmesi için çevresi ile ve dolayısıyla ailelerle sağlıklı iletişim kurabilmesi ile mümkündür. Bu şekilde sağlanan sağlıklı iletişim, ailelere, gereksinim duydukları konularda pratik ve entelektüel bilgi edinme olanağı sağlarken, okullara da, gerek parasal gerekse yeniden yapılanma anlamında toplumsal destek sunabilecektir. Ailelerin okuldaki karar sürecine katılması, hem kendi çocukların öğrenme sorumluluğunu üstlenmeleri, hem de kendi bölgelerindeki eğitim kurumlarının gelişimine ve dönüşümüne katkı sunması bakımından önemlidir. Toplumsal yaşamdaki değişimler ve insan hayatında geçirilen deneyimler, eğitim-öğretim anlayışının da değişimini beraberinde getirmektedir. Gelişmiş ülkelerde daha nitelikli eğitim-öğretim sunabilmek ve öğrencilerin okul başarısını yükseltmek için ailelerin, çocuklarının okuldaki karar sürecinde sorumluluk almaları üzerinde durulmaktadır (Aslanargun, 2007).

Öğretmenler, okuldaki disiplin sorunlarının çözümüne yönelik öncelikle okulun

fiziksel koşullarının iyileştirilmesi, eksik materyallerin tamamlanması, aile ile ilişkilerin geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Veliler ise, fiziksel koşulların düzeltilmesinin yanı sıra, okulda güvenlik önlemlerinin alınması, ciddi sorunlar yaratan öğrencilerin okuldan uzaklaştırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Velilerin öğretmenden derslerinde çocuğa yardım etmesini, ev ziyaretleri yaparak velilerle tartışmasını, kendilerine yol göstermesini, çocukları sınıftaki diğer çocukların olumsuz davranışlardan korumasını, çocukları üzmemesini ve eve olumlu mesajlar göndermesini bekledikleri görülmektedir. Velilerin okul kuralları hakkında bilgilendirilmesi, okulda güvenlik önlemlerinin alınması, sosyo-ekonomik açıdan çok kötü durumda olan öğrencilere yardım edilmesi, okulda ödül sisteminin geliştirilmesi ve ailelerin bilinçlendirilmesi gerektiğini belirten öğretmenlerin disiplin problemlerinin çözümüyle ilgili etkili okul yöneticiliği beklediği söylenebilir. Velilerin konuyla ilgili görüşlerinin de benzer olması, okul yönetiminin veliler tarafından da pasif algılandığı, okulun güvenilir bir ortam olarak değerlendirilmediği ve disiplin problemleriyle ilgili sorumluluğun öncelikle okul yönetimi ve öğretmenlere yüklendiğini düşündürmektedir. Ancak velilerin okul kurallarından haberdar olmak istemeleri ve iletişim yollarına açık olmaları, sorumluluğu paylaşmaya hazır oldukları şeklinde yorumlanabilir (Sadık, Doğanay; 2008).

Arıkan (2007) tarafından ana babaların, çocukları ile ilgili eğitim gereksinimlerinin saptanması ve okulların bu eğitim gereksinimlerini karşılamadaki mevcut durumlarını tespit etmek amacıyla bir araştırma yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bazı önemli sonuçlar şunlardır: Ana babaların görüşlerine göre; gereksinim duydukları eğitim konuları arasında verimli ders çalışma yöntemleri ve çocuklarla sağlıklı iletişim kurma yer almaktadır. Ana babaların gereksinim duydukları eğitim konularını, okul tarafından karşılanan biçimlerinden daha farklı ortamlarda almak istedikleri tespit edilmiştir. Ana babaların okulda ana baba eğitim programı düzenlenirse katılmak istedikleri tespit edilmiştir. Veli toplantıları, uzmanların davet edildiği konferans, seminer ile bilgi almayı çok istedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin ders saatlerinin yoğun olmasının ana baba eğitimine yönelmelerini engellediği tespit edilmiştir. Okullardaki idari işlerin yoğunluğunun ve sınıflardaki öğrenci sayısının fazla olmasının yöneticilerin ana baba eğitimine yönelmesini engellediği görülmüştür.

2.6.2. Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Fatland ve Ojemann'ın yaptığı araştırmaya göre (1945) veliler;

-Çocukların ilgi ve ihtiyaçlarının farkında, zengin bir müfredat sağlayan yönetici ve

öğretmenler

-Okul-çevre koşullarının güvenli ve sağlıklı olmasında fiziksel ihtiyaçlara duyarlı yönetici ve öğretmenler

-Alanında eğitimi ve çocuklarını anlayan öğretmenler istemektedirler.

Wherry'in (2003) yaptığı "Okuldan Veli Beklentileri Odaklı Anket Çalışması" sonuçlarına göre; veliler okul-aile arasındaki iletişim ve okul faaliyetlerinin desteklenmesinde ev üzerinden takip edilmesi konusunda ebeveynlerin eğitilmesini; çocuğun bireysel yetenek ve ihtiyaçlarına okulun odaklanılmasını; öğrencilerden beklenen şeyler neler ise bu konularda öğrencilerin bilgilendirilmelerini istemektedirler.

Russell (2005)'in yaptığı araştırmaya göre; okullar, okula yeni başlayan çocuğa yönelik Aile Hizmet Planı temelinde, süreci kolaylaştırmak için bir "Erken Destek Programının" geliştirilmesini önermektedir.

Velilerin farklı koşulları, beklentileri, ihtiyaçları ve algıları olduğunu hatırlamak önemlidir (Lindner, 2004). Bazı ebeveynler okulla daha geleneksel bir şekilde (yani, okuldan eve gelen yazılarla) iletişimi tercih edebiliyorken, bazı ebeveynler de başka şekillerde (yani, ebeveynin okula ziyaretleriyle) iletişim kurmayı tercih edebilirler. Veliler, çocuklarının okul hayatlarındaki kendi rollerinin farkına varmaları için de teşvik edilir. Bunu yapmanın önemli bir yolu, çocukların okuldan eve getirdiği bilgilere kulak kesilmektir. Okul ve aileler, okul çağındaki çocukların hayatlarını şekillendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Okul ile ev arasındaki etkileşimin daha iyi anlaşılması, velilerin çocukların okul hayatlarında sürekli ve artan katılımını kolaylaştırması açısından çok önemlidir. Okul personelinin, çocuklarının eğitiminde velileri ortaklar olarak dahil etme sürecindeki net ve doğru iletişimin rolünün varması gereklidir. Bu genel, çok yaygın iletişim biçimi, bazen ebeveynleri dahil etmede göz ardı edilir. Okuldan eve iletişimler, okulla ilgilenmeye daha az istekli olan veya ilgilenmesi daha az muhtemel olan velileri, daha "görünür" bir şekilde okula çekmek için iyi bir başlangıç noktası olabilir (Helling, 1996).

Eğer etkili iletişim modelleri aileler ve okullar arasında geliştirilecekse bu durumda her ikisinin de güncelleme süreçlerinde yer alması gerekmektedir. Gelecek araştırmaların öğrencilerin kritik yıllarında veli beklentileri, okulların iletişim süreçlerinde katılım ve değişime olan devamlılıkları konularının ele alınmaya devam edilmesi umulmaktadır. Bütün okullarda farklı isteklere sahip ve her birinin hesaba katılması gerektiği çeşitli veliler bulunmaktadır. Bütün velileri okul birimi içerisinde bir araya getirmeyi ve ihtiyaçlarını karşılamayı görev edinmek zor bir iştir. Ama bir gerekliliktir (Linder, 2004).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar (Büyüköztürk vd, 2010). Betimsel modelle, bir konudaki hali hazırdaki durum araştırılır. Betimsel modelle yürütölen bir araştırmanın başında, araştırma evreni belirlenir (Özdamar, 1999). Bu bağlamda, bu araştırma ilköğretim okulu birinci kademe öğrenci velilerinin okuldan beklentilerinin ne düzeyde karşılandığını belirlemeye yönelik betimsel bir çalışmadır.

3. 1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Uşak ilindeki özel ve devlet ilköğretim okulları birinci kademe öğrenci velileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini 2010-2011 öğretim yılı Uşak ili merkezindeki üç devlet ilköğretim okulu ile 2 özel ilköğretim okulundan tabakalama yöntemi kullanılarak evreni temsil eden birinci kademe öğrenci velileri oluşturmuştur. Çalışmanın yapılacağı okullar seçilirken sosyo-ekonomik ve sosyo kültürel düzey kriter alınmıştır.

Beklentilerin Karşılama Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) ve Kişisel Bilgi Formu (KBF) 500 adet dağıtılmış 397 adeti geri dönmüştür.

Geri bildirim olan KBF'larına göre araştırmanın örneklem grubunu oluşturan birinci kademe öğrenci velilerinin çeşitli değişkenlere göre dağılımını aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Cinsiyet Dağılımı

cinsiyet	n	%
kadın	232	58, 4
erkek	165	41, 6
Toplam	397	100, 0

Tablo 2. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitim Durumları Dağılımı

Eğitim	n	%
okur-yazar değil	3	, 8
ilkokul mezunu	80	20, 2
ortaokul mezunu	37	9, 3
lise mezunu	120	30, 2
üniversite-yüksek okul mezunu	157	39, 5
Toplam	397	100, 0

Tablo 3. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Eğitim Durumları Dağılımı

Es eğitim	n	%
okur-yazar değil	4	1, 0
ilkokul mezunu	113	28, 5
ortaokul mezunu	48	12, 1
lise mezunu	93	23, 4
üniversite-yüksek okul mezunu	139	35, 0
Toplam	397	100, 0

Tablo 1’de ve Tablo 2’ ve Tablo 3’de de gördüğümüz gibi çalışmaya katılan birinci kademe öğrenci velilerinin 232 tanesi kadın, 165 tanesi erkek velilerimizdir. 397 birinci kademe öğrenci velilerimizin 3 tanesi okuryazar değil, 80 tanesi ilkokul mezunu, 37 tanesi ortaokul mezunu, 120 tanesi lise mezunu, 157 tanesi üniversite-yüksek okul mezunudur. Velilerin eşlerinin eğitim durumu dağılımında 4 tanesinin okur yazar olmadığı, 113’ünün ilkokul mezunu, 48’inin ortaokul mezunu, 93’ünün lise mezunu, 139’unun üniversite-yüksek okul mezunu olduğunu görmekteyiz.

Tablo4. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Meslek Durumları Dağılımı

Meslek	n	%
memur	126	31, 7
işçi	68	17, 1
esnaf	43	10, 8
çalışmıyor	134	33, 8
emekli	13	3, 3
diğer	13	3, 3
Toplam	397	100, 0

Tablo 4'ü incelediğimizde araştırmaya katılan öğrenci velilerinin 126 tanesini memur, 68 tanesinin işçi, 43 tanesini esna, 13 tanesinin emekli olduğunu; 134 tanesinin çalışmadığını, 13 tanesinin diğer grupta olduğunu görüyoruz. Diğer meslek grubunda çiftçi, avukat, eczacı, serbest meslek, muhasebeci, doktor, sanayici, mali müşavir, mühendis mesleğinden öğrenci velileri bulunmaktadır.

Tablo5. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Meslek Durumları Dağılımı

Eş meslek	n	%
memur	100	25, 2
işçi	75	18, 9
esnaf	70	17, 6
çalışmıyor	115	29, 0
emekli	10	2, 5
diğer	27	6, 8
Toplam	397	100, 0

Araştırmaya katılan velilerin eşlerinin 100 tanesinin memur, 75 tanesinin işçi, 70 tanesinin esnaf, 10 tanesinin emekli olduğunu, 115 tanesinin çalışmadığını, 27 tanesinin ise diğer meslek grubunda yer aldığını tablo 5'te görüyoruz. Diğer grupta yer alan velilerin

meslek gruplarını eczacı, avukat, serbest meslek, mimar, doktor, sanayiciler oluşturmaktadır.

Tablo6. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Aylık Gelir Durumları Dağılımı

Aylık Gelir	n	%
hiç yok	5	1, 3
600 TL'den az	31	7, 8
601TL-999tl	113	28, 5
1000TL-1500tl	44	11, 1
1501TL-2000tl	40	10, 1
2001TL-3000tl	52	13, 1
3001TL-4000tl	56	14, 1
4001TL ve üzeri	56	14, 1
Toplam	397	100, 0

Aylık gelir dağılımına göre, velilerin 5'inin hiçbir aylık gelire sahip olmadığını, 31 tanesinin 600TL'den az, 113 tanesinin 106TL ile 999TL arasında, 44 tanesinin 1000 TL ile 1500TL, 40 tensi 1501TL ile 2000TL arasında, 52 tanesi 2001TL ile 3000TL arasında, 56 tanesi 3001TL ile 4000TL arasında, 56 tanesinin 40001 TL ve üzeri bir gelir düzeyine sahip olduğunu görüyoruz.

Tablo7. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuk Sayılarına Göre Dağılımı

Çocuk Sayısı	n	%
1	84	21, 2
2	236	59, 4
3	67	16, 9
4	5	1, 3
5 ve üstü	5	1, 3
Toplam	397	100, 0

Tablo8. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitime Devam Eden Çocuk Sayılarına Göre Dağılımı

Çocuk Sayısı	n	%
1	164	41.3
2	201	50.6
3	29	7.3
4	3	.8
Toplam	397	100

Tablo 7 ve Tablo 8'i incelediğimizde araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğrenci velilerin çocuk sayılarına göre dağılımına baktığımızda, 84 tanesinin bir çocuğa, 236 tanesinin 2 çocuğa, 67 tanesinin üç çocuğa, 5 tanesinin 4 çocuğa ve 5 tanesinin 5 ve üstü çocuk sayısına sahipken; bu velilerin ilköğretime devam eden çocuk sayılarına göre 164 tanesinin 1 çocuğunun, 201 tanesinin 2 çocuğunun, 29 tanesinin 3 çocuğunun, 3 tanesinin 4 çocuğunun ilköğretime devam ettiğini görüyoruz.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Devam Ettiği Sınıfa Göre Dağılımı

Çocuk Sınıf	n	%
1. sınıf	47	11.8
2. sınıf	74	18.6
3. sınıf	88	22.2
4. sınıf	40	10.1
5. sınıf	90	22.7
Diğer	58	14.6
Toplam	397	100

Öğrenci velilerin 47 tanesinin 1. Sınıfta, 74 tanesinin 2. Sınıfta, 88 tanesinin 4 sınıfta, 90 tanesinin 5. Sınıfta, 58 tanesinin birden fazla ilköğretim birinci kademe sınıfında öğrencisinin olduğunu Tablo 9'da görüyoruz.

Tablo10. Araştırmaya Katılan İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarını Devam Ettiği Okul Türüne Göre Dağılımı

Okul Turu	n	%
Devlet okulu	275	69,3
Özel okul	122	30,7
Toplam	397	100

Tablo 10'dan ise, araştırma örneklem grubu öğrenci velilerinin 275 tanesinin devlet ilköğretim okulunda öğrencisinin olduğu, 122 tanesinin özel ilköğretim okulunda öğrencisinin olduğunu görüyoruz.

3. 2. Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi

Araştırmada verilerin toplanması için Kişisel Bilgi Formu (KBF) ve Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) kullanılmıştır.

3. 2. 1. Kişisel Bilgi Formunun Oluşturulması

Kişisel Bilgi Formu (KBF), ilköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin birbirleriyle benzer ve farklı yönlerini ortaya çıkarmak amacıyla araştırmacı tarafından literatür taramasına uygun olarak geliştirilmiştir. KBF düzenlenirken Eğitim Bilimleri alanında 5 uzmanın görüşü alınmış ve formun son hali verilmiştir. KBF öğrenci velilerinin cinsiyet, eğitim durumu, eşinin eğitim durumu, meslek, eşinin mesleği, ailenin aylık toplam geliri, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocuğun eğitim gördüğü sınıf, çocuğun devam ettiği okulun türü durumları hakkında bilgi toplamak üzere geliştirilmiştir.

3. 2. 2. Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeğinin Oluşturulması

Ölçeğin madde havuzu oluşturulurken literatür taraması yapılmıştır. Literatür taramasının sonucunda alt boyutlar ortaya çıkarılmıştır. Çeşitli sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzeydeki ilköğretim birinci kademe öğrenci velileri görüşülmesi yöntemi ile nitel veriler toplanmıştır. Bu verilerden maddelerin yazımı aşamasında faydalanılmıştır. Beklenti havuzu dikkate alınarak beklentilerin sahip oldukları alt kategoriler belirlenip bir ölçek taslağı oluşturulmuştur. Öngörülen ölçek taslağı Eğitim Bilimleri alanında beş uzmanın görüşüne

sunulmuş, geri bildirimlere göre tekrardan düzenlenmiştir. Uzman görüşlerine göre tekrar şekillendirilen ölçek taslağı Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik alanında bir, Eğitim Bilimleri Program Geliştirme alanında beş uzmanın görüşüne daha sunulmuş ölçek taslağının son hali verilmiştir. Son halini alan taslak dil, içerik, yöntem, anlam bütünlüğü, kapsam bakımından uygunluğunun incelenmesi için iki Türkçe Eğitimi alanında uzmanın görüşüne sunulmuştur. Alınan görüşler çerçevesinde ölçek son halini almıştır.

Ölçek taslağının Uşak ilinde bir özel, iki devlet ilköğretim okulu birinci kademe öğrenci velilerinde uygulaması yapılmış, pilot uygulama sonucu ölçeğin alt boyutları ve madde sayıları son halini almıştır. Ölçek taslağında öğretmenlerden beklentilerin karşılanma düzeylerinde 29, fiziksel koşul ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyinde 6, okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyinde 6, okul idaresinin öğrenci ve veliye kaştı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinde 5 madde olmak üzere toplam 49 madde yer almaktadır. Ölçeği oluşturan maddelerin ifade ettiği her bir nitelik Beklentimi Tamamen Karşılıyor (5), Beklentimi Karşılıyor (4), Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor (3), Beklentimi Karşılmıyor (2), Beklentimi Hiç Karşılmıyor (1) seçenekleriyle derecelendirilmiştir.

Son şekli verilen Beklentilerin karşılanma Düzeyleri Ölçeği (BKDÖ), Uşak ili Milli Eğitim Müdürlüğü ve Valilik izni alınarak, il merkezdeki farklı yerleşim alanlarındaki iki özel ilköğretim okulu birinci kademe öğrenci velileri ile üç devlet ilköğretim okulu birinci kademe öğrenci velilerine uygulanmıştır. Uygulamaya katılan öğrenci velileri tabakalama yöntemi ile seçilmiştir. 500 adet dağıtılan ölçek taslağının 397 tanesi tam olarak doldurulmuş şekilde geri dönmüştür.

3. 2. 1. 1. Ölçeğin Yapı Geçerliliği Çalışmasının Yapılması

Yapı geçerliliği testin ölçülmek istenen davranış bağlamında soyut bir kavramı (faktörü) doğru bir şekilde ölçebilme derecesidir. Yapı geçerliliğini incelemek amacıyla faktör analizi, küme analizi, iç tutarlık analizi ve hipotez testi tekniklerinden yararlanılabilir (Büyüköztürk, 2011).

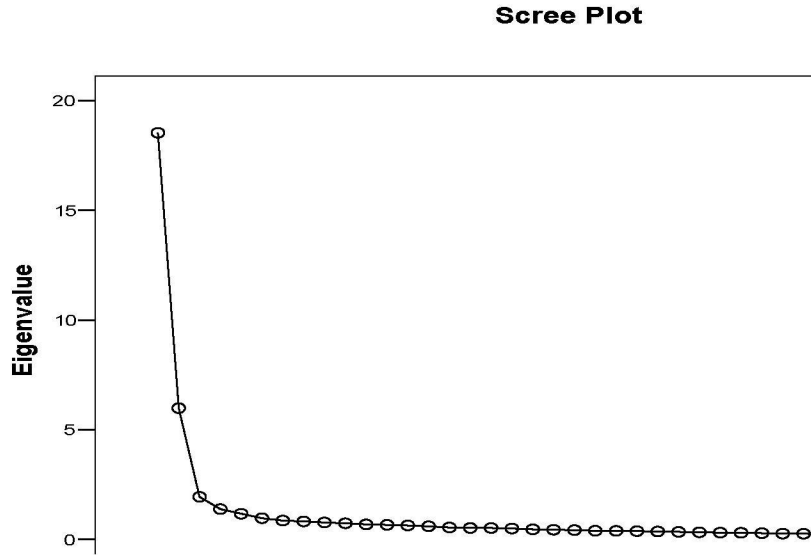
Ölçeğin istatistiksel analizinde SPSS programından yararlanılmıştır. Programa veri girişlerinin yapılması ile Açıklayıcı Faktör Analizi ve Varimax Dönüştürülmüş Faktör Analizi kullanılarak incelenmiştir.

KMO katsayısı, verilerin matrisinin faktör analizi için uygun olup olmadığını, veri yapısının faktör çıkarma için uygunluğu hakkında bilgi verir. Faktörleştirilebilirlik

(factorability) için KMO'nun .60'dan yüksek çıkması beklenir (Büyüköztürk, 2011). Kalaycı'ya göre (2005), örneklem büyüklüğü açısından faktör analizi için veri yapısının uygunluğunu test etmeye yönelik bir başka ölçüt Kase-Meyer-Ollen testi sonuçlarıdır. KMO, gözlenen korelasyon katsayıları büyüklüğü ile kısmi korelasyon katsayılarının büyüklüğünü karşılaştıran bir testtir (Akt: Büyüköztürk, 2010). KMO değerinin yüksek olması, ölçekteki her değişkenin diğer değişkenler tarafından yüksek derecede tahmin edilebileceği anlamına gelir. Hazırlanan ölçeğin analiz sonuçlarına bakıldığında, ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısının .950 olduğu görülmektedir, buna göre veri yapısının faktör analizi yapabilmek için yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo11. KMO ve Bartlett Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Uygunluk Ölçüsü.		,950
Bartlett Küresellik Testi	Yaklaşık ki-kare	14357,631
	sd	990
	Önem düzeyi	,000

Şekil 1. Scree test sonucuna göre 4 faktör elde edilen eigen değeri.

Faktör sayısını belirleyebilmek için scree plot grafiğini (Şekil 1) incelendiğinde Y eksenindeki bileşenler, X eksenine doğru bir iniş yapmaktadır. Dördüncü noktadan sonraki faktörlerin varyansa yaptıkları katkı hem küçük hem de birbirine yakındır. Bu yüzden 45

madde olarak değerlendirilen ölçek, dört boyutlu bir yapı sergilemektedir.

Tablo12. Açıklanan Toplam Varyans

Maddeler	Özdeğer			Kareler Toplamı		
	Toplam	Varyans Yüzdesi	Toplam Yüzde	Toplam	Varyans Yüzdesi	Toplam Yüzde
1	18, 530	41, 178	41, 178	18, 530	41, 178	35, 348
2	5, 984	13, 297	54, 475	5, 984	13, 297	45, 025
3	1, 942	4, 315	58, 790	1, 942	4, 315	54, 283
4	1, 382	3, 070	61, 860	1, 382	3, 070	61, 703
5	1, 172	2, 604	64, 464			
6	, 968	2, 151	66, 615			
7	, 858	1, 907	68, 522			
8	, 824	1, 831	70, 353			
9	, 773	1, 718	72, 071			
10	, 736	1, 636	73, 707			

Faktör Analizi, sosyal bilimlerde ölçek geliştirme ya da uyarlama çalışmalarında ve bir ölçeğin farklı bir amaca ya da farklı bir örneklem için kullanıldığı araştırmalarda yapı geçerliliğine ilişkin kanıt elde etmek amacıyla en sık kullanılan tekniklerden biridir. Faktör analizi, ölçme aracının geçerliliğine ilişkin tek bir katsayı vermek yerine, faktör yapısını ortaya çıkarmak ya da daha önceden kestiren faktör yapısını doğrulamak amacıyla uygulanır (Çokluk vd, 2010).

Faktör yük değerinin, 0, 45 ya da daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüdür. Ancak uygulamada az sayıda madde için bu sınır değer, 0, 30'a kadar indirilebilir. Bir maddenin faktördeki en yüksek yük değeri ile bu değerden sonra en yüksek olan yük değeri arasındaki farkın olabildiğince yüksek olması beklenir. Yüksek iki yük değeri arasındaki farkın en az . 10 olması önerilir. Çok faktörlü bir yapıda, birden çok faktörde yüksek yük değeri veren madde, binişik bir madde olarak tanımlanır ve ölçekten çıkarılması düşünülebilir (Büyüköztürk, 2011).

Faktör analizi sonucunda "öğretmenin öğrenciye karşı güler yüzlü olması", "öğretmenin veliye karşı güler yüzlü olması", "okulunu mevcut Fen Ve Teknoloji laboratuvarının kullanılabilirliği", "okulun mevcut Bilişim Sınıfının kullanılabilirliği" maddeleri iki

ayrı faktörde çıkmış, faktörler arasındaki fark 0, 1'in altında olduğu için bu maddeler değerlendirme dışına alınmıştır. Bu dört maddenin iki ayrı faktörde çıkması, faktörler arasındaki farkın 0, 1'den düşük olması sonucu değerlendirme dışı bırakılmasının ölçeğin kapsam geçerliliği açısından uygun olacağı düşünülmüştür.

Yapılan analiz sonucunda geriye kalan 45 madde içinde yapılan Faktör Analizi sonucunda, ölçeğin varyansın %61'ini açıklayan dört faktörden oluştuğu ve bu faktör yüklerinden 0, 40'ın altında kalan madde olmadığı görülmüştür.

Tablo 10'a göre Faktör Analizi sonucunda ortaya çıkan 4 faktörün varyans miktarı %61, 601'dir. 1. Faktörde yer alan 27 madde '**öğretmene yönelik beklentilerinin karşılanma düzeylerini**'; 2. Faktördeki 7 madde "**okulun fiziki koşul ve donanımına yönelik beklentilerinin karşılanma düzeylerini**"; 3. Faktördeki 5 madde "**okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı sergilediği tutuma yönelik beklentilerinin karşılanma düzeylerini**"; "4. Faktördeki 6 madde "**okul idaresinin okul içi etkinlik ve çalışmalar düzenlemesine yönelik beklentilerinin karşılanma düzeylerini**" içermektedir. 1. Faktör toplam varyansın %35'ini; 2. Faktör toplam varyansın %45'ini; 3. Faktör toplam varyansın %54'ünü; 4. Faktör toplam varyansın %61'ini açıklamaktadır.

Tablo 13. Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) Maddelerinin Faktör Yükleri

Madde No	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4
O25	, 822	-, 017	, 126	, 096
O12	, 814	, 015	, 079	, 167
O13	, 809	, 008	, 110	, 150
O21	, 801	, 006	, 116	, 137
O20	, 794	, 077	, 110	, 032
O16	, 792	, 013	, 077	, 219
O17	, 790	, 017	, 099	, 136
O23	, 783	, 050	, 192	, 067
O18	, 778	-, 011	, 104	, 094
O14	, 774	-, 020	, 079	, 202
O19	, 772	, 018	, 134	, 117
O28	, 769	, 044	, 177	, 035
O8	, 765	, 101	, 183	-, 084

O24	, 761	-, 018	, 143	, 191
O15	, 760	-, 015	, 017	, 189
O22	, 753	, 047	, 178	, 077
O26	, 753	, 073	, 183	, 051
O7	, 741	0, 41	0, 77	, 211
O5	, 730	, 063	, 154	, 020
O6	, 727	, 104	, 089	, 161
O1	, 724	, 123	, 129	, 044
O2	, 721	, 135	, 155	, 021
O3	, 707	, 088	, 241	-, 008
O4	, 703	, 135	, 192	, 065
O9	, 690	, 066	, 144	, 139
O11	, 656	, 148	, 092	-, 077
O27	, 646	, 061	, 179	, 290
<hr/>				
F7	-, 022	, 793	, 102	, 113
F5	-, 004	, 768	, 024	, 232
F3	, 005	, 748	, 116	-, 010
F6	, 053	, 729	, 223	, 089
F2	, 002	, 695	, 061	, 175
F4	, 141	, 523	, 277	, 331
F1	, 105	, 518	, 151	, 324
<hr/>				
İT3	, 205	, 189	, 792	, 215
İT1	, 266	, 156	, 784	, 190
İT2	, 282	, 190	, 783	, 172
İT5	, 251	, 172	, 746	, 265
İT4	, 242	, 276	, 732	, 180
<hr/>				
İE3	, 113	, 226	, 256	, 749
İE2	, 156	, 433	, 092	, 694
İE5	, 235	, 313	, 242	, 617
İE1	, 129	, 417	, 239	, 590
İE6	, 192	, 140	, 410	, 535
İE4	, 213	, 322	, 390	, 507
<hr/>				

BKDÖ'nin alt ölçeklerinin faktör yüklerine baktığımızda ÖBKD'nin faktör yükleri en yüksek .822, en düşük .646'dır. FBKD alt ölçeğinin en yüksek faktör yükü .793, en düşük faktör yükü .518'dir. İTBKD alt ölçeğinin en yüksek yükü .792, en düşük faktör yükü .732'dir. İEBKD alt ölçeğinin en yüksek faktör yükü .749, en düşük faktör yükü .507'dir.

3. 2. 1. 2. Ölçeğin Güvenilirlik Çalışmasının Yapılması

Güvenilirlik, bireylerin test maddelerine verdikleri cevaplar arasındaki tutarlılık olarak tanımlanabilir. Güvenirlik, testin ölçmek istediği özelliği ne derece doğru ölçtüğü ile ilgilidir (Büyüköztürk, 2011).

Tablo 14. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılama Düzeyleri Ölçeği Madde Puanları, Korelasyonları, Ortalamaları, Standart Sapmaları

Madde Boyutu	\bar{x}	SS	Madde	Faktör
			Toplam	Yükü
			Korelas	yonu
1. Öğretmenin bilgiye ulaşma yolunu çocuğa göstermesi.	4,4962	, 73382	, 629	, 724
2. Öğretmenin uygun öğrenme ortamı yaratması	4,4912	, 67274	, 632	, 721
3. Öğretmenin öğrenim başarısı kadar eğitime de önem vermesi.	4,6096	, 65614	, 622	, 707
4. Öğretmenin farklı yöntem ve araç-gereçleri kullanması.	4,5013	, 67654	, 649	, 703
5. Öğretmenin çocuklara karşı demokratik tutum sergilemesi.	4,4408	, 81318	, 608	, 730
6. Öğretmenin çocuğun sosyalleşmesini sağlaması.	4,4861	, 78363	, 655	, 727
7. Öğretmenin çocukların farklı yeteneklerini keşfedip bu yetenekleri desteklemesi.	4,2922	, 91025	, 648	, 741
8. Öğretmenin kişisel farklılıklara saygılı olması.	4,6171	, 61505	, 618	, 765
9. Öğretmenin sınıf temizliğine önem vermesi.	4,6121	, 65955	, 618	, 690
10. Öğretmenin sınıf temizliğine önem vermesi.	4,6574	, 63447	, 524	, 656
11. Öğretmenin, çocuğun problemlere çözüm bulma becerisini geliştirmesi.	4,4534	, 75610	, 677	, 814
12. Öğretmenin, çocuğun kavramları doğru	4,5063	, 67276	, 674	, 809

tanımasını sağlaması.

13. Öğretmenin çocukta karar verme yetisini geliştirmesi.	4,4685	, 74681	, 648	, 774
14. Öğretmenin çocukta kendine güven duygusunu geliştirmesi.	4,4836	, 78035	, 610	, 760
15. Öğretmenin çocuğa kendi hak ve özgürlüklerini öğretmesi.	4,5290	, 72285	, 673	, 792
16. Öğretmenin çocuğa başkalarının hak ve özgürlüklerine saygılı olmayı öğretmesi.	4,6574	, 59334	, 648	, 790
17. Öğretmenin çocuğa arkadaşları ile birlikte çalışabilme becerisini kazandırması.	4,5390	, 73623	, 618	, 778
18. Öğretmenin çocuğun ahlâk gelişimine olumlu katkı sağlaması.	4,6020	, 68001	, 642	, 772
19. Öğretmenin çocuğa görgü kurallarını öğretmesi.	4,6272	, 62528	, 641	, 794
20. Öğretmenin çocuğun neden-sonuç ilişkisini kurma becerisini geliştirmesi.	4,4912	, 68759	, 662	, 801
21. Öğretmenin çocuğa dürüstlük bilincini kazandırması.	4,6650	, 60395	, 641	, 753
22. Öğretmenin çocuğa farklılıklara karşı hoşgörülü olma bilincini kazandırması.	4,5793	, 64891	, 669	, 783
23. Öğretmenin çocuğa toplumun kültürel özelliklerini aktarıp öğretmesi.	4,5617	, 64694	, 653	, 761
24. Öğretmenin çocuğun algılama ve yorumlama yeteneğini geliştirmesi.	4,4811	, 72667	, 658	, 822
25. Öğretmenin çocuğa kurallara uyma nedenlerini kavratması.	4,6146	, 61553	, 644	, 753
26. Öğretmenin çocuğun kemik ve kas gelişimini destekleyen etkinlikler düzenlemesi.	4,3123	, 86933	, 655	, 646
27. Öğretmenin aile için iyi bir örnek olması.	4,6121	, 61188	, 640	, 769
1. Okul bahçesinin ağaçlandırılma düzeyi.	3,4962	1, 17984	, 440	, 518
2. Okuldaki mevcut revirin kullanılabilirliği.	2,7708	1, 33914	, 350	, 695
3. Okulda sınıf mevcutlarının az olması.	3,4660	1, 37326	, 323	, 748
4. Okulun temiz olması.	4,0403	1, 07937	, 521	, 523

5. Okuldaki mevcut spor salonunun kullanılrlığı.	3,3073	1, 45341	, 376	, 768
6. Okuldaki mevcut güvenlik sisteminin (güvenlik kamerası) kullanılrlığı.	3,8363	1, 25162	, 427	, 729
7.Okuldaki mevcut konferans salonunun kullanılrlığı.	3,6801	1, 30884	, 360	, 793
1. Okul idaresinin veliye ve öğrenciye yönelik eğitim çalışmaları ve seminerler düzenlemesi.	3,7683	1, 20256	, 576	, 590
2. Okul idaresinin sergi, kermes, tiyatro gibi sosyal etkinlikler düzenlemesi.	3,9370	1, 10945	, 557	, 694
3. Okul idaresinin gezi-gözlem etkinlikleri düzenlemesi.	3,8287	1, 09677	, 521	, 749
4. Okul idaresinin binaları bakım ve onarımını düzenli olarak yapması.	4,1990	, 93377	, 599	, 507
5. Okul idaresinin rehberlik hizmetlerinin düzenli yürümesini sağlaması.	3,9950	1, 07543	, 593	, 617
6. Okul idaresinin okulun harcamaları ile ilgili bilgi vermesi.	3,6826	1, 20606	, 527	, 535
1. Okul idaresinin veliye karşı demokratik tutum sergilemesi.	4,1637	, 91888	, 609	, 784
2. Okul idaresinin öğrenciye karşı demokratik tutum sergilemesi.	4,1940	, 87627	, 629	, 783
3. Okul idaresinin veliye karşı güler yüzlü olması.	4,4358	, 76807	, 586	, 792
4. Okul idaresinin öğrenciye karşı güler yüzlü olması.	4,3904	, 78252	, 613	, 732
5. Okul idaresinin okul kuralları konusunda bilgi vermesi.	4,3451	, 86123	, 609	, 746

Madde toplam puan korelasyonu, test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklar. Madde toplam korelasyonun pozitif ve yüksek olması, maddelerin benzer davranışları örneklediğini gösterir ve testin iç tutarlığının yüksek olduğunu gösterir. Madde toplam korelasyonunu yorumlamada, istatistiksel anlamlılık ölçütü olarak alınabilir. Ancak, büyük örneklerde düşük korelasyonların anlamlı çıkma olasılığı dikkate alındığında yorumlamada mutlak ölçütlerin kullanılması önerilir. Genel olarak,

madde toplam korelasyonu . 30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği, . 20-. 30 arasında kalan maddelerin zorunlu görülmesi durumunda teste alınabileceği veya medenin düzeltilmesi gerektiği, . 20'den daha düşük maddelerin ise teste alınmaması gerektiği söylenebilir. Madde toplam korelasyonu, test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklar. Madde toplam korelasyonun pozitif ve yüksek olması, maddelerin benzer davranışları örneklediğini gösterir ve testin iç tutarlılığının yüksek olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2011).

Tablo 14'e göre Madde Toplam Korelasyonları incelendiğinde en yüksek değer . 677 olduğunu, en düşük değer 323 olduğunu görüyoruz. Bu değerler de testimizin iç tutarlılığının yüksek olduğu yönünde bize bilgi vermektedir.

Tablo 15. Beklentilerin Karşılama Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) Maddelerinin Faktör Yükleri, Madde Toplam Korelasyonu ve α Değerleri

Madde No	Madde Toplam Korelasyonu	α
O25 Öğretmenin çocuğun algılama ve yorumlama yeteneğini geliştirmesi.	, 658	. 97
O12 Öğretmenin, çocuğun problemlere çözüm bulma becerisini geliştirmesi.	, 677	
O13 Öğretmenin, çocuğun kavramları doğru tanımasını sağlaması.	, 674	
O21 Öğretmenin çocuğun neden-sonuç ilişkisini kurma becerisini geliştirmesi.	, 662	
O20 Öğretmenin çocuğa görgü kurallarını öğretmesi.	, 641	
O16 Öğretmenin çocuğa kendi hak ve özgürlüklerini öğretmesi.	, 673	
O17 Öğretmenin çocuğa başkalarının hak ve özgürlüklerine saygılı olmayı öğretmesi.	, 648	
O23 Öğretmenin çocuğa farklılıklara karşı hoşgörülü olma bilincini kazandırması	, 669	
O18 Öğretmenin çocuğa arkadaşları ile birlikte çalışabilme becerisini kazandırması.	, 618	
O14 Öğretmenin çocukta karar verme yetisini geliştirmesi.	, 648	
O19 Öğretmenin çocuğun ahlâk gelişimine olumlu katkı sağlaması.	, 642	

028 Öğretmenin aile için iyi bir örnek olması	, 640	
08 Öğretmenin kişisel farklılıklara saygılı olması.	, 618	
024. Öğretmenin çocuğa toplumun kültürel özelliklerini aktarıp öğretmesi	, 653	
015. Öğretmenin çocukta kendine güven duygusunu geliştirmesi	, 610	
022 Öğretmenin çocuğa dürüstlük bilincini kazandırması	, 641	
026. Öğretmenin çocuğa kurallara uyma nedenlerini kavratması.	, 644	
07 Öğretmenin çocukların farklı yeteneklerini keşfedip bu yetenekleri desteklemesi.	, 648	
05 Öğretmenin çocuklara karşı demokratik tutum sergilemesi.	, 608	
06 Öğretmenin çocuğun sosyalleşmesini sağlaması.	, 655	
01 Öğretmenin bilgiye ulaşma yolunu çocuğa göstermesi.	, 629	
02 Öğretmenin uygun öğrenme ortamı yaratması	, 632	
03 Öğretmenin öğrenim başarısı kadar eğitime de önem vermesi	, 622	
04 Öğretmenin farklı yöntem ve araç-gereçleri kullanması	, 649	
09 Öğretmenin sınıf temizliğine önem vermesi	, 618	
011 Öğretmenin sınıf temizliğine önem vermesi	, 524	
027 Öğretmenin çocuğun kemik ve kas gelişimini destekleyen etkinlikler düzenlemesi.	, 655	
<hr/>		
F7 Okuldaki mevcut konferans salonunun kullanılabilirliği	, 360	. 85
F5 Okuldaki mevcut spor salonunun kullanılabilirliği.	, 376	
F3 Okulda sınıf mevcutlarının az olması.	, 323	
F6 Okuldaki mevcut güvenlik sisteminin (güvenlik kamerası) kullanılabilirliği.	, 427	
F2 Okuldaki mevcut revirin kullanılabilirliği.	, 350	
F4 Okulun temiz olması.	, 521	
F1 Okul bahçesinin ağaçlandırılma düzeyi.	, 440	
<hr/>		
İT3 Okul idaresinin veliye karşı güler yüzlü olması.	, 586	. 91
İT1 Okul idaresinin veliye karşı demokratik tutum sergilemesi	, 609	
İT2 Okul idaresinin öğrenciye karşı demokratik tutum sergilemesi.	, 629	
İT5 Okul idaresinin okul kuralları konusunda bilgi vermesi.	, 609	

İT4 Okul idaresinin öğrenciye karşı güler yüzlü olması.	, 613
İE3. Okul idaresinin gezi-gözlem etkinlikleri düzenlemesi.	, 521 . 87
İE2. Okul idaresinin sergi, kermes, tiyatro gibi sosyal etkinlikler düzenlemesi.	, 557
İE5 Okul idaresinin rehberlik hizmetlerinin düzenli yürümesini sağlaması.	, 593
İE1. Okul idaresinin veliye ve öğrenciye yönelik eğitim çalışmaları ve seminerler düzenlemesi.	, 576
İE6 Okul idaresinin okulun harcamaları ile ilgili bilgi vermesi.	, 527
İE4 Okul idaresinin binaları bakım ve onarımını düzenli olarak yapması.	, 599

Cronbach alfa (α) güvenilirliği, elde edilen test puanları arasındaki içtutarlılığı incelemek amacıyla kullanılır. Test maddelerinin ölçtüğü özelliklerin, örneklediği davranışların, benzeşik olması bu tür güvenilirliği yükseltecektir. Test maddelerine verilecek cevapların üç veya daha fazla olması durumunda Cronbach tarafından geliştirilmiş olan alfa α katsayısı kullanılır (Büyüköztürk, 2011).

Varimax dönüştürülmüş faktör ekseni ve temel bileşenleri faktör çözümlemesi sonucunda elde edilen madde toplam korelasyonu ve α değerleri Tablo 3'de verilmiştir. Tablo 2'de de görüldüğü gibi, en yüksek faktör yükü 0, 822 ile ilk faktörde, en düşük faktör yükü 0, 507 ile dördüncü faktörde çıkmıştır. Aynı zamanda Beklentinin Karşılama Düzeyi Ölçeğinin yapılan iç tutarlık analizi sonucunda, 397 katılımcıdan elde edilen Cronbach iç tutarlık katsayısı α değeri . 95 olduğu görülmektedir, buna göre ölçeğin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Ölçeğin alt boyutlarının α değerleri incelendiğinde ÖBKD alt boyutunun α değerleri. 97, FBKD alt boyutu α değerleri. 85, İTBKD alt boyutu α değerleri . 91, İEBKD alt boyutu α değerleri . 87 olduğu görülmüştür. Bu da bize ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık düzeyinin yüksek olduğu hakkında bilgi verir.

Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkinin miktarını bulup yorumlamak amacıyla kullanılır. Korelasyon katsayısının 1. 00 olması, mükemmel pozitif bir ilişkiyi; -1. 00 olması, mükemmel negatif bir ilişkiyi; 0. 00 olması, ilişkinin olmadığını gösterir. Korelasyon katsayısının, mutlak değer olarak 0. 70-1. 00 arasında olması yüksek; 0. 70-0. 30 arasında olması orta; 0. 30-0. 00 arasında olması ise düşük düzeyde bir ilişki olarak

tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2011).

Tablo 16. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılama Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Katsayılar

	ÖBKD	FBKD	İEBKD	İTBKD
ÖBKD	1,000			
FBKD	,170**	1,000		
	,001	,		
İEBKD	,406*	,618**	1,000	
	,000	,000	,	
İTBKD	,479**	,444	,633**	1,000
	,000	,000	,000	,
n=397	**p<0.1			

Tablo 16 incelendiğinde, okuldan beklentilerin karşılama düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. ÖBKD ve FBKD arasındaki ilişki olumlu ($r = ,170$) ve $,01$ düzeyinde anlamlıdır. ÖBKD ve İEBKD arasındaki ilişki olumlu ($r=,406$) ve $,01$ düzeyinde anlamlıdır. ÖBKD ve İTBKD arasındaki ilişki olumlu ($r =,479$) ve $,01$ düzeyinde anlamlıdır. FBKD ve İEBKD arasındaki ilişki olumlu ($r = ,618$) ve $,01$ düzeyinde anlamlıdır. FBKD ve İTBKD arasındaki ilişki olumlu ($r = ,444$) ve $,01$ düzeyinde anlamlıdır. İEBKD ve İTBKD arasındaki ilişki olumlu ($r = ,633$) ve $,01$ düzeyinde anlamlıdır. Sonuç olarak, ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD alt boyutlar arasındaki ilişkilerin pozitif ve anlamlı olduğu görülmektedir.

3. 2. 3. Verilerin Analizi

Bu bölümde ilköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenlerden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentiler, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentileri karşılama düzeylerinin değişkenlere göre anlamlılık düzeyinin belirlenmesi amacıyla yapılan bulgulara yer verilmiştir. Verilerin analizindeki istatistiksel işlemler için SPSS WIN 13. 0 paket programı kullanılmıştır. Velilerin her soruya verdikleri cevaplar incelenerek \bar{x} ve ss dağılımları hesaplanmış, belirtilen değişkenler açısından anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek için, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için t-testi yapılmıştır. Sosyo-ekonomik düzey ve eğitim durumu değişkenlerinde anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır ve içinde Regresyon Analizi Sonuçlarının yorumlanmasında 0.05

anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

Gruplar arasında gözlenen farkların istatistiksel olarak manidar olup olmadıklarını ya da bu farkların basit bir şekilde şansla oluşup oluşmadığını, hipotez testlerini kullanarak test ederler. İlişkisiz örneklem için t-testi, iki ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın manidar olup olmadığını test etmek için kullanılır (Büyüköztürk, 2011, 39).

Kısaca ANOVA olarak isimlendirilen varyans analizi (Analysis of Variance), iki ya da daha çok evrene ait ortalama puanları karşılaştırmada kullanılan güçlü bir parametrik istatistiktir. ANOVA modelleri, bağımsız değişkene işaret eden örneklem, bağımlı değişken açısından karşılaştırılması üzerine kurulur (Büyüköztürk, Çokluk, Köklü;2010).

İki ya da daha çok ortalamayı karşılaştırmada kullanılan test istatistiği olan F oranı (değeri, istatistiği), yani tek yönlü varyans analizi, t testiğinin uzantısıdır. Bu test, çoklu örneklem ortalamaları arasındaki değişkenliği, çoklu örneklem içindeki değişimle karşılaştırılır (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü;2010).

Çoklu korelasyon, k tane bağımsız değişkenin doğrusal bir kombinasyonu ile bir bağımlı değişken arasındaki ilişkinin incelenmesinde kullanılan bir teknik olup "R" sembolü ile gösterilir. R, 0.00 ile 1.00 arasında değer alır. R değeri sıfır olduğunda, yordayıcı değişkenler yordanan değişkene ilişkin varyansı hiç açıklamazken, R değerini 1 olması, yordanan değişkene ilişkin tüm varyansın açıklandığı anlamına gelir (Büyüköztürk, Çokluk, Köklü; 2010).

Çoklu regrasyon analizi, bağımlı değişkenle ilişkili olan iki ya da daha çok bağımsız değişkene dayalı olarak, bağımlı değişkenin tahmin edilmesine yönelik bir analiz türüdür. Çoklu regrasyon analizi, yordayıcı değişkenler tarafından bağımlı değişkene açıklanan toplam varyansın yorumlanmasına, açıklanmasına, açıklanan varyansın istatistiksel olarak anlamlılığına ve yordayıcı değişkenle bağımlı değişken arasındaki ilişkinin yönüne ilişkin yorum yapma olanağı verir. Bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki ortak etkisi R^2 ile incelenir (Büyüköztürk, 2011).

Çoklu regresyon analizinde, farklı ölçme birimleri ve varyanslara sahip bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkene ilişkin görece önem sıralarını yorumlamada regresyon katsayısı kullanılmaz. Bu amaçla standardize edilmiş regresyon katsayıları olan β (beta) değerlerine, işaretlerine bakmaksızın bakılır. En yüksek β (beta) değerine sahip olan değişken görece olarak en önemli yordayıcıdır (Büyüköztürk, 2011).

Ünver (1986) ve Howel'e (1987) göre (Akt: Büyüköztürk, vd; 2010), regresyon analizinin amaçları dört grupta incelenir:

1. Bağımlı değişken ile bağımsız değişken ya da değişkenler arasındaki ilişkiyi regresyon çeşitliliği ile açıklamak.

2. Regresyon modelinin bilinmeyen parametreleri tahmin edildiğinde, bağımsız değişken ya da değişkenlerin bilinen değeri için bağımlı değişkenin alacağı değeri tahmin etmek.

3. Bağımsız değişkenin ya da değişkenlerin bağımlı değişkende gözlenen değişmelerin ne kadarını açıkladıklarını determinasyon katsayısı ile belirlemek.

4. Bağımsız değişken ya da değişkenlerin bağımlı değişkeni manidar bir şekilde kestirip kestirmediklerini, birden fazla bağımsız değişken var ise bunların bağımlı değişken üzerindeki görece önemliliklerini saptamak.

$R^2 = 1.00$; bu Y değişkeninin %100'ünün X değişkenince açıklandığını gösterir (Büyüköztürk, 2011). İki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin derecesi “ r “ ile gösterilen korelasyon katsayısı ile ölçülür. Korelasyon değeri -1 ile +1 arasında değişir. $r = 0$ olduğunda değişkenler arasında doğrusal bir ilişki olmadığı söylenir. $r = +1$ ise pozitif tam doğrusal ilişki, $r = -1$ ise negatif tam doğrusal ilişki var demektir.

3.3. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasında, öncelikle nasıl bir araç kullanılacağına karar verilmişti. Karar verme sürecinde literatür taramasına ve uzman görüşlerine başvurulmuştur. Konunun araştırılmasına uygun ölçek taraması ile sürece devam edilmiştir. Uygun ölçeğin oluşturulmasına karar verilmiş ve ölçek geliştirmeye yönelik literatür taraması yapılmıştır. Nasıl bir ölçek hazırlanacağı belirlenmiş ve madde havuzunu oluşturmak için öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Literatür taraması esnasında aynı zamanda, öğrenci velileri ile de görüşülmüş ve uzun bir madde havuzu oluşturulmuştur. Maddeler kendi alanlarında sıralanarak bir ölçek taslağı oluşturulmuştur. Taslak, Eğitim Bilimleri Program Geliştirme ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında uzmanların görüşlerine sunulmuştur. Alınan uzman görüşleri çerçevesinde ölçeğin içeriği yeniden düzenlenmiştir ve bir uzman görüşüne daha gönderilmiştir. Gelen uzman görüşlerine göre ölçek taslağının son hali verilmiştir. Ölçek taslağının Uşak ilinde 4 devlet ve 1 özel okulda pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulama ile ölçeğin faktör analizi, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak, alt boyutlarla birlikte ölçek son halini almıştır.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Valilikten alınan izin doğrultusunda ölçek Uşak ilindeki farklı sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel çevreden üç devlet okulunda ve iki özel okulda

uygulanmak üzere okul idareleri ve okul rehberlik servisleri ile irtibata geçilmiştir. Sınıf öğretmenleri ile birlikte öğrencilerle görüşüp ölçeğin dağıtımını yapılmış ve öğrencilere ailelerin istedikleri taktirde ölçekteki soruları yanıtlayacakları belirtilmiştir. Okul idarecileri ve Rehberlik servisleri ile irtibata geçip, geri dönüşümü olan velilerin yanıtlayıp gönderdikleri ölçekler toplanmıştır.

Ölçeklerin toplanması süreci tamamlandığında, ölçek verileri SPSS programına girilmiş ve gerekli Faktör Analizi yapılmıştır. Faktör analizi ile alt boyutlar faktör yüklerine göre belirlenmiştir. Ölçekteki dört madde yükleri iki ayrı faktörde çıkmaları ve faktörler arasındaki yük değerleri birbirine çok yakın olması sebebi ile ölçekten çıkarılmıştır. Dört maddenin ölçekten çıkarılması sonucu tekrar Faktör Analizi ve Ölçeğin Geçerlilik ve Güvenirlilik çalışmaları yapılmıştır. Geçerlilik ve Güvenirliğı yüksek çıkan ölçeğin grup türlerine göre gerekli T-Test, Anova, Kolerasyon ve Regresyon analizleri ile sonuçlara ulaşılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğrenci velilerinin benzer ve farklı değişkenlere göre beklentilerinin karşılanma düzeyine ilişkin istatistiksel verilere yer verilmiştir.

4. 1. Cinsiyet Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması

Cinsiyet değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 17. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Cinsiyetlerine Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması, Standart Sapması ve t Değeri

Alt Ölçekler	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t değeri	p
ÖBKD	Kadın	232	122,98	13, 71	, 970	, 066
	Erkek	165	121,54	15, 73		
FBKD	Kadın	232	24,98	6, 34	1, 402	, 170
	Erkek	165	24,04	6, 88		
İEBKD	Kadın	232	23,31	5, 26	, 418	, 864
	Erkek	165	23,53	5, 04		
İTBKD	Kadın	232	21,60	3, 49	, 484	, 509
	Erkek	165	21,42	3, 82		

Tablo 17 incelendiğinde, görüldüğü gibi öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyinde kadın velilerin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 122.98$), erkek velilerin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 121.54$) olarak tespit edilmiş, yapılan t testi analizi sonucunda ($t = .97$, $p > .05$) olduğu görülmüştür. Bu nedenle öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyleri için cinsiyet değişkeni açısından farkın anlamlı düzeyde olmadığı söylenebilir.

Okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeyinde kadın velilerin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 24.98$), erkek velilerin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 24.04$)

olarak tespit edilmiş. Aralarındaki farkın ciddi düzeyde olmamasına rağmen t testi yapılmış ve t testi analizi sonucunda ($t = 1.40$, $p > .05$) olduğu görülmüştür. Bu nedenle cinsiyet değişkeni açısından okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımı için farkın anlamlı düzeyde olmadığı söylenebilir.

Okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyinde kadın velilerin aritmetik ortalamasının ($\bar{x} = 23.31$), erkek velilerin aritmetik ortalamasının ($\bar{x} = 23.53$) olduğu görülmüştür. Aralarındaki farkın düşük olduğu görülmektedir. Yapılan t testi analizi sonucunda ($t = .418$, $p > .05$) olduğu görülmüştür. Aynı şekilde okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinde kadın velilerin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 21.60$), erkek velilerin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 21.42$) olarak bulunmuştur. Bu nedenle cinsiyet değişkeni açısından okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyi ile okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyi açısından farkların anlamlı düzeyde olmadığı söylenebilir.

4. 2. Eğitim Durumları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması

Eğitim durumları değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmen, okulun fiziksel yapı ve donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo18, Tablo19'da verilmiştir.

Tablo 18. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitim Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması

	Eğitim	n	\bar{x}	ss
ÖBKD	Ok. Yaz. Değil	3	124.00	19,05
	İlkokul	80	118.58	14,63
	Ortaokul	37	122.86	13,92
	Lise	120	121.60	15,53
	Üniver.	157	124.78	13,58
FBKD	Ok. Yaz. Değil	3	29.66	8,38

	İlkokul	80	25.06	5. 65
	Ortaokul	37	25.56	4. 64
	Lise	120	23.32	6. 76
	Üniver.	157	25.00	7. 12
İEBKD	Ok. Yaz. Değil	3	27.33	4. 61
	İlkokul	80	23.28	5. 33
	Ortaokul	37	23.86	4. 57
	Lise	120	23.00	5. 37
	Üniver.	157	23.59	5. 07
İTBKD	Ok. Yaz. Değil	3	22.33	2. 30
	İlkokul	80	21.02	4. 08
	Ortaokul	37	21.94	2. 96
	Lise	120	21.20	3. 85
	Üniver.	157	21.91	3. 35

Tablo 19. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eğitim Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ÖBKD	Gruplar arası	2147. 113	4	536, 778	2, 561	*. 038
	Gruplariçi	82147, 149	392	209, 559		
	Toplam	84294, 262	396			
FBKD	Gruplar arası	349. 762	4	87, 441	2, 041	. 088
	Gruplariçi	16797. 754	392	42, 851		
	Toplam	17147. 516	396			
İEBKD	Gruplar arası	79. 986	4	19. 996	. 746	. 561
	Gruplariçi	10502. 090	392	26. 791		
	Toplam	10582. 76	396			
İTBKD	Gruplar arası	64, 693	4	16. 173	1. 228	. 298
	Gruplariçi	5164. 224	392	13. 174		
	Toplam	5228. 917	396			

Tablo 18'i ve Tablo 19'u incelediğimizde velilerin eğitim durumlarının öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır (F=2.561, *p<

.05). Hangi veli grupları arasında anlamlı farklılık olduğunu belirlemek için yapılan Tukey Testi sonucuna göre okur-yazar olmayan velileri ($\bar{x}=124.00$), ilkokul mezunu velileri ($\bar{x}=118.58$), ortaokul mezunu velileri ($\bar{x}=122.86$), lise mezunu velileri ($\bar{x}=121.60$), üniversite mezunu velileri ($\bar{x}=124.78$) olduğu görülmüştür. Velilerin eğitim durumuna göre öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinde ilkokul mezunu öğrenci valilerinin diğer veli gruplarına göre farklı olduğu görülmüştür.

Velilerin eğitim durumlarının okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=2.041$, $p>.05$).

Velilerin eğitim durumlarının okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=.746$, $p>.05$).

Velilerin eğitim durumlarının okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=1.228$, $p>.05$).

4. 3. Eşlerinin Eğitim Durumları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması

Eşlerinin eğitim durumları değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo20, Tablo21'de verilmiştir.

Tablo 20. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Eğitim Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması

	Eğitim	n	\bar{x}	ss
ÖBKD	Ok. Yaz. Değil	4	123.00	12, 83
	İlkokul	113	118.44	15, 28
	Ortaokul	48	120.95	15, 46
	Lise	93	124.52	14, 28
	Üniver.	139	124.64	13, 35
FBKD	Ok. Yaz. Değil	4	27.50	1, 29
	İlkokul	113	24.85	5. 94
	Ortaokul	48	23.81	5. 95
	Lise	93	24.37	6. 86
	Üniver.	139	24.71	7. 17
İEBKD	Ok. Yaz. Değil	4	27.00	2. 94
	İlkokul	113	23.45	5. 19
	Ortaokul	48	23.22	5. 06
	Lise	93	23.21	5. 32
	Üniver.	139	23.46	5. 15
İTBKD	Ok. Yaz. Değil	4	23.75	1. 89
	İlkokul	113	21.20	3. 94
	Ortaokul	48	21.10	3. 63
	Lise	93	21.13	4. 14
	Üniver.	139	22.13	2. 90

Tablo 21. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Eğitim Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ÖBKD	Gruplar arası	2989. 272	4	747, 318	3. 603	*. 007
	Gruplariçi	81304, 550	392	207, 441		
	Toplam	84294, 262	396			
FBKD	Gruplar arası	77. 762	4	19, 396	. 445	. 776
	Gruplariçi	17069. 993	392	43, 546		
	Toplam	17147. 516	396			
İEBKD	Gruplar arası	57. 311	4	14. 328	. 534	. 771
	Gruplariçi	10524. 765	392	26. 849		

	Toplam	10582.76	396			
İTBKD	Gruplar arası	105,783	4	26.446	2.024	.090
	Grupları içi	5123.133	392	13.069		
	Toplam	5228.917	396			

Tablo 20 ve 21'i incelediğimizde velilerin eşlerinin eğitim durumlarının öğretmenlerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($F=3.603$, $*p<.05$). Eşlerin eğitim durumuna göre farklılık yaratan grubu tespit için yapılan Tukey Testi sonucunda; okur-yazar olmayan eşler ($\bar{x}=123.00$), ilkokul mezunu eşler ($\bar{x}=118.44$), ortaokul mezunu eşler ($\bar{x}=120.95$), lise mezunu eşler ($\bar{x}=124.52$), üniversite mezunu eşler ($\bar{x}=124.64$) olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlara göre farklılık yaratan eşlerin ilkokul mezunu eşler olduğu görülmektedir.

Tablo 21'e baktığımızda velilerin eşlerinin eğitim durumlarının okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=.445$, $p>.05$).

Tablo 20'ye baktığımızda velilerin eşlerinin eğitim durumlarının okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=.534$, $p>.05$).

Tablo 21'e göre, velilerin eşlerinin eğitim durumlarının okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=2.024$, $p>.05$).

4. 4. Meslek Durumları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması

Meslek durumları değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenlerden, okulun fiziksel yapı ve donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo22, Tablo23'de verilmiştir.

Tablo 22. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Meslek Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması

	Eğitim	n	\bar{x}	ss
ÖBKD	Memur	126	124,87	14, 23
	İşçi	68	120,44	13, 68
	Esnaf	43	119,51	15, 92
	Çalışmıyor	134	121,82	14, 40
	Emekli	13	128,00	10, 55
	Diğer	13	118,15	19, 55
FBKD	Memur	126	24,61	7, 43
	İşçi	68	24,45	5, 62
	Esnaf	43	25,39	6, 56
	Çalışmıyor	134	24,56	6, 29
	Emekli	13	24,30	5, 54
	Diğer	13	23,15	7, 12
İEBKD	Memur	126	23,68	5, 24
	İşçi	68	23,72	4, 57
	Esnaf	43	23,88	4, 83
	Çalışmıyor	134	22,85	5, 52
	Emekli	13	24,76	3, 96
	Diğer	13	22,00	5, 74
İTBKDD	Memur	126	21,77	3, 62
	İşçi	68	21,10	3, 05
	Esnaf	43	21,46	3, 99
	Çalışmıyor	134	21,44	3, 82
	Emekli	13	22,38	3, 47
	Diğer	13	21,61	3, 75

Tablo 23. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Meslek Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p
ÖBKD	Gruplar arası	2076.040	5	415.318	1.975	.081
	Gruplariçi	82218.222	391	210.227		
	Toplam	84294.262	396			
FBKD	Gruplar arası	57.668	5	11.414	.261	.934
	Gruplariçi	17050.448	391	43.710		
	Toplam	17147.516	396			
İEBKD	Gruplar arası	117.342	5	23.468	.877	.497
	Gruplariçi	10464.734	391	26.764		
	Toplam	10582.076	396			
İTBKD	Gruplar arası	30.986	5	6.197	.466	.801
	Gruplariçi	5197.931	391	13.294		
	Toplam	5228.917	396			

Tablo 22 ve 23'ü incelediğimizde velilerin mesleklerine göre öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F=1.975, $p > .05$).

Tablo 22 ve 23'e baktığımızda velilerin meslek durumlarının okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F=.261, $p > .05$).

Tablo 22'ye ve 23'e baktığımızda velilerin mesleklerine göre okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F=.877, $p > .05$).

Tablo 22 ve 23'e göre, velilerin mesleklerinin okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F=466, $p > .05$).

4. 5. Eşlerinin Meslek Durumları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Karşılaştırılması

Eşlerinin meslek durumları değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılama düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo24, Tablo25’de verilmiştir.

Tablo 24. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eş Meslek Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması

	Eğitim	N	\bar{x}	ss
ÖBKD	Memur	100	125,76	13, 48
	İşçi	75	122,92	12, 48
	Esnaf	70	122,71	13, 92
	Çalışmıyor	115	119,51	16, 24
	Emekli	10	120,10	17, 31
	Diğer	27	120,66	15, 62
FBKD	Memur	100	24,02	7, 32
	İşçi	75	24,36	5, 31
	Esnaf	70	25,31	6, 86
	Çalışmıyor	115	24,58	6, 44
	Emekli	10	25,20	4, 49
	Diğer	27	24,88	7, 56
İEBKD	Memur	100	23,28	5, 18
	İşçi	75	23,41	4, 55
	Esnaf	70	22,90	5, 79
	Çalışmıyor	115	23,74	4, 95
	Emekli	10	22,80	5, 45
	Diğer	27	24,00	6, 08
İTBKD	Memur	100	21,73	3, 44
	İşçi	75	21,73	3, 33
	Esnaf	70	21,18	4, 27
	Çalışmıyor	115	21,20	3, 63
	Emekli	10	21,80	3, 64
	Diğer	27	22,40	3, 35

Tablo 25. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Eşlerinin Meslek Durumlarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p
ÖBKD	Gruplar arası	2248. 586	5	449. 717	2. 143	. 060
	Gruplariçi	82045. 676	391	209. 835		
	Toplam	84294. 262	396			
FBKD	Gruplar arası	102. 852	5	20. 570	. 472	. 797
	Gruplariçi	17044. 664	391	43, 592		
	Toplam	17147. 516	396			
İEBKD	Gruplar arası	46. 142	5	9. 228	. 342	. 887
	Gruplariçi	10535. 934	391	26. 946		
	Toplam	10582. 076	396			
İTBKD	Gruplar arası	49. 436	5	9. 887	. 746	. 589
	Gruplariçi	5179. 481	391	13. 247		
	Toplam	5228. 917	396			

Tablo 25'i incelediğimizde velilerin eşlerinin mesleklerine göre öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F=2.143, $p > .05$).

Tablo 25'e baktığımızda velilerin meslek durumlarının okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F= .472, $p > .05$).

Tablo 25'e baktığımızda velilerin eşlerinin mesleklerine göre okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F= .342, $p > .05$).

Tablo 25'e göre, velilerin eşlerinin mesleklerinin okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur (F= .746, $p > .05$).

4. 6. Aylık Gelir Durumları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Karşılaştırılması

Aylık gelir durumları değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenlerden, okulun fiziksel yapı ve donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılama düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo26, Tablo27’de verilmiştir.

Tablo 26. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Aylık Gelir Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması

	Aylık gelir	N	\bar{x}	ss
ÖBKD	Hiç Yok	5	101,40	24, 14
	600 TL’den Az	31	118,74	13, 45
	601-999TL	113	121,67	12, 61
	1000-1500TL	44	121,18	16, 70
	1501-2000TL	40	126,80	11, 20
	2001-3000TL	52	123,86	13, 05
	3001-4000TL	56	123,17	17, 20
	4001TL ve Üzeri	56	123,35	15, 44
FBKD	Hiç Yok	5	25,40	6, 50
	600 TL’den Az	31	25,32	5, 15
	601-999TL	113	23,82	5, 57
	1000-1500TL	44	23,81	6, 92
	1501-2000TL	40	23,32	6, 67
	2001-3000TL	52	23,30	8, 07
	3001-4000TL	56	25,76	6, 29
	4001TL ve Üzeri	56	27,23	6, 95
İEBKD	Hiç Yok	5	23,80	5, 84
	600 TL’den Az	31	23,96	4, 18

	601-999TL	113	23,11	5, 17
	1000-1500TL	44	22,45	5, 74
	1501-2000TL	40	23,62	5, 34
	2001-3000TL	52	22,48	5, 50
	3001-4000TL	56	24,23	4, 64
	4001TL ve Üzeri	56	24,30	5, 16
İTBKD	Hiç Yok	5	18,60	3, 28
	600 TL'den Az	31	21,48	2, 71
	601-999TL	113	21,46	3, 68
	1000-1500TL	44	20,75	4, 37
	1501-2000TL	40	21,92	3, 46
	2001-3000TL	52	21,32	3, 79
	3001-4000TL	56	22,46	3, 10
	4001TL ve Üzeri	56	21,51	3, 72

Tablo 27. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p
ÖBKD	Gruplar arası	3716. 167	7	530. 881	2. 563	*. 014
	Gruplariçi	80578. 095	389	207. 142		
	Toplam	84294. 262	396			
FBKD	Gruplar arası	730. 720	7	104. 389	2. 474	*. 017
	Gruplariçi	16416. 796	389	42, 203		
	Toplam	17147. 516	396			
İEBKD	Gruplar arası	189. 717	7	27. 102	1. 014	. 420
	Gruplariçi	10392. 796	389	26. 716		
	Toplam	10582. 076	396			
İTBKD	Gruplar arası	127. 455	7	18. 208	1. 388	. 209
	Gruplariçi	5101. 462	389	13. 114		
	Toplam	5228. 917	396			

Tablo 26'ya ve 27'yi incelediğimizde velilerin toplam aylık gelirlerine göre öğretmenlerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır ($F= 2.563$, * $p< .05$). Farklılığın hangi gruplarda olduğunu tespit için yapılan Tukey Test sonucuna göre hiç aylık geliri olmayan veliler ($\bar{x}=101.40$), 600TL'den az gelire sahip veliler ($\bar{x}=118.74$), 600TL ile 999TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=121.67$), 1000TL ile 1500TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=121.18$), 1501TL ile 2000TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=126.80$), 2001TL ile 3000TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=123.86$), 3001TL ile 4000TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=123.17$), 4000TL ve üstü gelire sahip veliler ($\bar{x}=123.35$) şeklindedir. Aylık gelir durumuna göre öğretmenlerden beklentilerin karşılanma düzeyinde farklı olan veli grubunun 1500TL ile 2000TL arası gelire sahip veliler olduğu görülmektedir.

Tablo 26'ya ve 27'ye göre, velilerin aylık gelirlerine göre okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir vardır ($F=2.474$, * $p< .05$). Farklılığın hangi gruplarda olduğunu tespit için yapılan Tukey Test sonucuna göre hiç aylık geliri olmayan veliler ($\bar{x}=25.40$), 600TL'den az gelire sahip veliler ($\bar{x}=25.32$), 600TL ile 999TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=23.82$), 1000TL ile 1500TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=23.81$), 1501TL ile 2000TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=23.32$), 2001TL ile 3000TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=23.30$), 3001TL ile 4000TL arası gelire sahip olan veliler ($\bar{x}=25.76$), 4000TL ve üstü gelire sahip veliler ($\bar{x}=27.23$) şeklindedir. Aylık gelir durumuna göre velilerin okulun fiziksel donanım ve koşullarından beklentilerinin karşılanma düzeyinde farklılık yaratan grubun 4000TL ve üstü gelire sahip veliler olduğu görülmektedir.

Tablo 26'ya baktığımızda velilerin aylık gelir düzeylerine göre okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F= 1.014$, $p> .05$).

Tablo 26'ya göre, velilerin aylık gelir durumlarına göre okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F= 1.388$, $p> .05$).

4. 7. Çocuk Sayıları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Karşılaştırılması

Çocuk sayıları değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmen, okulun fiziksel yapı ve donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılama düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo28, Tablo29’da verilmiştir.

Tablo 28. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuk Sayıları Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması

	Çocuk Sayısı	n	\bar{x}	ss
ÖBKD	1	84	125,51	14, 06
	2	236	122,60	14, 00
	3	67	118,08	16, 29
	4	5	117,80	13, 89
	5 ve üstü	5	122,00	17, 77
FBKD	1	84	23,89	6, 56
	2	236	24,43	6, 79
	3	67	25,22	5, 77
	4	5	30,40	2, 88
	5 ve üstü	5	29,80	5, 06
İEBKD	1	84	23, 00	5, 37
	2	236	23,24	5, 24
	3	67	24,07	4, 70
	4	5	25,60	4, 61
	5 ve üstü	5	27,20	3, 11
İTBKD	1	84	21,75	3, 30
	2	236	21,41	3, 73
	3	67	21,53	3, 83
	4	5	21,60	3, 20
	5 ve üstü	5	22,80	2, 04

Tablo 29. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuk Sayılarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p
ÖBKD	Gruplar arası	2174.462	4	543.613	2.595	*.036
	Grupları içi	82119.810	392	209.489		
	Toplam	84294.262	396			
FBKD	Gruplar arası	377.792	4	94.448	2.208	.068
	Grupları içi	16769.724	392	42.780		
	Toplam	17147.516	396			
İEBKD	Gruplar arası	146.216	4	36.554	1.373	.243
	Grupları içi	10435.860	392	26.622		
	Toplam	10582.076	396			
İTBKD	Gruplar arası	15.040	4	3.760	.283	.889
	Grupları içi	5213.877	392	13.301		
	Toplam	5228.917	396			

Tablo 28'i ve 29'u incelediğimizde velilerin toplam çocuk sayılarına göre öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($F=2.595$, * $p<.05$). Farklılığın hangi veli grubundan kaynaklandığını belirlemek için yapılan Tukey Testi sonucunda 1 çocuğu bulunan veliler ($\bar{x}=125.51$), 2 çocuğu bulunan veliler ($\bar{x}=122.60$), 3 çocuğu olan veliler ($\bar{x}=118.08$), 4 çocuğu olan veliler ($\bar{x}=117.80$), 5 ve daha fazla çocuğu olan veliler ($\bar{x}=122.00$) şeklindedir. Çocuk sayılarına öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyinde farklılık yaratan veli grubunun 1 çocuğu olan veliler olduğu görülmüştür.

Tablo 29'a baktığımızda velilerin çocuk sayılarına göre okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=2.208$, $p>.05$).

Tablo 29'a göre velilerin çocuk sayılarına göre okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği

görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F= 1.373$, $p> .05$).

Tablo 29'a baktığımızda, velilerin çocuk sayılarına göre okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F= .283$, $p> .05$).

4. 8. İlköğretime Devam Eden Çocuk Sayıları Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması

İlköğretime devam eden çocuk sayıları değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo30, Tablo31'de verilmiştir.

Tablo 30. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin İlköğretime Devam Eden Çocuk Sayısı Durumlarına Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması

	Çocuk Sayısı	n	\bar{x}	ss
ÖBKD	1	164	124,75	13, 13
	2	201	120,16	15, 60
	3	29	123,62	13, 77
	4	3	130,00	5, 29
	5 ve üstü	0		
FBKD	1	164	24,43	6, 55
	2	201	24,40	6, 70
	3	29	26,20	5, 78
	4	3	30,66	4, 16
	5 ve üstü	0		
İEBKD	1	164	23,01	5, 23

	2	201	23,31	5, 22
	3	29	25,79	3, 67
	4	3	28,33	2, 88
	5 ve üstü	0		
İTBKD	1	164	21,48	3, 60
	2	201	21,33	3, 77
	3	29	22,89	2, 51
	4	3	23,66	2, 30
	5 ve üstü	0		

Tablo 31. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin İlköğretime Devam Eden Çocuk Sayılarına Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler		p
				Ortalaması	F	
ÖBKD	Gruplar arası	2131. 608	3	710. 536	3. 339	*. 018
	Gruplarıçi	82162. 664	393	209. 065		
	Toplam	84294. 262	396			
FBKD	Gruplar arası	197. 343	3	65. 781	1. 525	. 207
	Gruplarıçi	16950. 174	393	43. 130		
	Toplam	17147. 516	396			
İEBKD	Gruplar arası	265. 053	3	88. 351	3. 365	*. 019
	Gruplarıçi	10317. 023	393	26. 252		
	Toplam	10582. 076	396			
İTBKD	Gruplar arası	75. 620	3	25. 207	1. 922	. 125
	Gruplarıçi	5253. 296	393	13. 113		
	Toplam	5228. 917	396			

Tablo 31'i incelediğimizde velilerin ilköğretime devam eden çocuk sayılarına göre öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği ve grupların öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (F= 3.339, *p< .05). Farklılığın hangi veli grubunda olduğunu tespit için yapılan Tukey Testine göre; 1 çocuk için (\bar{x} =124.75), 2 çocuk için (\bar{x} =120.16), 3 çocuk için

($\bar{x}=123.62$), 4 çocuk için ($\bar{x}=130.00$) şeklindedir. İlköğretime devam eden çocuk sayısı değişkenine göre öğretmenden beklentilerin karşılaşıma düzeyinde farklılık yaratan grubun 4 çocuğu olan veliler olduğu belirlenmiştir.

Tablo 31'e baktığımızda velilerin ilköğretime devam eden çocuk sayılarına göre okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F= 1.525, p> .05$).

Tablo 31'e baktığımızda velilerin ilköğretime devam eden çocuk sayılarına göre okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($F= 3.365, *p<.05$). Yapılan Tukey Testi sonucuna göre 1 çocuk ($\bar{x}=23.01$), 2 çocuk ($\bar{x}=23.31$), 3 çocuk ($\bar{x}=25.79$), 4 çocuk ($\bar{x}=28.33$) şeklindedir ve okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyinde farklı olan veli grubunun 4 çocuğu ilköğretime devam eden veli grubu olduğu görülmüştür.

Tablo 31'e göre, velilerin ilköğretime devam eden çocuk sayılarına göre okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F= 1.922, p> .05$).

4. 9. Öğrencilerin Devam Ettiği Sınıf Değişkenine Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması

Öğrencilerin devam ettiği sınıf değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo32, Tablo33'de verilmiştir.

Tablo 32. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Öğrenim Gördüğü Sınıfa Göre Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin Ortalaması

	Sınıf	N	\bar{x}	ss
ÖBKD	1. Sınıf	47	129,02	9, 50
	2. Sınıf	74	121,39	13, 07
	3. Sınıf	88	122,07	15, 52
	4. Sınıf	40	124,12	12, 87
	5. Sınıf	90	121,74	15, 56
	Diğer	58	118,55	16, 48
FBKD	1. Sınıf	47	25,29	5, 83
	2. Sınıf	74	24,02	6, 58
	3. Sınıf	88	26,64	5, 78
	4. Sınıf	40	20,95	7, 21
	5. Sınıf	90	24,48	6, 94
	Diğer	58	24,32	6, 23
İEBKD	1. Sınıf	47	23,87	4, 40
	2. Sınıf	74	23,00	5, 75
	3. Sınıf	88	24,03	5, 01
	4. Sınıf	40	21,52	5, 07
	5. Sınıf	90	23,70	5, 06
	Diğer	58	23,46	5, 26
İTBKD	1. Sınıf	47	22,76	3, 27
	2. Sınıf	74	20,95	4, 52
	3. Sınıf	88	21,76	3, 27
	4. Sınıf	40	20,80	3, 29
	5. Sınıf	90	21,66	3, 39
	Diğer	58	21,58	3, 68

Tablo 33. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Devam Ettiği Sınıfa Göre ÖBKD, FBKD, İEBKD, İTBKD Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p
ÖBKD	Gruplar arası	3161.363	5	632.273	3.047	*.010
	Gruplariçi	81132.899	391	207.501		
	Toplam	84294.262	396			
FBKD	Gruplar arası	954.496	5	190.889	4.609	*.000
	Gruplariçi	16193.020	391	41.414		
	Toplam	17147.516	396			
İEBKD	Gruplar arası	206.638	5	41.328	1.557	.171
	Gruplariçi	10375.438	391	26.536		
	Toplam	10582.076	396			
İTBKD	Gruplar arası	78.177	5	15.635	1.187	.315
	Gruplariçi	5150.740	391	13.173		
	Toplam	5228.917	396			

Tablo 33'e baktığımızda velilerin çocuklarının devam ettiği sınıfa göre öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F= 3.47$, $*p< .05$). Farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu belirlemek için, sınıflar birbiriyle karşılaştırılmıştır. Yapılan Tukey testi sonuçlarına göre; 1.sınıf öğrenci velileri ($\bar{x}=129.02$), 2. sınıf velileri ($\bar{x}=121.39$), 3. sınıf velileri ($\bar{x}=122.07$), 4. sınıf velileri ($\bar{x}=124.12$), 5. sınıf velileri ($\bar{x}=121.74$), birden çok sınıfta öğrencisi olan velileri ($\bar{x}=118.55$) şeklindedir. Öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyinde farklılık yaratan veli grubunun 1.sınıf öğrenci velilerinin oluşturduğunu görüyoruz.

Tablo 33'e baktığımızda velilerin çocuklarının devam ettiği sınıfa okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki ettiği görülmüştür. Dolayısıyla, velilerin çocuklarının devam ettiği sınıfa göre fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyleri beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($F= 4.609$, $*p< .05$).

Bu farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu belirlemek için, sınıflar birbiriyle karşılaştırılmıştır. Yapılan Tukey testi sonuçlarına göre; 1.sınıf öğrenci velileri ($\bar{x}=16.70$), 2.

sınıf öğrenci velileri ($\bar{x}=17,97$), 3. sınıf öğrenci velileri ($\bar{x}=15,35$), 4. sınıf öğrenci velileri ($\bar{x}=21,05$), 5. sınıf öğrenci velileri ($\bar{x}=17,51$) ve birden fazla ilköğretim sınıfında öğrencisi olan öğrenci velileri ($\bar{x}=17,67$) olduğu görülmüştür. Fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyinde farklılık yaratan velilerin 4. sınıf öğrenci velileri olduğu gözlenmiştir.

Tablo 33'e baktığımızda velilerin çocuklarının devam ettiği sınıfa göre okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=1.557, p>.05$).

Tablo 33'ü incelediğimizde, velilerin çocuklarının devam ettiği sınıfa göre okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden alınan puanlara etki etmediği görülmüştür. Grupların beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($F=1.187, p>.05$).

4. 10. Öğrencilerin Devam Okul Türüne Göre Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Karşılaştırılması

Öğrencilerin devam ettiği okul değişkenine göre birinci kademe öğrenci velilerinin öğretmenlerden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanların betimsel istatistikleri Tablo42, Tablo34'de verilmiştir.

Tablo 34. Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Öğrenim Gördüğü Okul Türüne Göre Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin Ortalaması

	Cinsiyet	n	\bar{x}	s	t değeri	p
Öğretmen	Devlet Okulu	275	122,77	14,05	.800	.223
	Özel Okul	122	121,50	15,74	.766	
Fiziksel	Devlet Okulu	275	22,45	6,30	-11,79	*.000
	Özel Okul	122	29,42	6,19	-12,99	

İdare	Devlet					
Etkinlik	Okulu	275	22,63	5,36	4,59	*.002
	Özel					
	Okul	122	25,15	4,23	5,02	
İdare	Devlet					
Tutum	Okulu	275	21,30	3,78	1,84	.375
	Özel					
	Okul	122	22,03	3,23	1,96	
Toplam	Devlet					
	Okulu	275	189,17	22,21	3,64	.276
	Özel					
	Okul	122	198,13	23,41	3,56	

Tablo 34'ü incelendiğinde, görüldüğü gibi öğretmenlerden beklentilerin karşılanma düzeyinde devlet okulu velilerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 122,77$), özel okul velilerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 121,509$) olarak tespit edilmiş, yapılan t testi analizi sonucunda ($t=0,800$, $p > .05$) olduğu görülmüştür. Bu nedenle öğretmenlerden beklentilerin karşılanma düzeyleri için okul türü değişkeni açısından farkın anlamlı düzeyde olmadığı söylenebilir.

Okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinde devlet okulu velilerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 21,30$), özel okul velilerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 22,03$) olarak bulunmuştur. Yapılan t testi analizi sonucunda ($t= 1,84$, $p > .05$) olduğu görülmüştür. Bu nedenle okul türü değişkeni açısından okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyi açısından farkların anlamlı düzeyde olmadığı söylenebilir.

Ancak okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeyinde devlet okulu velilerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 22,45$), özel okul velilerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 29,42$) olarak tespit edilmiş. Aralarındaki farkın ciddi düzeyde olduğu tespit edilip edilmiştir. t testi analizi sonucunda ($t= 11,79$, $*p < .05$) olduğu görülmüştür. Bu nedenle okul türü değişkeni açısından okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımı için farkın anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyinde devlet okulu velilerinin aritmetik ortalamasının ($\bar{x}=22,63$), özel okul velilerinin aritmetik ortalamasının ($\bar{x}=25,15$) olduğu belirlenmiştir. Aradaki farkın yüksek

olması durumunda incelenen t testi sonucunda ($t= 4.59$, $*p< .05$) okul türünün okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyi açısından farkın anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir.

4. 11. Öğrenci Velilerinin Cinsiyet, Eğitim Durumu, Eş Eğitim Durumu, Meslek, Eş meslek, Aylık Gelir, Çocuk Sayısı, Eğitime Devam Eden Çocuk Sayısı, Çocuklarının Okuduğu Sınıf, Çocuklarının Devam Etiği Okul Türü Değişkenlerine Göre Regresyon Sonuçları

Tablo 35. Öğretmenden Beklentilerin Karşılanma Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	T	p	İkili r	Kısmi r
ÖğretmenBek	126,782	5, 339	-	23,745	, 000	-	-
cinsiyet	-, 616	1, 602	-0, 21	, 384	, 701	-, 049	, 020
eğitim	, 935	1, 042	, 074	-, 898	, 370	, 142	, 046
Eş Eğitim	1, 305	, 924	, 112	-1, 412	, 159	, 175	, 072
Meslek	, 203	, 584	-, 020	-, 347	, 728	-, 070	, 018
Eş meslek	-, 795	, 544	, 080	1, 461	, 145	-, 144	-, 074
Aylık Gelir	, 221	, 586	-, 031	-, 377	, 707	, 111	, 019
Çocuk sayısı	-1, 908	1, 358	-, 097	1, 405	, 161	-, 141	-, 071
e.d e. çocuk s.	1, 256	1, 561	, 055	-, 805	, 422	-, 083	, 041
Çocuk Sınıf	-1, 077	, 465	-, 121	2, 315	, 021	-, 134	-, 117
Okul Türü	-4, 320	1, 948	-, 137	2, 217	, 027	-, 040	-, 112
R=0. 275^a	R²=, 75	F=3, 151	P=. 001^a				

İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin cinsiyet, eğitim durumu, eşlerinin eğitim durumu, aylık gelir, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocukların okuduğu sınıf, çocukların devam ettiği okul türü değişkenleri ile öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu görüyoruz (R=0. 275^a; R²=, 75; F=3, 151; p=. 001^a ve p<. 01). Öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyleri toplam varyansın yüzde yetmiş beşini açıklamaktadır.

Bağımsız değişkenlerin standardize edilmiş regresyon sayısına göre (β), öğretmenden

beklentilerin karşılanma düzeylerinde en etkili değişkenler okul türü ve çocuğun devam ettiği sınıflardır. Öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyleri ile öğrencinin devam ettiği sınıf arasında ($r=.134$), pozitif ve düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu belirlenirken; okul türü değişkeni ile de ($r=.040$) pozitif ve düşük düzeyli bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Tablo 36. Okulun Fiziksel Yapı ve Araç-Gereç Donanımından Beklentilerin Karşılanma Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	T	P	İkili r	Kısmi r
Fizikselbek.	20,680	2,053	-	10,075	,000	-	-
Cinsiyet	,367	,616	,027	,595	,552	,070	,30
Eğitim	1,150	,400	,203	2,872	,004	,030	,145
Eş Eğitim	,504	,355	,096	1,420	,157	,012	,072
Meslek	,409	,224	,090	1,823	,069	,016	,092
Eş meslek	,068	,209	,015	,323	,747	-.044	,016
Aylık gelir	,216	,225	,067	,960	,338	-.120	,040
Çocuk Sayısı	,604	,522	-,068	-1,157	,248	-.123	-,059
e.d.e. çocuks.	-,132	,600	-,013	-,221	,826	-.065	-,011
Çocuk Sınıf	,256	,179	,063	1,431	,153	.055	,073
Okul Türü	-9,107	,749	-,639	-12,159	,000	-.490	-,526
R=. 573^a	R²=. 33	F=18, 861	P=. 000^a				

İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin cinsiyet, eğitim durumu, eşlerinin eğitim durumu, aylık gelir, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocukların okuduğu sınıf, çocukların devam ettiği okul türü değişkenleri ile okulun fiziksel yapısı ve donanımından beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu söylenebilir. ($R=.573^a$; $R^2=.33$; $F=18,861$; $p=.000^a$ ve $p<.01$). Okulun fiziksel yapı araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyleri toplam varyansın yüzde otuz üçünü açıklamaktadır.

Bağımsız değişkenlerin standardize edilmiş regresyon sayısına göre (β), öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinde en etkili değişken okul türü değişkenidir.

Fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyleri ile okul türü arasında ($r=-.490$), negatif ve orta düzeyde bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Tablo 37. Okul idaresinin Öğrenci ve Veliye Karşı Tutumundan Beklentilerin Karşılanma Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	T	P	İkili r	Kısmi r
İd. tutumbek.	10,242	1,369	-	7,483	,000	-	-
Cinsiyet	,078	,411	,011	,189	,850	,024	,010
Eğitim	-,080	,267	-,026	-,301	,764	-,071	-,015
Eş eğitim	-,178	,237	-,061	-,750	,454	-,084	-,038
Meslek	-,025	,150	-,010	-,170	,865	,010	-,009
Eş meslek	-,010	,139	-,004	-,069	,945	,008	-,004
Aylık gelir	,058	,150	,032	,387	,699	-,070	,020
Çocuk Sayısı	,324	,348	,066	,932	,352	-,002	,047
e. d. e. çocuks.	-,740	,400	-,131	-1,849	,065	-,065	-,094
Çocuk Sınıf	,073	,119	,033	,611	,541	,010	,031
Okul Türü	-,603	,499	-,077	-1,208	,228	-,092	-,061
R=.	144^a	R²=,	021	F=,	815	P=.	615^a

İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin cinsiyet, eğitim durumu, eşlerinin eğitim durumu, aylık gelir, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocukların okuduğu sınıf, çocukların devam ettiği okul türü değişkenleri ile okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerinin karşılanma düzeyleri arasındaki ilişki anlamlı düzeyde değildir (R=0.144^a; R²=,21; F=.815; p=.615^a ve p>.01).

Okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinde bağımsız değişkenlerin (β) değerlerine göre birbirleri ile anlamlılık düzeyleri arasında önemli bir fark olmadığı görülmüştür.

Okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumu ile cinsiyet (r=.024), meslek (r=.010), eş meslek (r=.008), çocuğun devam ettiği sınıf (r=.010) değişkenlerinde pozitif yönlü düşük bir ilişki olduğu belirlenirken; eğitim (r=-.071), eş eğitim (r=-.084), aylık gelir (r=-.070), çocuk sayısı (r=-.002), eğitime devam eden çocuk sayısı (r=-.065), okul türü (r=-.092) değişkenlerinde negatif yönlü düşük bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Tablo 38. Okul idaresinin Öğrenci ve Veliye Yönelik Düzenlediği Etkinliklerden Beklentilerin Karşılama Düzeyine İlişkin Çoklu Regresyon Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	T	P	İkili r	Kısmi R
İdare. et. bek.	14,97	1,879	-	7,971	,000	-	-
Cinsiyet	,208	,564	-,020	-,368	,713	,021	-,019
Eğitim	,366	,367	,086	,998	,319	,001	,051
Eş eğitim	,175	,325	,042	,538	,591	,014	,027
Meslek	,354	,205	,100	1,723	,086	,062	,087
Eş meslek	-,030	,191	-,009	-,157	,875	-,033	-,008
Aylık Gelir	,127	,206	,050	,614	,540	-,059	,031
Çocuk Sayısı	-,068	,478	-,010	-,141	,888	-,104	-,007
e. d. e. çocuks.	-,980	,549	-,122	-1,784	,075	-,125	-,090
Çocuk Sınıf	,142	,164	,045	,870	,385	,008	,044
Okul Türü	-3,334	,686	-,298	-4,863	,000	-,225	-,240
R=. 30^a	R²=. 090	F=3, 737	P=. 000^a				

İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin cinsiyet, eğitim durumu, eşlerinin eğitim durumu, aylık gelir, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocukların okuduğu sınıf, çocukların devam ettiği okul türü değişkenleri ile okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerinin karşılama düzeyleri arasındaki anlamlı bir ilişki vardır. (R=0. 297^a; R²=. 90; F=3, 737; p=. 000^a ve p<. 01).

Okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılama düzeyinde, okul türü değişkeni (β = -. 292) önemli olan değişkendir.

Yapılan regresyon analizlerinin ANOVA ve T Test sonuçlarını destekler nitelikte olduğunu görmekteyiz.

Özetle, regresyon sonuçlarına göre açıklama katsayılarının sırası ile R²=. 75; R²=. 328; R²=. 21; R²=. 090 olduğunu görüyoruz. Bu değerlerin 1'e yakın olduğu için (0 ≤ R² ≤ 1), bağımlı değişkendeki farklılıkların bağımsız değişken tarafından açıklanabileceği söylenebilir.

Ailelere, çocukların eğitim görecekları okulları seçme hakkı vermek, onların eğitim sürecinde daha kararlı bir rol oynamalarına ve okulda çalışanlar karşısında daha güçlü bir konuma gelmelerine imkan tanımaktadır (Coulson 1999; Walberg 19840; Akt: Bast ve

Walberg, 2004). Bu durum aileleri öğrencinin eğitim sürecine katılmaları konusunda cesaretlendirirken böylece çocukların öğrenme süreçleri de olumlu bir şekilde etkilenir (Vassallo 2000, Raywid 1989, Walberg 1984; Akt: Bast ve Walberg, 2004).

Okullar ailelerle ilişkilerini geliştirmek için, okul faaliyetlerine ailelerin daha aktif katılımının engelleri ortadan kaldırılmalı ve ailelere yeni işbirliği ve katılım olanakları sunulmalıdır (Levin-Epstein, 2004; Akt: Çalık, 2007).

Birçok okul düzensiz yönetildiği için başarısız olmaktadır. Okul liderleri; rekabet koşullarında, öğrencilerin ilgileriyle kendi ilgileri arası çatışmalarla yüz yüze kaldıkları için düzenlemeler uzun sürmektedir. Rekabet gerektiren konuları ailelerin seçmesine izin vermek, uygun bir teşvik sistemini geliştirmeyi ve şartları kaldırmayı mümkün kılar (Bast ve Walberg, 2004).

Okul yönetimi çevrenin eğitime ilişkin beklentilerini karşılayarak sosyal, ekonomik, teknolojik, gelişmesi ve kalkınması için insan gücünü başarılı olabilmesi için çevredeki tüm kamu ve sivil toplum örgütleri ile iletişim kurmalı, iş birliği yapmalı, koordinasyon sağlamalıdır (Bast ve Walberg, 2004).

Aslan (1984) tarafından ilkokullarda okul-aile ilişkilerinin içinde bulunduğu durumu, yönetici ve öğretmenler ile velilerin bu ilişkileri algılayış biçimleri arasında farklılıkları tespit etmeye yönelik bir araştırma yapılmıştır. Yönetici ve öğretmenlerle veliler arasında planlı ve programlı bir ilişkiden söz edilemeyeceği, okullarda, öğretmen ve veli görüşmesi için uygun ortamın hazırlanmamış olması, velilerin çoğunluğunun öğretmen ve yöneticileri tanıdığı, yine velilerin çoğunluğunun okuldaki eğitimsel etkinliklerden haberinin olmadığı elde edilen bulgular arasındadır. Bu durum, okul ile aile arasında sağlıklı bir iletişimin bulunmadığını yansıtmaktadır. Ayrıca öğretmenler ve veliler, okul ve öğrenci sorunları ile ilgilenmediği ve velilerin çoğunluğunun okul aile birliklerine ilgi göstermediği, kadınların, okul-aile ilişkilerinde daha içten ve duyarlı olduğu da araştırmanın diğer bulgularındandır (Akt: Taban, 2010). Okullar velileri okul faaliyetlerine katılmaları için isteklendirmeli ve bunu sağlayacak yeni yollar bulmalıdır (Çalık, 2007). Bu yapılan araştırmalar, elde edilen bulgularımızla bir paralellik göstermektedir.

Auperlee (2007) tarafından yapılan “Okul Aile İlişkilerinde Ailelerin Algıları: Model Yaklaşımı, Psikolojik Mekanizmayı Etkileyen Faktörler” adlı çalışmada ilköğretim okulu öğrencilerinin aileleri için okulun nasıl destek sağladığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, okulun bulunduğu yer ve ailenin eğitim durumu, okul aile ilişkilerinde katılımı ve aile memnuniyetini etkilemektedir. Özellikle alt sosyo-ekonomik

düzeydeki ailelerin katılımlarının ve memnuniyetlerinin düşük olduğu görülmüştür. Ailelerin eğitim durumu da okul ile ilişkilerini etkilemektedir. Daha az eğitilmiş aileler az destek ve memnuniyet gösterirken, eğitim düzeyi yüksek aileler daha fazla destek ve memnuniyet göstermektedir (Akt: Taban, 2010). Bu yapılan araştırmanın sonucu, özel okul öğrenci velilerimizin beklentilerinin karşılanma düzeyleri ile paralellik göstermektedir.

Türkiye'deki ilköğretim okul binalarının yaşlarının yüksek olması ve tek tip projeler ile yapılması fiziksel görünüm algısının düşük çıkmasının nedeni olduğu söylenebilir. Bu nedenle velilerin hizmet kalitesi algılamalarının iyileştirmesinin eğitim hizmetlerinden duydukları memnuniyet düzeylerinde olumlu katkı sağlayacaktır. Bunun içinde öncelikle ilköğretim okullarının fiziki görünümünün ve güvenilirliğinin artırılması gerekmektedir (Karadağ, 2010).

Karadağ'ın (2010) yaptığı araştırma sonuçlarına göre;

1. Erkek veliler, kadın velilere göre fiziksel görünüm ve güvenilirlik hizmet kalitesi faktörlerini daha olumlu algılamaktadırlar.

2. Özel okul velileri, kamu okulu velilerine oranla fiziksel görünüm, güvenilirlik ve empati hizmet kalitesi faktörlerini daha olumlu algılamaktadırlar.

3. İlkokul mezunu veliler, diğer eğitim düzeylerindeki velilere oranla fiziksel görünüm, güvenilirlik, yanıt verebilirlik ve güvence hizmet kalitesi faktörlerini daha olumlu algılamaktadırlar.

4. Birinci sınıf velileri, diğer sınıf düzeylerindeki velilere oranla fiziksel görünüm, güvenilirlik, yanıt verebilirlik, güvence ve empati hizmet kalitesi faktörlerini daha olumlu algılamaktadırlar.

Eğitimde hizmet kalitesini artırmak için fiziksel yapılara, güvenirlığe ve yanıt verebilirliğine hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir. Eğitimin en önemli paydaşlarından olan velilerin çocuklarının eğitimiyle ilgili sorunlarını anlamak için okul yönetimleri tarafından empati yapılması, veliye her zaman saygılı olunması, okul ortamlarının temiz ve düzenli olması hizmet kalitesi artırıcı çalışmaları içermektedir (Karadağ, 2010).

Karadağ'ın yaptığı araştırma sonuç ve bulguları velilerin, en çok fiziksel yapıya, güvenirlığe önem verdikleri görülmüştür. Farklı veli grupları olsa da yapılan iki araştırma da velilerin hangi değişken grubunda olursa olsun en çok fiziksel yapıya önem verdiklerini göstermektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin elde edilen bulgular ile yorumlar doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bunlara dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5. 1. SONUÇLAR

Araştırmanın verilerin yorumlanması ile elde edilen bulgular incelendiğinde, varılan başlıca sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

1. Araştırmanın birinci bağımsız değişkeni olan cinsiyet değişkeni sonuçları incelendiğinde; kadın veliler ile erkek velilerin öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanları arasında, okulun fiziki yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanları arasında, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanları arasında, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinden elde edilen puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum bize kadın ve erkek velilerin öğretmenden beklentilerinin aynı düzeyde karşılandığını, okulun fiziksel yapı araç-gereç donanımından beklentilerinin aynı düzeyde karşılandığını, okul idaresinin çocuk ve öğretmene yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin aynı düzeyde karşılandığını, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumdan beklentilerin aynı düzeyde karşılandığını göstermektedir.

2. İlköğretim birinci kademe öğrenci velilerinin eğitim değişkenleri açısından, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerinin karşılanma düzeyleri puanları arasında, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı farklar bulunmamıştır. Bu sonuç bize, velilerin eğitim durumlarındaki farklılığın; okulun fiziksel donanımından beklentilerin karşılanma düzeyleri açısından, okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerinin karşılanma düzeyleri açısından, okul idaresinin tutumu açısından belirleyici bir etken olmadığını göstermektedir.

3. Eğitim değişkenine göre velilerin öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeyine baktığımızda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğretmenden beklentilerin

karşılanma düzeyinde ilkokul mezunu velilerin beklentilerinin karşılanma düzeyinin daha düşük olduğu görülmektedir.

4. Araştırmaya katılan velilerin eşlerinin eğitim durumlarına göre beklentilerinin karşılanma düzeyleri puanları incelendiğinde okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin veliye ve öğrenciye yönelik düzenlediği etkinliklerden, idarenin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durum bize eşlerinin eğitim durumları farklı olsa bile okulun fiziksel yapısından beklentilerinin yakın düzeyde, okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin yakın düzeyde, okul idaresinin tutumundan beklentilerinin karşılanma düzeylerinin birbirine yakın düzeyde olduğunu göstermektedir.

5. Meslek durumu değişkeni puanlarına bakıldığı zaman, meslek durumları farklı olan öğrenci velilerinin öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, idarenin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark görülmemektedir. Bundan, farklı meslek grubundaki velilerin beklentilerinin karşılanma düzeylerinin birbiri ile benzer olduğu görülmektedir.

6. Eşlerin meslek durumundaki farklılıklara rağmen öğretmenden beklentilerin birbirine yakın düzeyde, okulun fiziksel donanımından beklentilerin birbirine yakın düzeyde, okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin birbirine yakın düzeyde, okulun tutumundan beklentilerin birbirine yakın düzeyde karşılandığını göstermektedir. Eşlerin mesleklerindeki farklılıkların araştırmaya katılan öğrenci velilerinin beklentilerinin karşılanma düzeylerinde bir belirleyicilik yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

7. Aylık gelir dağılımına göre puanlar incelendiğinde, velilerin toplam aylık gelirine göre öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeyleri puanlarının farklı olduğu görülmüştür. Aylık gelir durumu, öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyinde bir belirleyicidir. Sonuçlar incelendiğinde aylık geliri hiç olmayan velilerin öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir.

8. Yine aylık gelir durumuna göre velilerin aylık gelir durumuna göre okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılığın hangi veli grubunda olduğu incelendiğinde 4001TL ve üzeri aylık gelire sahip velilerde olduğu ve bu velilerin okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerinin karşılanma düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

9. Öğrenci velilerinin aylık gelir dağılımına göre okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Aynı şekilde okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri arasında da anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu durum bize, aylık gelir durumunun okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyleri ve idarenin tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinde bir etken olmadığını göstermiştir.

10. Okuldan beklentilerin karşılanma düzeylerinde, velilerin çocuk sayıları farklı olsa da, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinin birbirine yakın olduğu, idarenin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinin birbirine yakın olduğu, idarenin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ancak, çocuk sayısı değişkenine göre velilerin öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeyinde anlamlı farklar bulunmuştur. Bu farklılığın hangi öğrenci velisi grubunda olduğu incelendiğinde 1 çocuğu olan velilerin beklentilerinin karşılanma düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

11. Okuldan beklentilerin karşılanma düzeylerinde, araştırmaya katılan velilerin ilköğretime devam eden çocuk sayılarına göre okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerinin karşılanma düzeyi puanları arasında ve okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark görülmemektedir. Buradan ilköğretime devam eden çocuk sayılarının, velilerin okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentiler ile okul idaresinin tutumundan beklentilerinin karşılanma düzeylerinde bir etken olmadığı söylenebilir.

12. İlköğretime devam eden çocuk sayısı değişkenine göre öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir fark görülmüştür. Bu farklılığın hangi veli grubunda olduğu incelendiğinde 4 çocuğu olan velilerde olduğu görülmüştür ve 4 çocuğu olan öğrenci velilerinin öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir.

13. İlköğretime devam eden çocuk sayısına göre velilerin okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerinin karşılanma düzeylerinde anlamlı bir fark görülmüştür. Bu farklılığın 4 çocuğu ilköğretime devam eden velilerde olduğu tespit edilmiştir. Ortalamalar incelendiğinde 4 çocuğu ilköğretime devam eden öğrenci velilerinin okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerinin karşılanma düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

14. Öğrencilerin devam ettiği sınıfa göre öğrenci velilerinin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeylerinden okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı farklar görülmemiştir.

15. Çocukların devam ettiği sınıfa göre, öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Ortalamalar incelendiğinde bu farklılığın 1.sınıf öğrenci velilerinde olduğu ve 1.sınıf öğrenci velilerinin öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

16. Çocukların devam ettiği sınıfa göre, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Farklılığın hangi sınıflardan kaynaklandığı incelendiğinde 4. sınıf velilerinin fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinin farklı olduğu ve 4.sınıfta öğrencisi olan velinin beklentilerinin karşılanma düzeylerinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

17. Araştırmanın yürütüldüğü özel okul ve devlet okulu öğrenci velilerinin öğretmenden beklentilerinin karşılanma düzeyleri puanları arasında, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyi puanları incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Buradan okul türünün öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinde ve okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeylerinde bir belirleyici olmadığı söylenebilir.

18. Özel okul ve devlet okulu öğrenci velilerinin okulun fiziksel yapı ve araç-geç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Okul türüne göre okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentilerin karşılanma düzeyleri ortalamalarına bakıldığında özel okul öğrenci velilerinin beklentilerinin daha fazla karşılandığı, devlet okulu velilerinin beklentilerinin daha az karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

19. Okul türü değişkenine göre, okul idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyi puanları arasında farkın anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür. Yine incelenen ortalamalara göre devlet okulu öğrenci velilerinin okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin özel okul velilerine göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıklara göre okul türünün okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeyi ile okul

idaresinin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyinde etkili olduğu söylenebilir.

5. 2. ÖNERİLER

1. 4.sınıf öğrenci velilerinin okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerinin karşılanma düzeylerinin düşük çıkmasının sebebi, 4. sınıfa devam etmeye başlayan çocukların ders sayılarının artması sonucu velinin okulun fiziksel yapısı ile daha fazla tanışmaya başlaması olabilir. Çocuğun okulun tüm fiziksel koşullarından yararlanmaya başlaması, sadece ders sayılarının arttığı 4.sınıfta değil, okul yaşamının başladığı ilk dönemden itibaren gerçekleşmektedir. Öğrenci velilerine yönelik, nasıl ki okula yeni başlayan öğrencilere yönelik ilk olarak okulun fiziksel koşullarının tanıtımı yapılıyorsa, aynı tanıtım çalışmaları yapılmalı ve veli bu koşulların gerekliliği ile ilgili çocuğu okula başladığı zaman tanışmalıdır.

2. Devlet okulu öğrenci velilerinin beklentilerinin karşılanma düzeyleri sonucu daha az memnuniyet durumunun arkasında yatan öğrenci velisinin çocuğun okulunu seçmede kendi iradesinin dışında hareket etmesi sebep olabilir. Veli, zaten kendi seçmediği okuldan, özel okul velilerinin okulun tüm şartlarına göre okul seçip o düzeyde beklentilerini yükselttiği göz önünde bulundurulduğunda, beklentilerinin karşılanma düzeyinin yüksek olması normaldir. Bu ki, beklentilerin yükselip memnuniyet düzeyindeki farklılıkların okul yaşamındaki tüm şartlarda etkili olacağı düşünüldüğünde, öğrenci velilerinin çocuğun okulunu seçmede özgür bırakılması gerekmektedir. Öğrenci velileri çocuklarının okulunu seçerken kendi iradelerini ne kadar çok kullanırlarsa, okul kendini yenilemede o kadar fazla çabalayacaktır.

3. Ayrıca, beklentilerin karşılanma düzeylerine bakıldığında, devlet okulları velilerinin kendilerini okul yaşamında bir güç olarak görmedikleri sonucu çıkarılabilir. Ancak, okulun öğrenci velisi olmadan düşünülemeyeceği ortadadır ve öğrenci velisi okul yaşamında önemli bir güçtür. Velilerin, okul yaşamındaki yerleri ve önemleri, okul tarafından yapılan bilinçlendirme çalışmaları ile veliye kazandırılmalıdır.

4. Okul idaresinin düzenlediği etkinliklerden özel okul öğrenci velilerinin daha memnun olduğu sonucuna göre, okul etkinliklerinin hazırlanması sürecinde velilerin çok fazla yer alıp, daha çok etkinliklerin içerisinde yer alması olabilir. Devlet okulları düşünüldüğünde hazırlık sürecinde söz sahibi olmayan öğrenci velisinin, kendisine sunulan tüm etkinliklerde belli bir görüş bildirmediği için, memnun olmaması normaldir. Devlet okullarında yapılan çalışmalarda düşük bütçe ile bir şeyler yapmaya çalışan okul idaresi veliden bu yönden destek

alma yoluna gitmek zorunda kalabilmektedir. Veli de yapılan etkinliklerde birebir işin içinde yer almadığından etkinlikleri sadece gider olarak görebilmektedir. Oysaki, özel okul öğrenci velileri, okuldaki tüm etkinliklerin düzenlenmesi kararı ve hazırlanışında dolaylı da olsa, görüş bildirip katıldığı için ortaya çıkan sonucu daha fazla eleştirmeyi kendinde hak olarak görmektedir. Özel okul öğrenci velileri gibi devlet okulundaki öğrenci velilerinin, okulda yapılan tüm etkinliklerin oluşum sürecinde yer alması okul idaresi ve öğretmenler tarafından sağlanmalıdır. Bu sayede, öğrenci velileri tüm etkinlikleri daha fazla sahipleneceklerdir ve kendilerinde daha fazla yorum yapma hakkı görecektirler. Öğrenci velilerinin yaptıkları yorumlar, ilerleyen süreçte daha profesyonel etkinliklerin, daha iyi çalışmaların çıkmasında büyük rol oynayacaktır.

5. Okullar velileri okul faaliyetlerine katılmaları için isteklendirmeli, bunu sağlayacak yollar aramalıdır. Çünkü okulun yaşadığı problemleri çözmeleri veli ile olan ortak çalışmaları ile mümkün olur. Bunu sağlamak için okul ile ailenin birbirini daha iyi anlatabildikleri, velinin de kendini daha iyi anlatabildikleri yararlı okul-aile birliği toplantıları ile mümkün olabilir.

6. Okul yöneticileri, öğretmenler velilerin çocukların eğitim-öğretim sürecinde yer almalarından sorumlu olduklarını bilmelidirler. Velilerin daha eleştirel bakış açısı sergileyebilmesi için, velilerin okulun eğitim ve öğretim sürecinde okulda adeta bir misafir gibi değil de okulun önemli bir parçası olduğunun okul idaresi tarafından hissettirilmesi gerekir.

7. Fiziksel yapı puanları incelendiğinde özel okulun velilerinin daha memnun olduğu ortadadır ve durumdan özel okullarda yer alan özel güvenlik sistemlerinin etkili olduğu düşünülebilir. Özellikle günümüzde güvenlik konusunda büyük sıkıntıların yaşandığı okullar olduğu göz önünde bulundurulduğunda, okul idaresinin bu konuya öncelik vermesi zorunludur. Okul idaresinin öğrenci velilerini bu konuda daha fazla bilinçlendirip, ortak alınacak kararla okul güvenliği açısından güvenlik kameraların işler olarak kullanılması, okul dış kapısının okulun nöbetçi öğrencisi tarafından değil de, bir güvenlik görevlisi tarafından kontrol edilmesi gerekmektedir. Devlet okulu yöneticilerinin gerekli mercilerle iletişime geçip okulun özel güvenlik sisteminin kurulması yönünde çalışmalara başlamaları gerekir.

8. Birinci sınıf öğrenci velilerinin öğretmenlerden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin daha fazla olmasının sebebi velilerin öğretmenler ile daha fazla iletişim içinde olması ve yapılan çalışmalarda öğretmen ile daha fazla iç içe çalışması olabilir. Çünkü

öğretmenin yaptıklarından daha fazla haberdardır. İkinci sınıftan itibaren velilerin sınıfta yapılanlarla alâkası azalmaya başlamaktadır. Öğretmenin hangi sınıfın öğretmeni olursa olsun, bu noktada, sene başında, sene boyunca yaptığı tüm toplantı ve veli görüşmelerinde, kendini iyi ifade etmesi gerekmektedir. Ayrıca öğretmenin, yıl boyunca yapacağı tüm eğitim-öğretim çalışmaları konusunda veliye, daha okulun açıldığı ilk zamanlarda, yeterli bilgiyi vermesi gerekir. Öğretmen ve okul idaresi veliyi okula çekmenin yollarını aramalıdır.

9. Okulların, sürekli değişen veli beklentilerini tespiti yönelik beklenti anketleri geliştirip okul rehberlik servislerinin bu anketleri belirli aralıklarla uygulamalı gerekmede ve alınan sonuçlara göre okul rotasına yön vermelidir.

KAYNAKÇA

Akın, A. (2007). Akademik Kontrol Odağı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, s. 9-18.

Arıkan, S. (2007). *İlköğretim Okullarında Çocukları Olan Ana Babaların Eğitim Gereksinimlerinin Saptanması ve Okulların Bu Gereksinimleri Karşılamadaki Mevcut Durumu*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Aslan, B. (2004). *Okul Yöneticisinden Beklentiler*. (XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı), İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.

Aslanargun, E. (2007). Okul-Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, s. 119-135.

Aydoğmuş, K., Baltaş, A., Baltaş, Z., Davaslıgil, Ü., Güngörmüş O., Konuk E., Korkmazlar Ü., Köknel Ö., Navaro L., Oktay, A., Razon, N., Yavuzer H. (1999). *Ana-Baba Okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Balcı, A. (1997). *Sosyal Bilimler Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Balkar, B. (2009). Okul-Aile İşbirliği Sürecine İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, s. 105-123.

Bast J. L. ve Walberg H. J. (2004). *Ten Principles of School Choice*. Chicago: The Heartland Institute.

Başar, E. (1994). *Eğitim Sosyolojisi-Eğitimin Toplumsal Temelleri*. Samsun: Eser Matbaası.

Baykal, A. (1995), *Okul Tasarımında Eğitim Teknolojilerinin Yeri*. (4. Ulusal Kalite Kongresi), Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği, İstanbul.

Bindak, R. (2005). Tutum Ölçeklerine Madde Seçmede Kullanılan Tekniklerin Karşılaştırılması. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (10), s. 17-26.

Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket Geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (2).

Büyüköztürk, Ş (2011). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Büyüköztürk, Ş.; Çokluk, Ö.; Köklü, N. (2010). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çalık, C. (2007). Okul-Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü: Kavramsal Bir Çözümleme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (3), s. 123-139.
- Çelenk, S. (2003). Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması. *İlköğretim Online E-Dergi*, 2 (2), s. 28-34.
- Çelik, N. (2005), *Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çelikten, M. (2006). Okul Kültürünün Şekillendirilmesinde Müdürün Roller. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 31(140), s. 56-61.
- Çelikten, N.; Şanal M.; Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, s. 207-237.
- Çelikten, V. (2004). *Örgütsel Hikayeler ve Okul Kültürünün Analizi*. (XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı), İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Doğan, E. (1995). *Ankara Merkez İlköğretim Okullarında Okul-Aile İletişimin Engelleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Ersanlı, K. ve Balcı, S. (1998). İletişim Becerileri Envanterinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 2 (10).
- Fatland, L.; Ojemann, R. J. (1945). What The Parent Expects of The School. *Education Digest*, 11 (3), pp. 1-4.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim 1.Kademedeki Okul-Aile İşbirliği İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (2), s. 227-243.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde Okul Aile İşbirliğinin Geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, s. 204-209.
- Gümüşeli, A. İ. (2004, Eylül). Aile Katılım ve Desteğinin Öğrenci Başarısına Etkisi. *Özel Okullar Birliği Bülteni*, s. 14-17, Eylül.
- Helling, M. K. (1996). School-Home Communication and Parental Expectations. *The School Community Journal*, 6 (1).

Karadağ, E. (2010). İlköğretim Okullarında Hizmet Kalitesi- Veli Algılarına Dayalı Bir Araştırma. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 1, s. 19-42.

Karadağ, E.; Baloğlu, N.; Yalçınkaya, P. (2006). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Demokratik Tutumları ile Öğretmenlerin Demokratik Değerleri Üzerine İlişkisel Bir Araştırma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12 (4), s. 65-82.

Kotaman, H. (2008). Türk Ana Babalarının Çocuklarının Eğitim Öğretimlerine Katılım Düzeyleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, s. 136-146.

Kutlu, M. ve Güven, F. (2002). Özel ve Resmi İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Öğretmenlerinden Bekledikleri ve Gözledikleri Rehberlik Davranışları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (18), s. 15-24.

Lindner, K. (2004). *Parental Needs and Expectations of School-Home Communication In a Child's Preparatory Year of School*. Paper Presented at The Australian Association of Research in Education 2004 Annual Conference: Melbourne.

Nural, E. (1987). *Velilerin Okul Yönetiminden Beklediği Davranışlar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Oğan, M. (2000). *Okul, Okul Aile Birliği İle Ana-Baba İletişimi ve Velilerin Eğitim Beklentisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.

Özdemir, A. (2006). Okul Kültürünün Oluşturulması ve Çevreye Tanıtılmasında Okul Müdürlerinden Beklenen ve Onlarda Gözlenen Davranışlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (4), s. 411-433.

Özdemir, M. Ç. (2007). Toplumsal Değişme Karşısında Aile ve Okul. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (5), s. 185-198.

Russell, F. (2005), Starting School: The Importance of Parents Expectations. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 5 (3), pp. 118-126.

Sadık, F. (2003). İlköğretim Okul Binalarının Fiziksel Açıdan Değerlendirilmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 28 (130), s. 16-23.

Sadık, F. ve Doğanay, A (2008). Problem Davranışlarla Baş Etme Sürecinde Öğretmen, Öğrenci ve Veli Beklentileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 178, s. 39-41.

Sağanak, M. (2005). İlköğretim Okullarında Görevli Yönetici ve Öğretmenlerin Örgütsel Değerlere İlişkin Algıları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 30 (135), s. 50-57.

Sarı, M. (2006). Okul Yaşam Kalitesi: Tanımı, Değişkenleri ve Ölçülmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (34), s. 139-151.

- Sönmez, V. (1998). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, S. (2005). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Dönüşümcü ve Sürdürümcü Liderlik Stilleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 30 (135), s. 39-49.
- Şimşek, Y. ve Yıldırım, M. C. (2004). *Öğrenen Okulların Kültürel Yapıları*. (XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı), İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Taban, H. Ş. (2010). *İlköğretim Okulu 1.Kademe Öğrenci Velilerinin Okul ve Çocuklarına İlişkin Bilgi Düzeyinin Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Tanrıoğen, A. ve Yücel, Z. (2007). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yetki Kullanımında Yaşadıkları Sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, s. 56-66.
- Tatar, M. (2005). Öğretmen Beklentisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (2).
- Tezcan, M. (1997). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Turan, M.; Bozkurt, E.; Polat, F. (2010). Öğretmen Ev Ziyaretlerinin Öğrenci Okul Başarısına ve Tutumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri. *(9.Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Elazığ)*, s. 918-922.
- Uşak, M. ve Erdoğan, (2005). Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Memnuniyet Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (2), s. 35-54.
- Ültanır, E. (1998). Üniversite Öğrencileri İçin Geliştirilen Problem Tarama Envanterinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 2 (10), s. 23-32.
- Vural, R. ve Sadık, F. (2003). İlköğretim Okul Binalarının Fiziksel Açıdan Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 28 (130), s. 16-23.
- Wherry, J. H. (2003). What Do Parents Expect From Schools? *Principal, The Embattled Principal, Parents and School*, 83 (1), pp. 6.
- Yavuzer, H. (2000). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2001). *Çocuk Eğitimi El Kitabı*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Yavuzer, H. (2004). *Okul Çağı Çocuğu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, M. C. ve Dönmez, B. (2008). Okul-Aile İşbirliğine İlişkin Bir Araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (23), s. 98-115.

Yurdagül, H. (2005). *Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerliği için Kapsam Geçerlik İndekslerinin Kullanılması*. (XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi), Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.

Ek 1

Sayın Veli;

Bu anket. ‘‘İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Okuldan Beklentilerinin Karşılanma Düzeylerinin İncelenmesi’’ konulu Yüksek Lisans Tezi için veri toplamak amacı ile geliştirilmiştir. Size sorduğumuz sorulara bütün samimiyetinizle cevap vermeniz çalışmalarımıza katkı sağlayacaktır. Amacımız, İlköğretim Birinci Kademe velilerinin okuldan beklentilerinin ne düzeyde karşılandığını tespit etmektir.

Bu çalışmada toplanacak veriler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacak özel olarak herhangi bir kuruma ya da kişiye verilmeyecektir. Sizin için uygun olan seçeneği işaretlemeniz (X) yeterlidir. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Fatma AKBIYIKOĞLU

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz: Kadın ☐ Erkek ☐	
2.Eğitim Durumunuz:	3. Eşinizin Eğitim Durumu:
Okur-yazar değil: ☐	Okur-yazar değil: ☐
İlkokul mezunu: ☐	İlkokul mezunu: ☐
Ortaokul mezunu: ☐	Ortaokul mezunu: ☐
Lise mezunu: ☐	Lise mezunu: ☐
Üniversite veya yüksek okul mezun ☐	Üniversite veya yüksek okul mezun ☐

4.Mesleğiniz:		5. Eşinizin Mesleği:	
Memur: ☐		Memur: ☐	
İşçi: ☐		İşçi: ☐	
Esnaf: ☐		Esnaf : ☐	
Çalışmıyor: ☐		Çalışmıyor: ☐	
Emekli: ☐		Emekli: ☐	
Diğer (lütfen belirtiniz):		Diğer (lütfen belirtiniz):	
6. Ailenizin Aylık Toplam Geliri Ne Kadardır?			
Hiç yok ☐	601TL-999TL ☐	1501 TL-2000TL ☐	3001 TL- 4000TL ☐
600 TL'den az ☐	1000TL-1500 TL ☐	2001 TL- 3000TL ☐	4001TL ve üzeri ☐
7.Çocuk sayınız: 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve üstü ☐			
8.Eğitime Devam Eden Çocuk Sayısı: 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve üstü ☐			
9.Çocuğunuzun/çocuklarınızın öğrenim gördüğü sınıf:			
İlköğretim 1.sınıf ☐		İlköğretim 4.sınıf ☐	
İlköğretim 2.sınıf ☐		İlköğretim 5.sınıf ☐	
İlköğretim 3.sınıf ☐		Diğer (Lütfen Belirtiniz):	
10.Çocuğunuzun/çocuklarınızın devam ettiği okul türü:			
İlköğretim Bölge Okulu ☐	Devlet Okulu ☐	Özel Okul ☐	

EK 2

BEKLENTİLERİN KARŞILANMA DÜZEYİ ÖLÇEĞİ

Değerli Veli, Bu bölüm, öğretmene yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Öğretmeninize yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşılıyor	Beklentimi Karşılıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor	Beklentimi Karşılmıyor	Beklentimi Hiç Karşılmıyor
1.Öğretmenin bilgiye ulaşma yolunu çocuğa göstermesi.					
2.Öğretmenin uygun öğrenme ortamı yaratması.					
3.Öğretmenin öğrenim başarısı kadar eğitime de önem vermesi.					
4. Öğretmenin farklı yöntem ve araç-gereçleri kullanması.					
5. Öğretmenin çocuklara karşı demokratik tutum sergilemesi.					
6. Öğretmenin çocuğun sosyalleşmesini sağlaması.					
7. Öğretmenin çocukların farklı yeteneklerini keşfedip bu yetenekleri desteklemesi.					
8. Öğretmenin kişisel farklılıklara saygılı olması.					
9. Öğretmenin sınıf temizliğine önem vermesi					
10. Öğretmenin çocuğa karşı güler yüzlü olması.					
11. Öğretmenin kitap okuma alışkanlığı kazandırması					
12. Öğretmenin, çocuğun problemlere çözüm bulma becerisini geliştirmesi.					
13. Öğretmenin, çocuğun kavramları doğru tanımasını sağlaması.					
14. Öğretmenin çocukta karar verme yetisini geliştirmesi.					
15.Öğretmenin çocukta kendine güven duygusunu geliştirmesi.					
16. Öğretmenin çocuğa kendi hak ve özgürlüklerini öğretmesi..					
17. Öğretmenin çocuğa başkalarının hak ve özgürlüklerine saygılı olmayı öğretmesi.					
18. Öğretmenin çocuğa arkadaşları ile birlikte çalışabilme becerisini kazandırması.					

19. Öğretmenin çocuğun ahlâk gelişimine olumlu katkı sağlaması.					
20 Öğretmenin çocuğa görgü kurallarını öğretmesi..					
21. Öğretmenin çocuğun neden-sonuç ilişkisini kurma becerisini geliştirmesi..					
22. Öğretmenin çocuğa dürüstlük bilincini kazandırması.					
23. Öğretmenin çocuğa farklılıklara karşı hoşgörülü olma bilincini kazandırması.					
24. Öğretmenin çocuğa toplumun kültürel özelliklerini aktarıp öğretmesi.					
25. Öğretmenin çocuğun algılama ve yorumlama yeteneğini geliştirmesi.					
26. Öğretmenin çocuğa kurallara uyma nedenlerini kavratması.					
27. Öğretmenin çocuğun kemik ve kas gelişimini destekleyen etkinlikler düzenlemesi.					
28. Öğretmenin aile için iyi bir örnek olması.					
29. Öğretmenin veliye karşı güler yüzlü olması .					

<p>Değerli Veli,</p> <p>Bu bölüm, okulun fiziki koşul ve donanımına yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Okulunuzun fiziki koşul ve donanımına yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.</p>	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşılıyor	Beklentimi Karşılıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor	Beklentimi Karşılmıyor	Beklentimi Hiç Karşılmıyor
1.Okul bahçesinin ağaçlandırılma düzeyi.					
2.Okuldaki mevcut revirin kullanılabilirliği.					
3. Okulda sınıf mevcutlarının az olması.					
4. Okulun temiz olması.					
5. Okuldaki mevcut spor salonunun kullanılabilirliği.					

6.Okuldaki mevcut güvenlik sisteminin (güvenlik kamerası) kullanılabilirliği.					
7.Okuldaki mevcut konferans salonunun kullanılabilirliği.					
8.Okuldaki mevcut Fen ve Teknoloji Laboratuvarının kullanılabilirliği.					
9.Okuldaki mevcut Bilişim Teknolojisi sınıfının kullanılabilirliği.					
Değerli Veli, Bu bölüm, okul idaresinin okul içi etkinlik ve çalışmalar düzenlemesine yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Okul idaresinin okul içi etkinlik ve çalışmalar düzenlemesine yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşılıyor	Beklentimi Karşılıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor	Beklentimi Karşılmıyor	Beklentimi Hiç Karşılmıyor
1.Okul idaresinin veliye ve öğrenciye yönelik eğitim çalışmaları ve seminerler düzenlemesi.					
2. Okul idaresinin sergi, kermes, tiyatro gibi sosyal etkinlikler düzenlemesi.					
3. Okul idaresinin gezi-gözlem etkinlikleri düzenlemesi.					
4. Okul idaresinin binaları bakım ve onarımını düzenli olarak yapması.					
5. Okul idaresinin rehberlik hizmetlerinin düzenli yürütmesini sağlaması.					
6. 10 Okul idaresinin okulun harcamaları ile ilgili bilgi vermesi.					
Değerli Veli, Bu bölüm, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı sergilediği tutuma yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı sergilediği tutuma yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşılıyor	Beklentimi Karşılıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor	Beklentimi Karşılmıyor	Beklentimi Hiç Karşılmıyor
1.Okul idaresinin veliye karşı demokratik tutum sergilemesi.					
2. Okul idaresinin öğrenciye karşı demokratik tutum sergilemesi.					
3. Okul idaresinin veliye karşı güler yüzlü olması.					
4 Okul idaresinin öğrenciye karşı güler yüzlü olması.					
5. Okul idaresinin okul kuralları konusunda bilgi vermesi.					

EK 3

T.C.
UŞAK VALİLİĞİ
MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.08.4.MEM.4.64.00.09/019- 5773
KONU : Fatma AKBIYIKOĞLU 'NUN
Araştırma İzni

06-05-2011

UŞAK ÜNİVERSİTESİ

(SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE)

İLGİ : a) 10/01/2008 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311-16 /92 sayılı yazısı.

b) 02/05/2011 tarih ve B.30.2.UŞK.0.41.00.00-605-01/145 sayılı yazınız.

Bakanlığımız Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının ilgi (a) yazılarına istinaden İlimiz Merkez ve İlçelerde yapılacak olan tez, anket ve araştırma çalışmaları sadece bir İli kapsıyorsa bulunduğu İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından gerekli izini verilmesi gerekmektedir denildiğinden Bakanlığımız Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanlığına ilgi (b) yazınız ile başvurduğunuz Rektörlüğünüzdeki Yüksek Lisans Öğrencilerinden Fatma AKBIYIKOĞLU ile ilgili tez anket ve araştırma ile ilgili formları Müdürlüğümüze gönderilmiştir.

Bakanlığımız Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının ilgi (a) yazılarına istinaden Rektörlüğünüzdeki İlköğretim Ana Bilim Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Fatma AKBIYIKOĞLU'NUN "İlköğretim 1. Kademe Öğrenci Velilerinin Okuldan Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin İncelenmesi" Konulu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak anketin formlarının Müdürlüğümüz Araştırma Destek Koordinatörlüğü ve Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından inceleme yapılarak İlimizde bulunan tüm İlköğretim okullarında anket çalışması yapması ilgili komisyonumuz tarafından uygun görülmüştür.

İlimiz Uşak il ve ilçelerinde yapılacak anket ve araştırma uygulaması ile ilgili anket formları yazımız ekinde gönderilmiş olup, ilgi (b) Yönergenin 5. maddesi (o) bendi uyarınca taahhütnamenin ve araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğini CD ' kayıtlı olarak müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

EKLER :
EK-1: Onay (1 sayfa)
EK-2: Anket (3 sayfa)

Fahrettin GÖNCE
Vali a.
Vali Yardımcısı

Millî Eğitim Müdürlüğü
UŞAK

Tel : 0 276 223 3990
Faks : 0 276 223 3989

E-posta : istatistik64@meb.gov.tr
int.adres : <http://usak.meb.gov.tr>